

**T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

COĞRAFYA ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**ALMANYA’NIN BADEN-WÜTTEMBERG
EYALETİ’NİN TURİZM VE REKREASYON
FAALİYETLERİ**

Rumeysa ÜNCEL

2501190075

TEZ DANIŞMANI

Dr. Öğr. Üyesi Kaan KAPAN

İSTANBUL- 2022

ÖZ

ALMANYA’NIN BADEN-WÜRTTEMBERG EYALETİ’NİN TURİZM VE REKREASYON FAALİYETLERİ

RUMEYSA ÜNCEL

Orta Avrupa’nın kalbinde oldukça merkezi bir konumda yer alan Baden Württemberg ekonomik açıdan oldukça gelişmiş bir eyalettir. Gelişmesinde ana unsur olarak sanayisi ön plana çıkan eyalet, günümüzde turistik bir destinasyon olarak anılabilecek birçok doğal ve tarihi çekiciliklere sahiptir. Bu çalışmada Baden Württemberg’in coğrafi özellikleri, sahip olduğu turizm türleri ve turistik mekanlarının dağılışı 3A çerçevesi dahilinde (attraction-accommodation-access) “çekicilik”, “konaklama”, “ulaşım” imkanlarının turizm ve rekreasyon faaliyetleri açısından incelenmesi ve ekonomik faaliyetler arasında ön plana çıkması için var olan potansiyelin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.

Baden Württemberg’in jeolojisi, morfolojisi, hidrografik yapısı ve doğal özellikleri birçok turizm faaliyetlerinin gelişmesinde etkili olmuştur. Bu doğrultuda özellikle termal turizm ve kış turizminin beraberinde getirdiği çeşitli rekreasyonel faaliyetler Baden Württemberg’in turizmine canlılık katmaktadır. Özellikle Kara Ormanlar ve Konstanz Gölü turistlerin ve rekreasyonel faaliyetlerin en yoğun olduğu alanların başında gelmektedir. Çalışmamızın birinci bölümünde Baden Württemberg’in fiziki coğrafya özelliklerinin turizme olan etkisi incelenmiştir. İkinci bölümde bölgenin ekonomik coğrafya özelliklerine değinilmeye çalışılmıştır. Tarihinde var olan krallıklar bölgede birçok değer eser bırakmış, eyalet saraylar, kaleler ve dini yapıtlar gibi pek çok çekici unsurla donanmıştır. Bu turistik çekicilikler ve aynı zamanda konaklama ve ulaşım turizmin yadsınamaz unsurlarını oluşturmaktadır. Üçüncü bölümde bu unsurlar coğrafi bir bakış ile değerlendirilmiştir. Baden Württemberg bölgesinde turizm ve rekreasyonel faaliyetlerin daha da ön plana çıkarılmasıyla birlikte her geçen yıl daha da önem kazanacağı ve ekonomi içerisindeki yerinin artacağı rahatlıkla görülebilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Baden Württemberg, Turizm, Doğal ve Beşerî Çekicilikler, Rekreasyonel Faaliyetler, Coğrafya

ABSTRACT

TOURISM AND RECREATION ACTIVITIES IN GERMANY'S BADEN- WÜRTTEMBERG STATE

Baden-Württemberg is an economically highly developed state with a very central location in the heart of Central Europe. The state, whose industry has come into prominence as the main factor in its development, has many natural and historical attractions that can be referred to as a touristic destination today. In this study, the geographical features of Baden-Württemberg, the types of tourism and the distribution of touristic places within the framework of 3A "attractiveness", "accommodation", "transportation" opportunities in terms of tourism and recreation activities and the preliminary between economic activities. It is aimed to reveal the existing potential for the development of the plan.

The geology, morphology, hydrographic structure and natural features of Baden-Württemberg have been influential in the development of many tourism activities. In this direction, various recreation activities brought with it, especially by thermal tourism and winter tourism, add vitality to the tourism of Baden-Württemberg. Especially Black Forests and Lake Constance are among the areas where tourists and recreational activities are most intense. In the first part of our study, the effect of the physical geography features of Baden-Württemberg on tourism has been examined. In the second part, the economic geography features of the region were tried to be mentioned. The kingdoms that existed in its history left many valuable artifacts in the region, and the state was equipped with many attractive factors such as palaces, castles and religious works. These tourist attractions as well as accommodation and transportation constitute the undeniable elements of tourism. In the last part, these elements are evaluated with a geographical view. It can be easily seen that tourism and recreational activities in the Baden Württemberg region will gain more importance and increase their place in the economy with each passing year.

Keywords: Baden Württemberg, Tourism, Nature and Human Attractions, Recreational Activities, Geography

ÖNSÖZ

Almanya'nın en önemli eyaletlerinden birisi olan Baden Württemberg 1952 yılında kurulmuş, doğal ve tarihi birçok çekicilik kaynağına sahiptir. Şüphesiz bu çekicilik kaynakları, ulaşım ve konaklama turizme etki eden öncü etkenlerdir ve ekonomik anlamda bölgenin gelişmesine katkı yapan önemli unsurlardır. Bu doğrultta bölgenin çekicilik kaynaklarının tanıtılması ve değerlendirilmesi ülkeler açısından önem taşımaktadır. Bu bağlamda Baden Württemberg'in turizmin olmazsa olmaz özelliklerinden olan çekicilik, konaklama ve ulaşım unsurları incelenmiş, çeşitli rekreasyonel faaliyetler açısından değerlendirilmesi yapılmıştır.

Almanya'nın Baden Württemberg Eyaleti ile ilgili detaylı bir turizm çalışmasının olmaması ve bölgeye olan kişisel ilgim bu konuda çalışmak istememde etkili olmuştur. Çalışmada literatür taraması yapılmış, coğrafya ve diğer disiplinlerdeki çalışmalar incelenmiştir. Ayrıca gezi gözlem saha çalışması yapılmıştır. Saha çalışması boyunca fotoğraflar bizzat tarafımda çekilmiş, birinci elden kaynaklar toplanmıştır. Bölgede yaşayan yerli halk ve turistler ile sözlü görüşmeler yapılmış ve elde edilen bilgiler değerlendirilerek tez çalışmasında kullanılmıştır. Yapılan çalışmanın, bundan sonra yapılacak çalışmalarda başta akademiye, kamuya ve şahıslara katkı sağlayacağını ümit ediyorum.

Başta tüm lisans ve lisansüstü hayatım boyunca yardımlarını esirgemeyen, tüm tez yazma sürecim boyunca her konuda destek olan değerli hocam Dr. Öğr. Üyesi Kaan KAPAN'a;

Almanya Stuttgart'ta kaldığım 2,5 ay boyunca her konuda yardımcı olan Metin ve Mukaddes KARADUMAN ailesine;

Ve son olarak bütün tez sürecini benimle yaşayan canım anneme, babama ve ablama sonsuz teşekkür ediyorum.

İÇİNDEKİLER

ÖZ.....	ii
ABSTRACT	iii
ÖNSÖZ.....	iv
TABLolar LİSTESİ.....	viii
GRAFİKLER LİSTESİ.....	ix
FOTOĞRAFLAR LİSTESİ	x
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xiii
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

ALMANYA VE BADEN WÜRTTEMBERG'İN FİZİKİ COĞRAFYA ÖZELLİKLERİ

1.1	Morfolojik Özellikler	6
1.1.1	Dağlar	6
1.1.2	Ovalar	8
1.1.3	Kıyılar	10
1.2	İklim	11
1.2.1	Sıcaklık.....	13
1.2.1	Yağışlar	17
1.2.2	Güneşlenme Süresi ve Bulutluluk.....	19
1.3	Bitki Örtüsü Özellikleri	22
1.4	Toprak Özellikleri	23
1.5	Hidrografik Özellikler	25

İKİNCİ BÖLÜM

BADEN WÜRTTEMBERG'İN EKONOMİK COĞRAFYA ÖZELLİKLERİ

2.1	Ekonomi ve Otomobil Sanayi	30
2.2	Tarım	37
2.3	Madencilik ve Enerji Kaynakları	40
2.4	Turizm	41

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BADEN WÜRTTEMBERG'İN TURİZM VE REKREASYONEL FAALİYETLERİ

3.1	Baden Württemberg'in Turizm Çekicilikleri	48
3.2	Baden Württemberg'deki Turizm Türleri ve Doğal Çekicilik Kaynakları .	48
3.2.1	Kış Turizmi	48
3.2.2	Termal Turizm	51
3.2.3	Göller.....	52
3.2.4	Su Kaynağı	57
3.2.5	Şelaleler.....	59
3.2.6	Mağaralar	62
3.2.7	Milli Parklar ve Tabiat Parkları.....	64
3.3	Baden Württemberg'in Tarihi ve Kültürel Çekicilik Kaynakları.....	66
3.3.1	Yeni Saray Stuttgart (Neues Schloss)	66
3.3.2	Ludwigburg Sarayı.....	67
3.3.3	Yalnızlık Sarayı (Schloss Solitude)	69
3.3.4	Karlsruhe Sarayı.....	70
3.3.5	Meersburg Eski Kale (Altes Schloss)	71
3.3.6	Meersburg Yeni Kale (Neues Schloss)	72
3.3.7	Heidelberg Kalesi.....	73
3.3.8	Hohenzollern Kalesi.....	75
3.3.9	Lichtenstein Şatosu	76
3.3.10	Karl Theodor Köprüsü (Eski Köprü) Heidelberg.....	77
3.4	Müzeler.....	78
3.4.1	Porsche Müzesi	78
3.4.2	Mercedes Benz Müzesi	79
3.4.3	Landesmuseum Württemberg	81
3.4.4	Unteruhldingen Göl Evleri Müzesi	82
3.5	Dini Yapıtlar.....	83
3.5.1	Ulm Katedrali.....	83
3.5.2	Konstanz Katedrali.....	85
3.5.3	Freiburg Katedrali	86
3.5.4	Birnau Bazilikası.....	86
3.6	Diğer Yapıtlar.....	88
3.6.1	Fernsehturm Stuttgart (Stuttgart Televizyon Kulesi).....	88
3.6.2	Stuttgart Şehir Kütüphanesi	90

3.6.3	Imperia	92
3.6.4	Europa-Park.....	93
3.7	Festival ve Karnaval Turizmi	93
3.7.1	Frühlingfest (Bahar Festivali)	93
3.7.2	Faşing Karnavalı	94
3.8	Gastronomi	94
3.9	Konaklama.....	96
3.10	Ulaşım	101
3.10.1	Demiryolu	102
3.10.2	Havayolu	106
3.10.3	Karayolu.....	107
SONUÇ VE ÖNERİLER.....		109
KAYNAKÇA		116

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Stuttgart- Freiburg- Ulm ve Mannheim'ın 1991-2021 Yılları Arasında Ortalama Sıcaklık Değerleri	14
Tablo 2: Stuttgart- Freiburg-Ulm ve Mannheim'ın 1991-2021 Yılları Arasındaki Maksimum Sıcaklık Değerleri	15
Tablo 3: Berlin- Hamburg-Münih-Köln ve Frankfurt'ta 1999-2019 Yılları Arasındaki Minimum Sıcaklık Değerleri	16
Tablo 4: Baden Württemberg'deki Konstanz Gölü'nün Su Sıcaklığının Aylara Göre Değerleri	17
Tablo 5: Almanya'da 2020 yılında yağışın aylara göre dağılımı	18
Tablo 6: Baden Württemberg'deki Stuttgart- Freiburg-Ulm ve Mannheim'ın 1991-2021 Yılları Arasındaki Yağış Tablosu	19
Tablo 7: Almanya 'da 2020 yılı Güneşlenme Süreleri	20
Tablo 8: 2021 yılında Almanya'nın Federal Eyaletlerinin Güneşlenme Süreleri	21
Tablo 9: Baden Württemberg'in 2010, 2015 ve 2019 Yılları Arasındaki Ekonomik Güç Tablosu.....	34
Tablo 10: 2010,2015 ve 2019 Yılları Arasındaki İş Gücü Piyasası	34
Tablo 11: 2010, 2015 ve 2019 yılları arasında sektörlere göre çalışan sayısı	35
Tablo 12: Baden Württemberg'deki 2010,2015 ve 2019 Yılları Arasında Sanayi.....	36
Tablo 13: Baden Württemberg'deki 2010, 2015 ve 2019 Yılları Arasında Sanayi Yapısının Üretimdeki Gelirleri	37
Tablo 14: 2015 ve 2019 yılları arasında Baden Württemberg'de Turizmden Elde Edilen Gelirler	43
Tablo 15: Baden Württemberg'de 2015 ve 2021 Yılları Arasındaki Şirket, Yatak, Turist, Yabancı Turist, Geceleme ve Ortalama Turistlerin Günlük Konaklama sayısı	99

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: 2020 Yılında Almanların Tercih Ettiği Tatil Destinasyonları	44
Grafik 2: 2020 Yılında Almanların Eyalet Bazında Tercih Ettikleri Yurt İçi Destinasyonları	45
Grafik 3: Baden Württemberg'deki Otel, Han ve Misafırhane Sayısı.....	98
Grafik 4: Baden Württemberg'e Gelen Turistlerin Geldikleri Ülke Dağılımı	100

FOTOĞRAFLAR LİSTESİ

Fotoğraf 1: İsviçre'nin Schaffhausen şehrinden akan Ren Nehri	26
Fotoğraf 2: Stuttgart'ta bir fabrika	31
Fotoğraf 3: Mercedes Benz Müzesi'nde Karl Benz'e ait dünyanın ilk patentine sahip üç tekerlekli benzinli arabası	32
Fotoğraf 4: Esslingen'de şarap yapımı için kullanılan üzüm bağları	39
Fotoğraf 5: Feldberg Kayak Merkezi	50
Fotoğraf 6: Konstanz Gölü	54
Fotoğraf 7: Titisee Gölü	55
Fotoğraf 8: Schluchsee Gölü'nün Riesenbüglturn'dan çekilmiş tepeden görünümü..	57
Fotoğraf 9: Blautopf Su Kaynağı	58
Fotoğraf 10: Todtnauer Şelalesi	60
Fotoğraf 11: Urach Şelalesi	61
Fotoğraf 12: Barenhöhle'deki (Ayı Mağarası) Sarkıtlar	63
Fotoğraf 13: Yeni Saray Stuttgart	67
Fotoğraf 14: Ludwisburg Sarayı	68
Fotoğraf 15: Ludwisburg Saray Bahçesi	69
Fotoğraf 16: Karlsruhe Sarayı'nın dış cepheden görünüşü	70
Fotoğraf 17: Eski Kale Meersburg	71
Fotoğraf 18: Yeni Kale Meersburg	72
Fotoğraf 19: Sırasıyla Heidelberg Kalesi- Tarihi Eski Şehir ve Neckar Nehri	74
Fotoğraf 20: Heidelberg Kalesi	74
Fotoğraf 21: Hohenzollern Kalesi	75
Fotoğraf 22: Lichtenstein Şalosı	76
Fotoğraf 23: Heidelberg'de Neckar Nehri üzerinde kurulan Karl Theodor Köprüsü.	77
Fotoğraf 24: Porsche Müzesinin giriş kısmında sergilenen arabalı yapıt	78

Fotoğraf 25: Müzede sergilenen Porsche'nin Carrera Modeli.....	79
Fotoğraf 26: Mercedes Benz müzesinde sergilenen ünlü spor araba modeli"Mercedes AMG"	80
Fotoğraf 27: Mercedes Benz Müzesi	80
Fotoğraf 28: Landesmuseum'da sergilenen Württemberg Kraliyet Tacı.....	81
Fotoğraf 29: Eskiden kale olan ve sonradan müzeye dönüştürülen Landesmuseum Württemberg'in avlusu.....	82
Fotoğraf 30: Konstanz Gölü'ndeki Unteruhldingen Göl Evleri Müzesi	83
Fotoğraf 31: Ulm Katedrali.....	84
Fotoğraf 32: Ulm Katedrali'nde 768 basamak çıkılarak görülebilen Ulm Şehri.....	85
Fotoğraf 33: Konstanz Katedrali	86
Fotoğraf 34: Birnau Katedrali içerisindeki dikkat çeken fresk ve heykeller	87
Fotoğraf 35: Birnau Katedrali	88
Fotoğraf 36: Fernsehturm'dan Stuttgart'ın tepeden görünüşü	89
Fotoğraf 37: 217 metre yüksekliğinde Fernsehturm (Televizyon Kulesi)	90
Fotoğraf 38: Stuttgart Şehir Kütüphanesi'nin içerisinden bir görseli.....	91
Fotoğraf 39: Imperia	92
Fotoğraf 40: Frühlingfest'tein güneş batarken ki görünümü	94
Fotoğraf 41: Yerel bir fırında yer alan Brezel çeşitleri.....	95
Fotoğraf 42: Yerel bir fırında yer alan Berlinerler	96
Fotoğraf 43: Kara Orman Bölgesi'ndeki Titisee'de çevre ile uyumlu yarı ahşap yapılı bir otel.....	98
Fotoğraf 44: Stuttgart Tren İstasyonu ve devam eden inşaat çalışması	105
Fotoğraf 45: Uluslararası Stuttgart Havalimanı	107
Fotoğraf 46: Almanya Otoyolundan bir görünüm.....	108

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Almanya ve Çalışma Sahası olan Baden Württemberg'in Lokasyon Haritası	3
Şekil 2: Baden Württemberg'in Jeoloji Haritası (Megerle,2012;158'den yeniden düzenlenmiştir)	5
Şekil 3: Baden Württemberg'in Topografya Haritası.....	7
Şekil 4 : Baden Württemberg'in Orman Varlığının Dağılışı Haritası	23
Şekil 5: Baden Württemberg Eyaleti'nde Görülen Büyük Toprak Gruplarının Dağılışı Haritası.....	24
Şekil 6: Baden Württemberg'in Hidrografya Haritası	27
Şekil 7: Almanya'daki Büyüklüğü 100 Hektarın Üzerindeki Alanları	38
Şekil 8: Romantik Yol Haritası.....	42
Şekil 9: 2012 Yılında Baden Württemberg'deki Turizm Yoğunluğu Haritası (Roth ve Kramer ,2013;13'ten yeniden düzenlenmiştir).	46
Şekil 10: Baden Württemberg'in Doğal, Tarihi ve Kültürel Çekicilik Kaynakları Haritası.....	47

KISALTMALAR LİSTESİ

°C	: Santigrat Derece
km	: Kilometre
km²	: Kilometrekare
m³	: Metreküp
UNESCO	: United Nations Educational, Scientific and Cultural
Vb	: Ve benzeri

GİRİŞ

İnsanlar çok eski zamanlardan beri farklı nedenlerle bir yerden bir yere yolculuk etmektedir. Bu nedenlerin başında kimi zaman bir bölgenin veya ülkenin fiziki ve beşerî çekicilikleri etkili olurken bazen de ulaşım ve konaklama kolaylıkları etkili olmaktadır. Bir döngü içinde yer alan bu nedenler “turizmin son derece dinamik olan doğasının bir sonucudur” (Doğanay ve Zaman, 2019;4). Dolayısı ile turistlerin hangi sebeple hangi turistik destinasyonda tatilini gerçekleştireceği karışık bir prosestir (Kapan ve Üncel,2020; 282). Tercihlerin yön verdiği destinasyon seçiminde, “bazılarına göre iyi bir plaj tatili geçirmek için en arzulanan mekân olurken, bazıları için dağlardaki rekreasyon kolaylıkları daha çekici olmaktadır (Tümertekin ve Özgüç, 2013;100). Bu turistik mekân çeşitliliğine sahip ülkelerden birisi de Avrupa’nın kalbinde yer alan Almanya’nın Baden Württemberg eyaletidir.

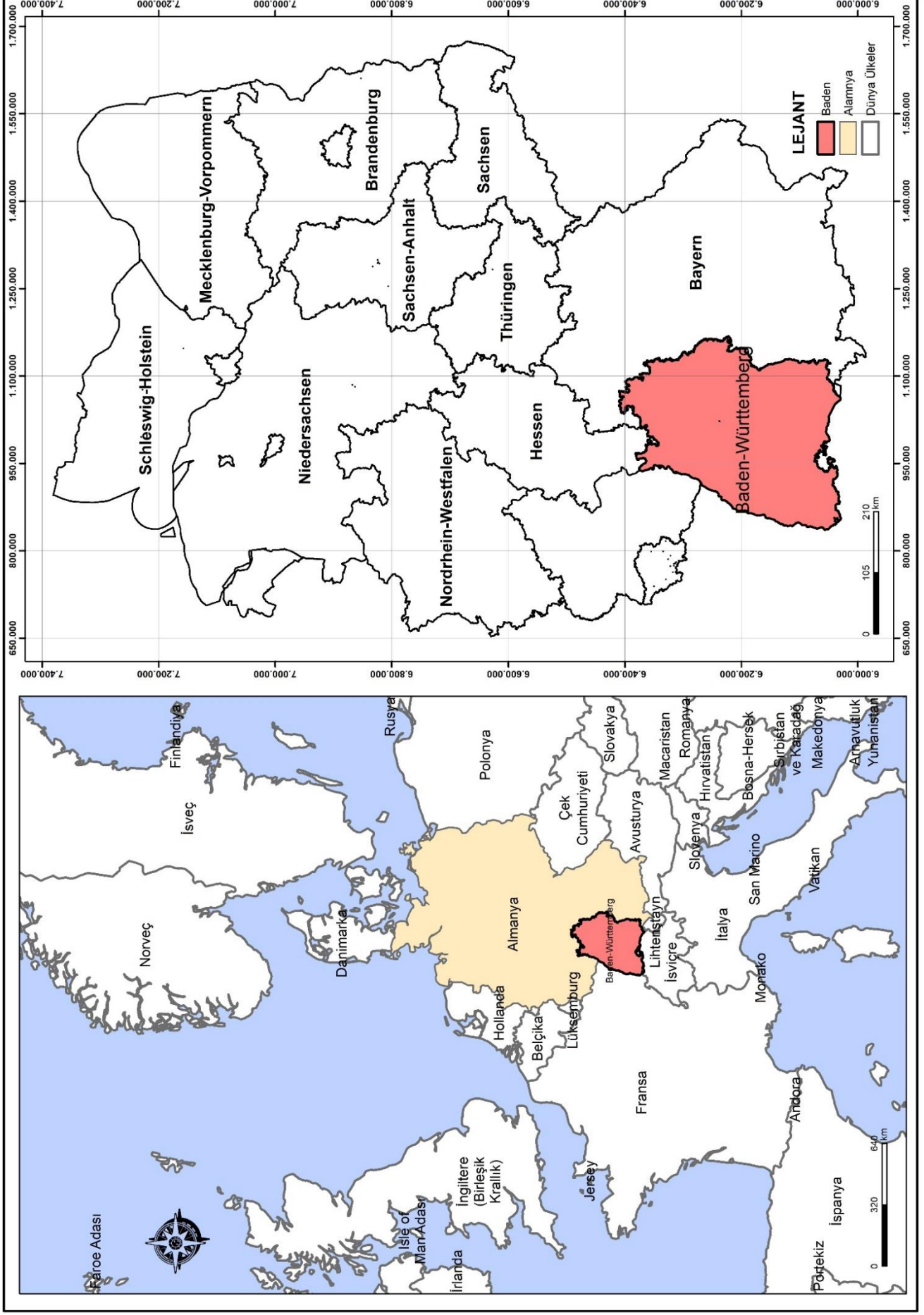
Baden Württemberg Almanya’nın güneybatısında, 16 tane eyaletten oluşan Alman eyaletlerinden (Lander) birisidir ve 1952 yılında kurulmuştur. Başkenti Stuttgart olan federal eyaletin toplam yüzölçümü 35,752 km² olmakla birlikte Bavyera ve Aşağı Saksonya’dan sonra Almanya’nın en büyük yüzölçümüne sahip eyaletidir. Bavyera eyaleti ile 860 km, Rheinland-Pfalz 93 km, Hessen 171 km sınırı vardır. Güneydeki sınır komşusunu İsviçre oluştururken batı sınırında Fransa yer almaktadır.

Güney komşusu olan İsviçre ile Konstanz Gölü’nden dolayı sınırları net belirlenememiştir. Baden Württemberg’de turizm faaliyetlerinin en çok görüldüğü yerlerin başında genel olarak Kara Orman (Schwarzwald), Bodensee (Konstanz Gölü çevresi) ve büyük şehirler gelmektedir. Kaplıca ve sağlık merkezleri de büyük rağbet görülen yerlerdir.

Bölgede kentsel ve kültür turizmi görülmesinin yanında kırsal alanlardaki termal turizm ve aktiviteye dayalı (kayak, bisiklet) turizm türü de kayda değer bir öneme sahiptir. Yukarı Ren/ Neckar ve Stuttgart çevresi iş seyahatleri, Kara Orman ve Svabya Alpler doğa yürüyüşü ve sağlık turizmi ile öne çıkarken, Güney Kara Orman kış sporları ile öne çıkmaktadır (Baden Württemberg Ministerium Für Umwelt, Klima und

Energiewirtschaft, 2015 ;86). Kara Orman yalnızca Baden Württemberg'in değil aynı zamanda Almanya'nın da en önemli turistik bölgelerinden birisini oluşturmaktadır. Alçak dağ silsilesi arasında en çok ziyaret edilen bölgedir (Korff,2008; 155). Freiburg, Karlsruhe, Baden Baden, Titisee- Neustadt gibi turistik şehirleri içinde barındırır. Alman Alpleri de popüler turizm bölgelerinden birisidir. Doğuda daha çok Bayyera sınırları içinde kalsa da batıda küçük bir kısmı Allgäu gibi Baden Württemberg sınırları içerisine dahildir (Paunovic ve Jonanovic, 2017;4).

Almanya uluslararası turizm sektöründe önemli yer tutan ülkelerin başında gelmektedir. Seyahat etmeyi oldukça seven Almanlar dünyanın her bir köşesinde ziyaretçi konumunda yer almaktadırlar ve uluslararası turizm sektöründe en çok turizm geliri getiren ikinci ulus konumundadırlar (Stadelbauer, 2009; 41). “Kimilerine göre Sanayi Devrimi sonrası, kimilerine göre ise, II. Dünya Savaşı'nın sona ermesi ile başlayan ve halen devam eden” modern anlamda turizm, savaş yılları ile gelişen teknoloji ve sonrasındaki ekonomik iyileşme, Baden Württemberg'in turizm endüstrisinin gelişmesi için de vesile olmuştur (Doğanay ve Zaman, 2016,11). Günümüze kadar turizm sektöründe büyümeye devam eden Baden Württemberg 2019 yılında en yüksek konaklamaya yaklaşık 54 milyon turistle ulaşmıştır. Var olan tarihi sarayları, görkemli şatoları, arnavut kaldırımlı sokakları, yamaçları çevreleyen üzüm bağları ve yemyeşil doğası ile Baden Württemberg turizmde her geçen yıl öne çıkmaya devam etmektedir.

Şekil 1: Almanya ve Çalışma Sahası olan Baden Württemberg'in Lokasyon Haritası

BİRİNCİ BÖLÜM

1. ALMANYA VE BADEN WÜRTTEMBERG'İN FİZİKİ COĞRAFYA ÖZELLİKLERİ

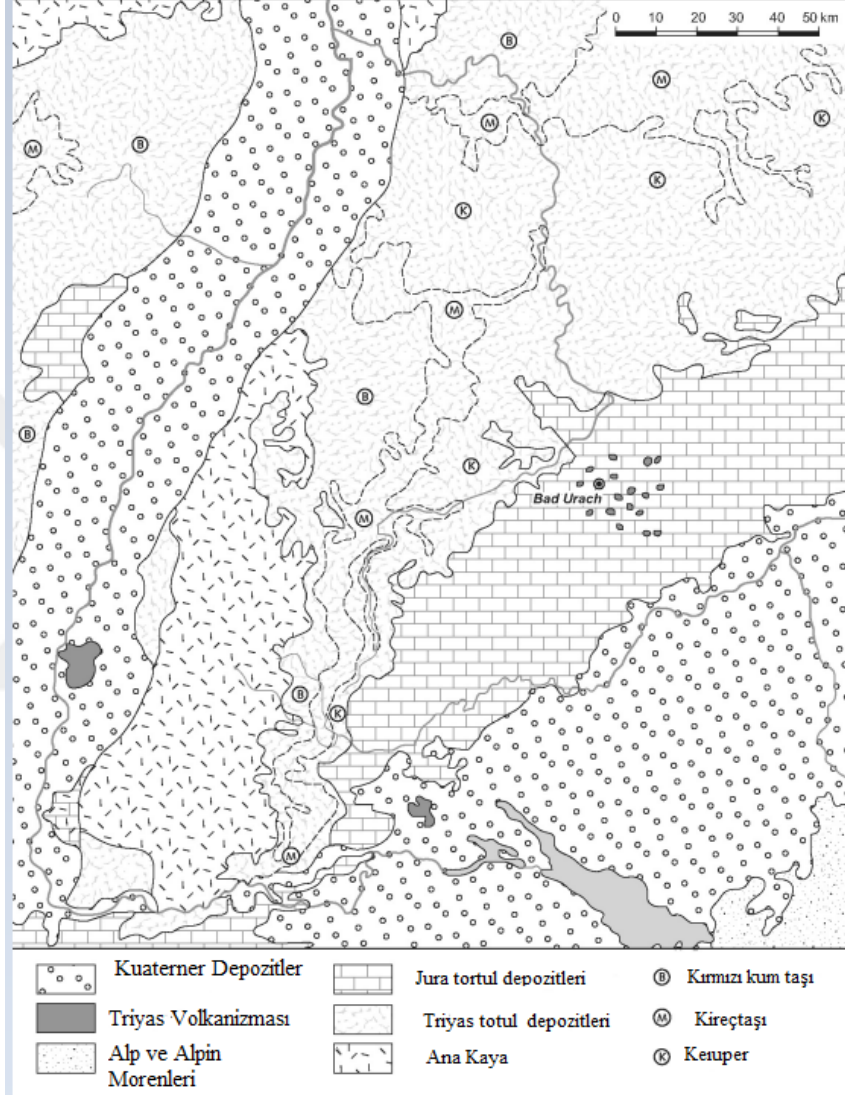
Orta Avrupa'nın merkezinde yer alan Almanya, Avrupa'nın parçalı jeolojik oluşumunun tam ortasında kalmıştır. Birçok dağ oluşum evresinin yaşanması Almanya'nın süreç içerisinde yapısal değişimler geçirmesine sebep olmuştur. Hersinyen Orojenezi'nin Variskan Doğrultusu, Geç Karboniferde doruk noktasına ulaşan ve Erken Permiyen'de sona eren dağ inşa süreci Orta Avrupa'daki en önemli yapısal dağ oluşum sürecidir (Meschede ve Warr,2019;64).

Birinci zamanın sonlarında Permokarbonifer de meydana gelen Hersinyen Orojenezi, Merkezi Yaylalar olarak da adlandırılan alçak dağ silsilesini (Mittelgebirge) oluşturmuştur. Böylelikle Almanya'nın kuzey ile güneyi arasında bir bariyer meydana gelmiştir. Zaman içinde bu saha aşınımına uğramış peneplen halini almıştır. Ancak Alp Orojenezi'nin oluşumu sırasında baskıdan etkilenen Hersinyen Dağları tekrar değişime uğramış, faylarla kırılarak horst ve graben şeklinde parçalara ayrılmışlardır. (Gümüş ve Güçlü,2005;98). Almanya'nın güneybatı sınırı boyunca yer alan Ren Rift Vadisi bu şekilde oluşmuştur. Hemen hemen aynı yükseklikte uzunlukta ve kaya yapısına sahip olan Fransa'nın Vosges Dağları ve Almanya'nın Kara Orman'ı, Ren Grabeni'nin her iki yanında yükselmektedir (Pollmann,2006;8). Almanya'nın kuzeyi kesimi ise dördüncü zaman buzullaşmasının izlerini taşımaktadır.

Mezozoik dönemde Lavrasya ve Gondvana'nın birbirinden ayrılmaya başlaması sırasında günümüzde artık var olmayan Tetis Denizi'ni, içeri doğru sokulmaya başlamıştır. Jura Döneminde transgresyonların meydana gelmesi ile nispeten alçak alanlar kireçtaşı kaplı tortul sahalara dönüşmüştür. Güneybatı Almanya'da Svabya ve Frankonya Juraları bu oluşumun en büyük örneklerinden biridir.

Yukarı Ren Grabeni Avrupa Kıtası'nın büyük bir bölümünü kuzeyden güneye kat eden tektonik açıdan önemli Senozoik fay sisteminin merkezi bölümünü temsil etmektedir. Almanya günümüzde aktif bir bölgede bulunmamasına rağmen düzenli olarak kayda değer düzeyde depremlerin meydana geldiği bazı bölgelere sahiptir. Bunlardan bir

tanesi ise Ren Grabeni'dir. Yaşanan tektonik hareketlere, zengin volkanik aktivite eşlik etmiştir. Üst Kretase'de Hegau ve Kaiserstuhl gibi volkanik araziler oluşmuştur (Schirmer, 1995; 485).

Şekil 2: Baden Württemberg'in Jeoloji Haritası (Megerle,2012;158'den yeniden düzenlenmiştir)

Tüm bu oluşumlar Almanya'nın güneybatısında yer alan Baden Württemberg'in son derece çeşitli jeolojik ve jeomorfolojik yapıya sahip olmasına neden olmuştur. Karbonifer ve Permian devirleri boyunca meydana gelen Hersinyen Orojenezi bölgenin oluşumunda oldukça etkili olmuştur ve Kara Ormanlar 'da bu dağ oluşumu ile şekillenmiştir (Hoşgören, 2013 ;35). Jeolojik spektrum yaş aralığı, Variscan öncesi dönemden itibaren 900 milyon yıl boyunca oldukça heterojen bir görünüm kazanan Permian, Triyas ve Jura dönemi tortul kayalarından kadar farklılık göstermektedir

(Megerle,2012;157). Baden Württemberg'in büyük bir kısmında Triyas ve Jura dönemi tortullarının oluşturduğu kuesta manzarası hakimdir. Alplerin eteklerinde ise molaslar ve buzul jeomorfolojisini örneklerini görmek mümkündür. Jeolojik süreçler sonucunda oluşan Kara Ormanlar ve Svabya Alpler 'in kireçtaşı mağaraları birer turistik mekanlara dönüşmüştür.

1.1 Morfolojik Özellikler

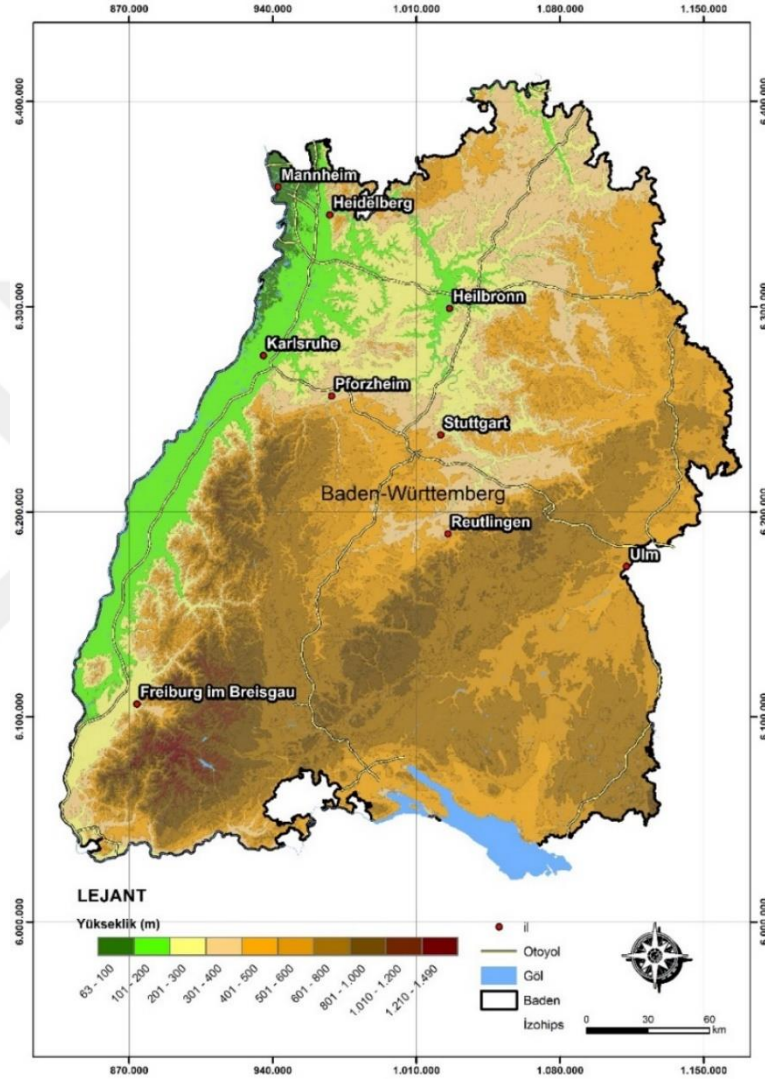
Almanya'da yer şekilleri oldukça birbirinden farklıdır ve dikkat çekici manzaralara sahiptir. Ülke kuzeyden güneye olacak şekilde üç büyük fiziki bölgeye ayrılabilir. Bu bölgeler; Kuzey Almanya ovaları, Merkezi Yüksek Kütle ve son olarak da Alp dağları ve etekleridir.

1.1.1 Dağlar

Almanya'da dağlar ve engebeli alanların büyük bir kısmı ülkenin orta ve güney kesiminde yer alır. Bölge özellikle Orta Avrupa'nın genel yüzey şekillerinin oluşmasında etkili olan ve yaklaşık 300 milyon yıl önce meydana gelen Hersinyen ve 70 milyon yıl kadar önce oluşan Alp orojenezinden etkilenmiştir. Bu sayede Almanya'da yükselme ile bir dizi orta yükseklikte sıra dağlar meydana gelmiştir.

Merkezi yüksek kütle olarak da anılan Hersinyen dağ oluşumu, Alpin Orojenezi etkisi altında, ülke de Ren Vadisi'nden başlayarak (Çekya) Bohemya'ya kadar uzanır, böylece Almanya'nın da orta kesimini oluşturur. Orta Almanya'da yükseltisi 1500 metreyi geçmeyen birbirine zincir gibi bağlı sıra dağlar yer alır. Bunlar: Harz, Weserbengland, Rhön, Taunus, Schwlang, Bömerwold, Thüringerwald, Erzgebirge, Ore ve Eifel'dir (Özey,2013;201). Bu dağ sıraları bölgesi, Almanya'nın neredeyse üçte ikisini kaplar. Dağların hiçbirisi orman sınırını aşacak kadar yeterli yükseklikte değildir bu yüzden en yüksek zirve bile doğal olarak ormanlarla kaplıdır (Paulsch, Dziedzioch, Plan, 2003 :11). Almanya'nın en yüksek zirvelerini güneyde ülke sınırları içinde kalan Alpler oluşturur. Bunlar: Bayern Alpleri, Allauer Alpleri ve Salzburg Alpleri'dir. Jeolojik açıdan 1000 km uzunluğunda ve 200 km genişliğinde, doğu-batı yönünde uzanan Alpler nispeten genç sıradağlardır. Alpler genel olarak Batı Alpler (kireçtaşı) ve Doğu Alpler (silikat) şeklinde iki ana bölgeye ayrılabilir (Paulsch, Dziedzioch, Plan, 2003 :12).

Doğu Alpleri içindeki kuzey kireçtaşı Alplerinde bulunan Wetterstein Dağları'nın en yüksek noktası 2962 metre olan Zugspitze'dir. Almanya-Avusturya sınırında bulunan Zugspitze Bavyera Alplerinin ve aynı zamanda da Almanya'nın en yüksek noktasıdır.

Şekil 3: Baden Württemberg'in Topografya Haritası

Baden Württemberg'de dağlar iki büyük alçak dağ silsilesinden oluşmaktadır. Bunlar Kara Orman ve Svabya Alpleri'dir. Eyaletin en yüksek noktası Feldberg Dağı iken en alçak noktası 63 metre yüksekliği ile Mannheim yakınındaki Ren seviyesidir (Şekil 3).

Yaklaşık uzunluğu 166 km olan Kara Orman federal eyaletin güneybatısında 30 km ile 60 km arasında değişen bir genişliğe sahiptir ve 6000 km²'lik bir alan kaplamaktadır. Feldberg, Seebuck, Herzoghorn, Blaun gibi bir dizi sıradağlardan oluşur. 1493 metre yüksekliği ile Feldberg, Güney Kara Orman'ın en yüksek dağıdır (Oehler ve Matzarakis, 2007;268). Kireç taşı kaplı Svabya Alpler ise 200 km uzunluğunda ve 40 km genişliğinde, güneybatıdan kuzeydoğuya doğru uzanmaktadır (Ufrecht,2011;331). Lemberg, Zeller Horn, Hohenzollern gibi bir dizi çoğu 1000 metreyi geçmeyen tepelerden oluşmaktadır.

Dağlar özellikle turizm açısından son derece önem taşımaktadır ve birçok rekreasyon faaliyetlerine ev sahipliği yapmaktadır. Alpler'de ve Kara Orman'da turizm genellikle snowboard gibi kış sporları için oluşturulan parkurlar, geleneksel dağcılık, dağ bisikleti, doğa yürüyüşü gibi birçok faaliyeti de içinde barındırır (Somuncu, 2004: 9). Alpler dışında Harz Ulusal Parkı da Alpler kadar olmasa da granit tepeden oluşan Brocken (1141 m) zirvesi ile yılın belirli zamanları kış manzarası görmek isteyen pek çok turist için uğrak mekanıdır. Kara Orman ve Erzgebirge de aşınmış kumtaşı yürüyüş rotaları yer alır.

Hersinyen dağları ayrıca volkanik özelliklere sahiptir. Bu yüzden termal turizm açısından son derece önemlidir. Kara Orman kenarındaki Baden Baden Roma döneminden beri kullanılan sıcak su kaynaklarıdır.

Baden Württemberg dağlara inşa edilen tarihi kaleleri, orta çağdan kalan masalsı evleri, şatolardan oluşan doğası ile tarihsel ve kültürel açıdan birçok turist için destinasyon noktası olmuş ve olmaya devam etmektedir.

1.1.2 Ovalar

Almanya'nın kuzeyindeki ovalar Kuzey Avrupa Ovasının bir uzantısıdır ve Almanya'nın 3 büyük bölgesinden birini oluşturur. Federal Almanya Cumhuriyeti'nin yaklaşık üçte birini kaplamaktadır. Bölgenin kuzey kesimindeki sınırları, Kuzey Buz Denizi ve Baltık Denizi kıyılarına uzanır. Güney sınırları Almanya'nın orta yaylalarına kadar devam ederken Batıda Hollanda ve Doğuda ise Polonya ile sınırlanmıştır. Bölgede yükseltiler 180 metreyi aşmaz. Dördüncü zaman (Pleistosen) buzullaşmasının izlerini taşıyan ve morenlerden oluşan ova, kıyı kesiminde önlerine biriken kumlardan

meydana gelmiştir (Ertek,1989;508). Kuzey Almanya Ovası Weser Ems Elbe ve Oder olmak üzere merkezi yaylalardan gelen nehirler tarafından bölümlere ayrılmıştır. Ova da eğim genellikle %10'dan azdır, ancak bazı alanlarda %45'e kadar dik olabilir. Bununla birlikte, çok sayıda bataklık, turba bataklıkları, kanallar, küçük dereler ve geniş bir drenaj hendekleri ağı, arazi hareketliliğinin önündeki yaygın engellerdir (www.globalsecurity.org). Kuzey Almanya Ovası çok az çeşitlilik gösterir ancak tek tip değildir. Güneydeki dağ sıralarına paralel, kuzeyden yaklaşık olarak 30 ila 80 km uzanır. Bunlara, güneydoğu Silezya'da önemli bir alanı kaplayan Yukarı Silezya kömür havzası dahildir. Kuzey Ren Vestfalya Ovası Almanya'nın en büyük metropoliten yerleşim alanıdır. Ruhr bölgesindeki geniş düzlüklerde geniş maden kömürü yatakları yer alır. Çayırılar ve tarım yapılan arazinin büyük bir kısmı bu bölgede yer almaktadır.

Baden Württemberg'in boydan boya batı sınırını oluşturan Yukarı Ren Ovası ya da Grabeni yaklaşık 300km uzunluğa ve 40km genişliğe sahiptir (Uehlinger, Arndt,Wantzen ve Leuven;207). Ova da yükseltiler genelde 200 metreyi aşmamakla birlikte en düşük yükselti 63 metre ile Mannheim civarında görülmektedir (Şekil 3). Güneyde İsviçre'nin Basel şehri ile Almanya'nın Frankfurt şehirleri arasında uzanmaktadır. Ren nehri boyunca hidrolojik ve jeomorfolojik dinamikler, iklim, yer altı suyu ve kalkerli tortullar Alüvyon Ren Ovası'nda olağanüstü çeşitlilikte habitat ve elverişli ekolojik koşullar sağlamıştır (Schmitt, Beisel, Preusser,De Jong, Wantzen, Chardon ve diğerleri ,2019;204).Mevcut alüvyal Ren Ovası son buzul döngüsünün sonunda drenaj sisteminin yarattığı alüvyonlara sahiptir.

Baden Württemberg'in batı kesimini oluşturan Yukarı Ren Ovası "Mavi Avrupa Muzu'nun¹ da bir önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Yoğun yerleşim bölgesi olan Ren Ovası'nda başta Kara Orman'nın batı ucunda yer alan Freiburg olmak üzere Karlsruhe, Heidelberg ve Mannheim gibi Baden Württemberg'in hem ekonomik hem tarihi hem de kültürel açıdan önemli şehirleri yer almaktadır. Bölge yoğun mühendislik

¹ Mavi Avrupa Muzu, "Londra'dan başlayan Benelüks ve Ren Bölgesi üzerinden Milano'ya doğru uzanan homojen bir ekonomik bölgedir. Avrupa'nın jeo-ekonomisinde en büyük gelişme potansiyelini gösteren alan olarak tanımlanmaktadır" (Hospers, 2003;76). Kısacası Avrupa'nın ekonomik omurgası ve yoğun nüfuslu kentsel alanlardır.

ve tarımsal faaliyetlerin odak noktasıdır. Kuzeyde yer alan Heilbronn'da verimli topraklar üzerindeki üzüm bağları ile ünlüdür.

1.1.3 Kıyılar

Kıyı uzunluğu 2,442 km olan Almanya'nın kuzeybatıda Kuzey Denizi'ne ve kuzeydoğuda Baltık Denizi'ne kıyısı bulunmaktadır.

Kuzey Denizi kıyıları çoğunlukla buzul, kumsal, kumul kumu, gelgit düzlükleri ve kil dahil olmak üzere Pleistosen ve Holosen çağındaki gevşek tortulardan meydana gelmiştir. Genç bariyer adaları, bataklık adaları (eskiden anakaranın parçaları) ve ayrıca morenli tepe adaları (kuzeyde), neredeyse tamamen alçak bataklıktan oluşan anakara kıyılarını korumaktadır (Kelletat,1993;139). İlkbaharda gelgitler Alman Körfezinin iç kısımlarında 1,8 m ile 3,5 m arası değişebilmektedir. Ancak batıdan esen rüzgarlar, kış fırtınaları sırasında gelgitin 3 metreden daha fazla yükselmesine neden olabilmektedir.

Almanya kıyılarının bir diğer özelliği haliç tipi kıyıya sahip olmasıdır. Denizden yaklaşık 120 km içeride yer alan Avrupa'nın en büyük ikinci limanı olan Hamburg limanını, Elbe Haliç'ini Kuzey Denizine bağlar. Ülkenin en önemli nehirlerinden olan Ems, Weser ve Elbe Nehri Kuzey Denizi kıyılarına dökülür ve bu akarsuların denize ulaştıkları ağız kısımlarında delta görülmez, haliçlere rastlanır. Bu da gelgitlerin oldukça etkili bir şekilde gerçekleşmesinden kaynaklanmaktadır

Almanya, Kuzey Denizi kıyılarında irili ufaklı birçok adaya sahiptir. Ülkenin batısında Aşağı Saksonya (Niedersachsen) kıyılarına paralel olarak uzanan Doğu Frizya Adaları (Borkum, Juist, Nordeyney, Baltrum, Langeeog, Spieker, Wangerooge) bulunur ve Elbe Nehri halicine kadar uzanırlar. Kuzey Frizya Adaları (Pellworm, Amrum, Föhr, Sylt) ise Schleswig -Holstein kıyılarını takip ederek Jutland (Danimarka) yarımadasının kuzeyine doğru devam eder. Bu adalar kuşkusuz deniz turizmi açısından Almanya'nın kuzey bölgelerine büyük bir üstünlük kazandırmaktadır. Özellikle yaz aylarında Westerland Plajı (Sylt) beyaz ince kumları ve yaklaşık 40 km uzunluğundaki kıyı şeridi ile Almanya'nın en popüler tatil mekanlarında birini oluşturur.

Gelgitlerin etkin bir şekilde yaşandığı Kuzey Almanya’da suların geri çekilmesi sırasında Frizya Adaları ile anakara kıyıları arasında Wadden Denizi’nin bir parçasını oluşturan çamur düzlükleri (wattenmeer) medyana gelmektedir. Bu gelgit alanları üzerinde yapılan yürüyüşler son dönemlerde çekiciliğini arttırmıştır. Ayrıca önemli biyolojik ve ekolojik özelliklere sahip olan Kuzey denizi kıyıları (Wadden Denizi) 2009 yılında UNESCO Dünya Mirası listesine dahil edilmiştir (niedersachsen.de). Alman Baltık kıyıları ise Mecklenburg-Western Pomerania ve Schleswig-Holstein eyaletleri tarafından paylaşılır ve 720 km boyunca uzanır. Bölgenin en tipik morfolojik kıyı özelliği kumlu plajlarıdır. Baltık Denizi’ndeki Schleswig-Holstein sahili, Kuzey Denizi’nden oldukça farklıdır. Kumlu plajların devamında daha doğuda dik falezlerle çevrili girintisi çıkıntısı fazla olan Boddens kıyıları hakimdir. Boddens kıyıları; açık denizden, adalar yarımadasalar ve kıyı okları tarafından kesilen sığ koylar ve körfezlerin oluşturduğu bölgesel bir morfolojik özelliktir (Haller, Stybel, Schumacher, Mossbauer, 2011;71).

Kıyı oklarının gerisinde oluşturduğu lagünler özellikle Mecklenburg-Vorpommern eyaletinde oldukça fazla görülmektedir. Lagünler Rügen adası çevresinde, Usedom ve Fischland-Darss-Zingst yarımadasında yer alır. Bazıları, Batı Pomeranya Lagün Bölgesi Ulusal Parkı’nı oluşturan korunan rezervlerdir.

20’den fazla mavi bayraklı plaja sahip olan Almanya kıyıları “deniz”, “kum”, “güneş” tamlaması olan 3S(see-sand-sun) için vazgeçilmez noktalardan birini oluşturmaktadır. Özellikle Binz Plajı ve Baltık Denizi’nin en güneşli adası olarak ün salan Usedom adası birçok Sunlust’ın tatil rotasında yer almaktadır. Ayrıca kıyılar, yelken ve daha birçok su sporları için de oldukça elverişlidir.

Almanya’nın kıyı alanları turizm açısından önem teşkil etmektedir. Ancak çalışma sahamız olan Baden Württemberg’in herhangi bir denize kıyısı yoktur.

1.2 İklim

Orta Kuşak iklim bölgesinde yer alan Almanya’nın büyük bir bölümünde nemli batı rüzgarlarının ve Gulf Stream sıcak su akıntısının etkili olduğu ılıman okyanus iklimi görülmektedir. Kuzey ve Baltık Denizlerinin kıyı şeridinden Alplere kadar olan kesim Köppen’in iklim sınıflandırmasına göre Cbf (ılıman okyanus) ve Cwb iklim alt

bölgeleri içinde yer almaktadır (Panferov, Kreilein, Meesenburg, Eichhorn, Gravenhorst, 2009, s13). Almanya'nın doğusuna doğru gidildikçe yazların sıcak, kışların soğuk olduğu nemli karasal bir iklim (dfb) görülmektedir (Barkmann, Siebert, Lange, 2017 s:289). Bu yüzden Almanya, Batı Avrupa'nın deniz iklimi ile Doğu Avrupa'nın karasal iklimi arasında bir geçiş bölgesi teşkil etmektedir.

Özellikle ülkenin batı ve kuzeybatı sahillerinde etkili olan nemli okyanusal iklim de yaz ayları serin, kış ayları nispeten ılıman geçerken her mevsim yağış görülmektedir. Yaz ortalamasının 17°C bulduğu kıyı kesiminde yağışlı serin bir hava hâkim olmasına rağmen Almanların en çok tercih ettiği zengin sayfiye alanları burada yer alır. (Özgüç,2015 s,295).

Ülkenin güneyinde denizden uzak konumda bulunan Alpin bölgesinde ve merkezi dağlık alanlarda yerel şartlara bağlı olarak dağ iklimi görülür. Bu alanlarda artan irtifa nedeniyle yükselen nem yüklü hava bölgeye yoğun yağış bırakır. Tropikal hava kütlesi Alpler boyunca çekilir ve dağların güney yamaçlarında nem kaybeder bu yüzden Alplerde zaman zaman fön rüzgarları meydana gelir. Almanya'nın en güneyindeki bölgesi Bavyera hem denizden uzak olması hem de deniz seviyesinden oldukça yüksekte yer alması nedeniyle en soğuk ve uzun kışların yaşandığı yerdir. Kışlar kar yağışlıdır. Münih şehrinde sıcaklık değerleri 0'ın altına düşebilmektedir. Kış sporları için uygun ortam oluşturan dağlık alanlar turizm için en değerli doğal varlık alanlarından birini oluşturur (Paunovic ve Jovanovic, 2017). Özellikle Bavyera Alpleri tüm Avrupa'nın en yoğun turizm alan yerlerinden birisidir. En popüler kış sporları merkezlerinden olan Garmisch ve Partenkirchen burada yer alır.

Almanya'nın en sıcak bölgeleri güneybatıda bulunur (Ren Nehri, Alman Şarap Yolu ve Pfalz). Azor yüksek basıncının etkisi altında kalan bölgede yaz aylarında birçok günde 30 °C'yi aşan sıcaklıklar görülebilmektedir. Bazen minimum sıcaklıklar 20 °C'nin altına düşmez ki bu diğer bölgelerde nispeten nadirdir.

Almanya oldukça geniş bir yüzölçümüne sahiptir. Bu yüzden farklı yeryüzü şekilleri, yükseltiler, denize yakınlık uzaklık gibi daha birçok element ülke de çeşitli iklim bölgelerinin görünmesine neden olmaktadır.

Baden Württemberg soğuk-ılıman kuşakta yer alır ve genel olarak Sub-okyanusal iklime sahiptir (Botti, 2019 ;5). Her mevsim yağışların görülebildiği soğuk kışlar ve sıcak yaz ayları mevcuttur. Oldukça değişken bir iklime sahip olan Baden Württemberg aynı zamanda Almanya'nın en sıcak bölgelerindendir. Kara Orman'ın eteklerinde yer alan Freiburg, Almanya'nın en sıcak şehirlerinden birisi olarak öne çıkarken ülke turizm tanıtımlarının çoğunda da buna vurgu yapılmaktadır. Kara Orman deniz-kara ikliminin geçiş bölgesinde yer almaktadır ve Almanya'daki en geniş okyanus etkisi altındaki alçak dağ silsilesidir (Endler, Oehler ve Matzarakis,2010 ;46). Özellikle Kuzey Kara Orman'ın batı yamaçları, Atlantik batı rüzgarlarının etkisi ile yoğun yağışa maruz kalır.

Baden Württemberg, konumu gereği deniz ikliminden karasal iklime geçişte yer aldığından dolayı Köppen'in iklim sınıflandırmasına göre ılıman okyanusal iklim (Cbf) ve nemli karasal iklim (Dfb) tipleri görülmektedir. Federal eyaletin batı kesimi, eyaletin merkezi ve doğusuna göre çok daha sıcaktır. Mevsimler Almanya'nın diğer eyaletlerine göre çok daha belirgindir. Kış aylarında Svabya Alpler'de ve Kara Orman'ın yüksek rakımlarında aylarca kaplı kar örtüsü vardır. Yaz aylarında Yukarı Ren Grabeni'nde oldukça sıcak günler yaşanmaktadır. İklimde oluşan bu çeşitlilik turizmin gelişmesine de birçok açıdan olanak sağlamaktadır. İklime; yürüyüş, yüzme, kayak vb. daha pek çok rekreasyonel faaliyetler yaz-kış turizmini etkiler. Bu yüzden iklim ve turizm arasında yadsınamaz güçlü bir bağ vardır (Endler ve Matzarakis, 2007: 260).

1.2.1 Sıcaklık

Almanya'da 1891'den Ekim 2020'ye kadar ölçülen en yüksek sıcaklık Aşağı Saksonya'ya bağlı Lingen kentinde ölçülmüştür. Temmuz 2019'da burada 42,6 °C' rekor sıcaklık bildirilmiştir. Almanya'da Temmuz-Eylül ayları arasındaki en sıcak yaz ise 2018 yılında ortalama 18,4 °C sıcaklıkla kaydedilmiştir. Normalde bu değer 16,7 °C iken o sırada ortalama maksimum günlük sıcaklık 24.5 °C idi. (www.dwd.de)

Almanya da 129 yılın en soğuk günü, Bavyera bölgesindeki deniz seviyesinden 807 metre yükseklikte bulunan Oberstdorf'ta kaydedilmiştir. Burada sıcaklık Şubat

2012’de-29,4 °C’ye düşmüştür. En soğuk kış (Ocak-Mart) 1963 yılında -3,5 °C ortalama sıcaklık ile olmuştur (www.worlddata.info).

Aşağıda yer alan tablolarda (1-2-3) çalışma sahamız olan Baden Württemberg’in dört bir yanında yer alan şehirlerinin ortalama yıllık, maksimum ve minimum sıcaklık tablolarına yer verilmiştir.

Tablo 1: Stuttgart- Freiburg- Ulm ve Mannheim’ın 1991-2021 Yılları Arasında Ortalama Sıcaklık Değerleri

	Ort. Sıcaklık (° C)			
Ay	Stuttgart	Freiburg	Ulm	Mannheim
Ocak	1	1,1	-0	2,1
Şubat	1,5	1,7	0,4	2,9
Mart	5,2	5,6	4,4	6,4
Nisan	9,6	10	9	10,8
Mayıs	13,8	14,1	13,2	15,1
Haziran	17,5	18	16,8	18,7
Temmuz	19,2	19,8	18,5	20,6
Ağustos	18,9	19,4	18,2	20,2
Eylül	14,8	15,4	14,1	16,2
Ekim	10,5	10,9	9,7	11,4
Kasım	5,4	5,5	4,3	6,4
Aralık	2,1	2,1	1	3,1

Kaynak: www.climate-data.org

Almanya’da olduğu gibi Baden Württemberg’de de sıcaklıklar genel olarak yaz aylarında kendini hissettirmeye başlarken, ortalama yüksek sıcaklıklar genel olarak temmuz ayında görülmektedir (Tablo 1). Sonbahar itibari ile Eylül ayında sıcaklıklar düşmeye başlarken en soğuk ay genel olarak ocak ayında yaşanmaktadır. Ocak ayında sıcaklık -0’ye düşerken temmuz ayında sıcaklık 20 dereceye çıkmaktadır ve Freiburg şehrinin sıcaklık ortalamasının Stuttgart, Ulm ve Manneheim’den yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 2: Stuttgart- Freiburg-Ulm ve Mannheim’ın 1991-2021 Yılları Arasındaki Maksimum Sıcaklık Değerleri

	Maks. Sıcaklık (° C)			
Değer	Stuttgart	Freiburg	Ulm	Mannheim
Ocak	4,1	4,4	3	4,8
Şubat	5,5	5,7	4,3	6,4
Mart	9,9	10,3	9	10,8
Nisan	14,6	14,9	13,8	15,7
Mayıs	18,4	18,5	17,6	19,5
Haziran	22	22,4	21,2	23,2
Temmuz	23,7	24,2	22,9	25,1
Ağustos	23,5	23,9	22,7	24,8
Eylül	19,4	19,8	18,4	20,6
Ekim	14,8	15,2	13,8	15,3
Kasım	3,8	9	7,6	9,3
Aralık	5	5,3	3,9	5,6

Kaynak: www.climate-data.org

Federal Eyalette görülen maksimum sıcaklık temmuz ayında yaşanırken maksimum sıcaklığın en düşük olduğu ay Ocak ayıdır (Tablo 2). Temmuz ayındaki en yüksek sıcaklık 25 derece ile Mannheim şehrinde görülmüştür. Ona en yakın olan ise Freiburg Şehri’dir. En yüksek sıcaklığın en düşük olduğu şehir ise 3 derece ile Ulm Şehri’dir (Tablo 3). Bölgede minimum sıcaklıklar genel olarak kış aylarında yaşanırken sıcaklığın en düşük olduğu seviye şubat ayıdır. Sıcaklık Ulm şehrinde -3,2 dereceye kadar düşmüştür.

Tablo 3: Berlin- Hamburg-Münih-Köln ve Frankfurt'ta 1999-2019 Yılları Arasındaki Minimum Sıcaklık Değerleri

	Min. Sıcaklık (° C)			
Değer	Stuttgart	Freiburg	Ulm	Mannheim
Ocak	-2	-1,9	-2,9	-0,5
Şubat	-2,1	-1,9	-3,2	-0,4
Mart	0,6	1,1	-0	2,1
Nisan	4,1	4,9	3,9	5,6
Mayıs	3,6	9,2	8,3	10,1
Haziran	12,2	13	11,9	13,7
Temmuz	14,1	14,9	13,8	15,8
Ağustos	13,9	14,8	13,6	15,4
Eylül	10,3	11,1	10	11,9
Ekim	6,6	7,1	6	7,8
Kasım	2,3	2,3	1,4	3,7
Aralık	-0,7	-0,7	-1,6	0,6

Kaynak: www.climate-data.org

Nisan ayı ile birlikte yükselmeye başlayan Konstanz göl suyu sıcaklığı Eylül ayı itibari ile düşmeye başlamaktadır (Tablo 4). Su sıcaklığının en yüksek 23,5 derece ulaştığı ay temmuz ayıdır. Su sıcaklığının önemi yüzme ve dalış gibi su sporlarına uygunluğu açısından oldukça önemlidir. Bu bağlamda özellikle göl turizmi ile geçinen Titisee ya da Konstanz gibi göl kenarı şehirleri için suyun önemi yadsınamazdır.

Tablo 4: Baden Württemberg’deki Konstanz Gölü’nün Su Sıcaklığının Aylara Göre Değerleri

Konstanz Gölü Ortalama Su Sıcaklığı	
	(°C)
Ocak	0,8
Şubat	0,5
Mart	2,6
Nisan	11,4
Mayıs	18,1
Haziran	22
Temmuz	23,5
Ağustos	23,1
Eylül	18,8
Ekim	13,3
Kasım	2,7
Aralık	2,9
Ortalama	12,10

Kaynak: www.climate-data.org

1.2.1 Yağışlar

Orta kuşakta yer alan Almanya da tropikal ve polar kökenli hava kütlelerinin karşılaşması sonucu oluşan cephe yağışları sıklıkla görülmektedir. Almanya’da yıllık yağış miktarı ortalama 500-600 mm arasında değişim göstermektedir. Ülke genelinde dengeli bir şekilde dağılan yağışlar her mevsim görülebilmekle birlikte en fazla yağış genellikle yaz aylarında okyanus akıntısının etkili olduğu bölgelerde görülmektedir. Yağışlar karasal iklimin hâkim olduğu doğu bölgesine doğru azalır ve yerini kar yağışına bırakır. Güneydeki Alpler ve Merkezi dağlık alanlar, dağ ikliminin görüldüğü yerlerdir. Dolayısıyla bu bölgelerde orografik yağışlar görülmektedir.

Tablo 5: Almanya’da 2020 yılında yağışın aylara göre dağılımı

Değer	Yağış Miktarı, mm veya 1/m2
Ocak	40,5
Şubat	124,1
Mart	50,9
Nisan	16,3
Mayıs	38,4
Haziran	90,9
Temmuz	51,8
Ağustos	85,5
Eylül	50
Ekim	78,4
Kasım	20,7
Aralık	57,5

Kaynak: ru-geld.de

Almanya’da 2020 yılı yağış grafiği incelendiğinde 124,1 mm ile şubat ayı en çok yağış alan ay olurken, yağışın en az olduğu mevsim ise Nisan ayıdır (Tablo 5). Tablo 6 incelendiğinde her ay yağışın görüldüğü Baden Württemberg’de, en çok yağış aralık ayında 114 mm ile Freiburg şehri olmuştur. Haziran ve temmuz aylarında mm başına düşen yağış miktarı artmaktadır.

Tablo 6: Baden Württemberg’deki Stuttgart- Freiburg-Ulm ve Mannheim’ın 1991-2021 Yılları Arasındaki Yağış Tablosu

	Yağış / Yağış (mm)			
Değer	Stuttgart	Freiburg	Ulm	Mannheim
Ocak	71	97	66	65
Şubat	58	81	55	55
Mart	71	87	71	61
Nisan	62	81	70	51
Mayıs	88	110	100	71
Haziran	81	95	100	62
Temmuz	84	96	104	67
Ağustos	71	85	90	57
Eylül	68	83	75	61
Ekim	70	89	71	65
Kasım	74	97	71	70
Aralık	79	114	74	77

Kaynak:www.climate-data.org

1.2.2 Güneşlenme Süresi ve Bulutluluk

Açık günler ve güneşlenme süreleri turizm ve rekreasyonel faaliyetler açısından oldukça öneme sahiptir. 2020’de Almanya’daki yıllık güneşlenme süresi 1.896 saat olarak ölçülmüştür. Buna göre yıl içinde ulusal ortalama günlük güneşlenme süresi ise 158 saattir(ru-geld.de). Güneşli günler ilkbahar aylarında artmaya başlarken, sonbahar da özellikle ekim ayında düşüşe geçmektedir. En güneşli ay 292,4 saatle Nisan ayı olurken, havanın en kapalı olduğu ay 2,9 saatle aralık ayıdır (Tablo 7). Türkiye ile

karşılaştırıldığında yalnızca Antalya’da yıllık güneşlenme süresi 3350 saattir (Kapan, 2018:19). Güneşli gün sayısının az olması turizm için bir olumsuzluk olarak görülse de ekonomik açıdan güneş enerjisinden Avrupa’da en çok yararlanan ülkelerin başında gelmektedir.

Tablo 7: Almanya ‘da 2020 yılı Güneşlenme Süreleri

	Güneşlenme Süresi (S)	Güneşli günler (g)
Ocak	59,2	4,9
Şubat	63,9	5,3
Mart	175,8	14,7
Nisan	292,4	24,4
Mayıs	240,5	20
Haziran	214,7	17,1
Temmuz	232,9	19,4
Ağustos	221,6	18,5
Eylül	207,1	17,3
Ekim	67,4	5,6
Kasım	85,7	7,1
Aralık	34,8	2,9

Kaynak: ru-geld.de

Almanya’da 2021 yılında 16 Federal Devletlere bakıldığında Baden-Württemberg, 1.805 saat ile ülkedeki en güneşli eyalettir (Tablo 8). Hemen ardından 1.779 ile Bavyera Eyaleti gelmektedir. Havanın en kapalı olduğu eyalet ise 1.467 saatle Aşağı Saksonya’dır. Genellikle kapalı bir havaya sahip olan ülkede Baden Württemberg’in güneşlenme süresinin yüksek olması turizm anlamında avantaj sağlamaktadır.

Tablo 8: 2021 yılında Almanya'nın Federal Eyaletlerinin Güneşlenme Süreleri

Federal Eyalet	Yıllık Güneşlenme Süresi
Aşağı Saksonya	1467 saat 122 gün 4 saat
Bremen	1468 saat 122 gün 4 saat
Hamburg	1468 saat 122 gün 4 saat
Kuzey Ren- Vestfalya	1508 saat 126 gün 4 saat
Tübingiya	1523 saat 127 gün 4 saat
Hessen	1553 saat 129 gün 4 saat
Schleswig Holstein	1555 saat 130 gün 4 saat
Saksonya Anhalt	1578 saat 132 gün 4 saat
Saksonya	1617 saat 135 gün 4 saat
Mecklenburg- Vorpommern	1617 saat 135 gün 4 saat
Brandenburg	1638 saat 136 gün 4 saat
Berlin	1638 saat 137 gün 4 saat
Renanya Palatina	1682 saat 140 gün 5 saat
Saarland	1748 saat 146 gün 5 saat
Bavyera	1779 saat 148 gün 5 saat
Baden Württemberg	1805 saat 150 gün 5 saat

Kaynak:ru-gelde.de

Turizm ve rekreasyonel faaliyetleri oldukça ilgilendiren, yağışla da yakından ilişkiye sahip olan başka bir iklimik unsur da bulutluluktur (Özgüç, 2015:46). Gezici orta enlem siklonlarının birbiriyle karşılaştığı cephelerde sis ve bulutluluk meydana gelmektedir. Denizel tropikal hava yazın Azor yüksek basıncının etkisiyle Baltık bölgesine ulaşır ve stratus bulutlarına neden olur. Bu yüzden ılıman iklim bölgesinde yer alan Almanya'nın özellikle kuzeybatı kesimlerinde hava çoğu zaman kapalı ve hafif yağışlı geçebilmektedir. Bu durum Almanya'nın deniz turizmi açısından iklimik anlamda bir dezavantaj gibi gözükse de bölgenin morfolojik bakımdan bembeyaz kumsallarının varlığı ve birbirinden güzel koyları ile turistlerin her zaman yaz aylarında seçtiği vazgeçilmez tatil noktalarından birini oluşturur (Kum ve Gönençgil, 2018:75)

1.3 Bitki Örtüsü Özellikleri

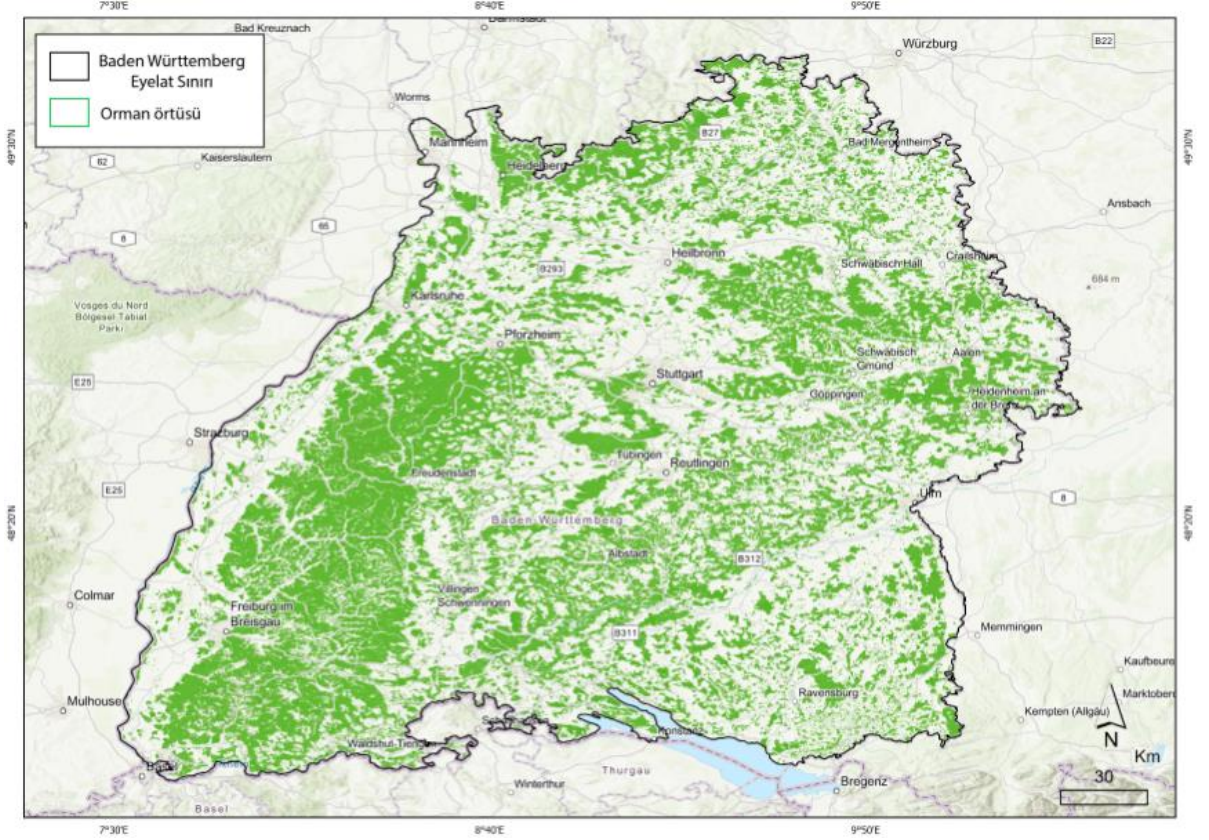
Almanya'nın doğal bitki örtüsünü, Kuzey Denizi kıyısındaki kumul alanlar, gelgit düzlükleri ve ağaç sınırının üzerindeki küçük kalıcı bitki toplulukları dışında, esas olarak orman toplulukları oluşturur (Klink ve Liedtke, 1984:40). Ilıman iklim kuşağında yer alan Almanya'nın ormanlık alanlarında yaprağını döken geniş yapraklı ağaçlar ve karışık ormanlar yer alır. Ülkenin tamamına yayılan ormanlık alanlarını yıllar içinde kaybetmiş olsa da hala %32'lik ormanlık alanı ile Avrupa'nın en çok ormana sahip ülkesinden birisidir.

Ormanlık alanların geneli en çok Çam, Kayın, Ladin ve Meşe ile karakterize edilir. Bu ağaç türleri ülkenin farklı bölgelerinde dağılım göstermiştir. Çamlar esas olarak Kuzeydoğu Almanya ovaları boyunca Niedersachsen'den Brandenburg ve Sachsen'e kadar uzanır. Kayınlar çoğunlukla Svabya-Frankonya Alpler'in yüksek bölgelerinde bulunur. Ladin, özellikle Alplerin eteklerinden güney ve güneybatı Almanya'nın yüksek irtifalarına kadar uzanır. Ayrıca kuzeydoğu Bayern'in yüksek bölgelerinde, Thüringer Wald'da ve Harz Dağları'nda görülür. Meşeler Almanya'nın sıcak alçak bölgelerinde PfälzerWald Spessart da görülebilmektedir (Schmidt,2015; 12).

Eyalet genel olarak ormanlık alanlarla örtülüdür. Ancak şekil 4'te de görüldüğü gibi özellikle eyaletin güneybatı kesimi yoğun orman örtüsü ile kaplanmıştır. Kara Orman Bölgesi'ne denk alan tüm Almanya ortalamasının oldukça üzerindedir (Oehler ve Matzarakis, 2007;268). Ormanlık alanların azaldığı yerler ise Stuttgart, Mannheim, Karlsruhe gibi şehirlerin olduğu yoğun nüfuslu alanlara tekabül etmektedir. Bu şehirler aynı zamanda bu morfolojik anlamda düze yakın sahaları oluşturmaktadır. (Şekil 3).

Federal eyalette orman mülkiyeti kurumsal, devlet ve özel arazilerin bir karışımıdır. Ormanlık alanların %39'u belediyelere, %24'ü devlete ve %37'si de özel mülkiyete aittir. En yaygın orman türlerini %45 oranında kozalaklı ağaçlar oluştururken, %35'ni karışık yapraklı ve %20'sini geniş yapraklı ağaçlar oluşturmaktadır. (Schindler, Grebhan, Albrecht ve Schönborn 2009;544). Güney Kara Orman'da *Picea abies* L. (%40), *Fagus sylvatica* L. (%18), ve *Abies alba* Mill. (%13) en çok görülen ağaç türleri olurken, *Quercus robur* L. (%5) *Pinus Sylvestris* L. (%4) ise en az görülenler ağaç türleridir (Schiefer, Kattenborn, Frick, Frey, Schall, Koch ve Schmidlein, 2020;206).

Büyük bir kesimi Milli Park olarak korunan Kara Orman Bölgesi yemyeşil doğası ve çok çeşitli habitatı ile öne çıkarken, doğa yürüyüşü bisiklet gibi turizm faaliyetleri açısından oldukça değer taşımaktadır.

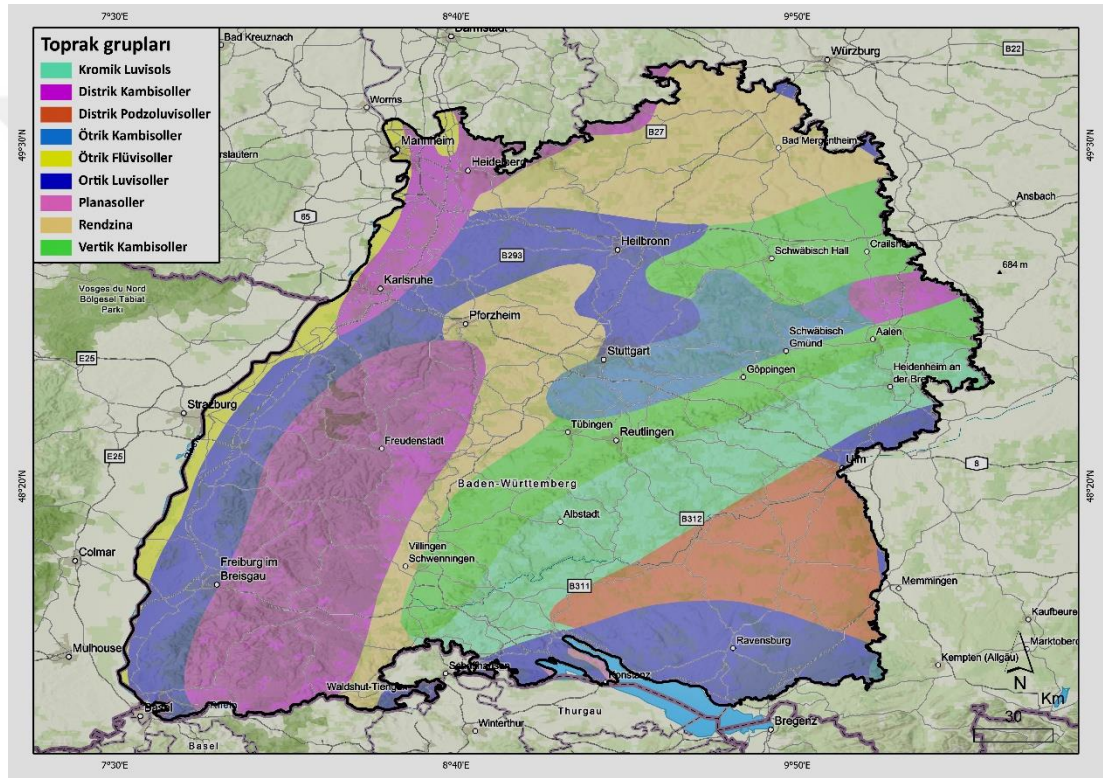

Şekil 4 : Baden Württember'in Orman Varlığının Dağılışı Haritası

1.4 Toprak Özellikleri

Eyaletin toprak örtüsü özelliklerine bakıldığında oldukça çeşitli bir toprak yapısı olduğu dikkati çekmektedir. Şüphesiz bu durum üzerinde başta iklim olmak üzere jeolojik ve jeomorfolojik özellikler bulunmaktadır. Toprak haritası incelendiğinde eyaletin büyük oranda Rendzina, Ortik Luvisol ve Planasol türü toprağın yaygın olduğu görülmektedir. Planasol toprak türü içerisinde yer yer parçalı şekilde oluşmuş Distrik Kambisoller de bulunmaktadır. Bu büyük ve yaygın türler eyaletin özellikle orta ve batı kesimlerinde görülmektedir. Bu toprak grupları içerisinde en verimli tarım sahalarını oluşturan ve aynı zamanda eğim bakımından en az değere sahip alanlarda oluşmuş toprak grubu ise Örtük Flüvisol ve Ortik Luvisollerdir. Bu iki toprak

grubunun yaygın olduğu yerler eğimin düşük, tarımsal verimin yüksek yerler olmasının yanı sıra nüfus ve yerleşme açısından da oldukça geniş hacme sahip yerlerdir. Stuttgart, Freiburg, Strazburg (Fransa sınırı), Mannheim ve Ravensburg bu büyük yerleşmelerden bazılarıdır. Eyalette diğer yaygın toprak türleri ise Vertik Kambisol, Ötrik Kambisol, Distrik Podzoluvisollerdir. En az görülen toprak tipi ise Kromik Luvisols'dür (Şekil 5).

Şekil 5: Baden Württemberg Eyaleti'nde Görülen Büyük Toprak Gruplarının Dağılışı Haritası

Kraichgau'da ve kalın lös örtüleriyle kaplı Neckar Havzası'nda çok verimli topraklar yaygındır. Svabya Alplerin karstik manzarasındaki taşlı topraklar, tarıma elverişli araziler ile otlaklar ve ormanlık alanlar arasında değişmektedir. Konstanz Gölü yakınlarında meyvecilik oldukça gelişmiştir. Yüksek yağışlı Allgau bölgesinde ise saf otlak tarımı hakimdir. İklimsel olarak uygun tüm yerlerde kuzeydeki Tauber nehrinden Konstanz Gölü'ne ve Ren boyunca, Odenwald, Kara Orman yamaçları ve Kaiserstuhl'dan Basel yakınlarındaki Yüksek Ren'e kadar, bağcılık 26.000 hektardan fazla bir alanda uygulanmaktadır (Umwelt bundes amt, für Mensch und Umwelt, 2010;31.)

1.5 Hidrografik Özellikler

Ülkeler akarsular, denizler, göller ve yeraltı suları gibi var olan doğal coğrafi unsurlarından turizm ve rekreasyonel faaliyetler açısından oldukça etkili bir şekilde yararlanmaya çalışmaktadırlar. Almanya’da tekne ile dolaşmaktan piknik yapmaya ya da yüzmeden balıkçılığa kadar birçok farklı etkinlikte su kaynakları eğlence veya dinlenme amaçlı değerlendirilmektedir. Gunn’dan aktaran Emekli’ye göre; rekreasyonel faaliyetlerin %90’nı da su ile ilgili etkinliklerden oluşmaktadır (Emekli,1998;76).

Almanya’da özellikle en dikkat çekici hidrografik kaynak akarsulardır. Dört bir yanı akarsularla çevrelenen Almanya’da ülke içinde kilometrelerce yol alan akarsular mevcuttur. Almanya Avrupa’nın en önemli akarsularının hem geçiş ülkesi hem de bazılarının kaynağı olmuştur. Akarsular kuzey’de Kuzey Denizi ile Baltık Denizi’ne dökülürken bazıları doğuda Karadeniz’e dökülmektedir. Ems, Wesel, Ren ve Elbe Nehirleri Kuzey Denizi’ne dökülürken doğuda Polonya ile doğal sınırları oluşturan Oder Nehri ise Baltık Denize’ne dökülmektedir.

Almanya’nın kuzeyinde Mecklenbug’un güneyinde yer alan “Mecklenburg Göller Yöresi” Son Buzul Çağı’nda buzulların şekillendirdiği göller ile doludur. İrili ufaklı yaklaşık 1000 göl yer almaktadır. Bölgedeki en büyük iç göl ise Müritz Gölü’dür ve gölün bir kısmı da Müritz Ulusal Parkı’na aittir.

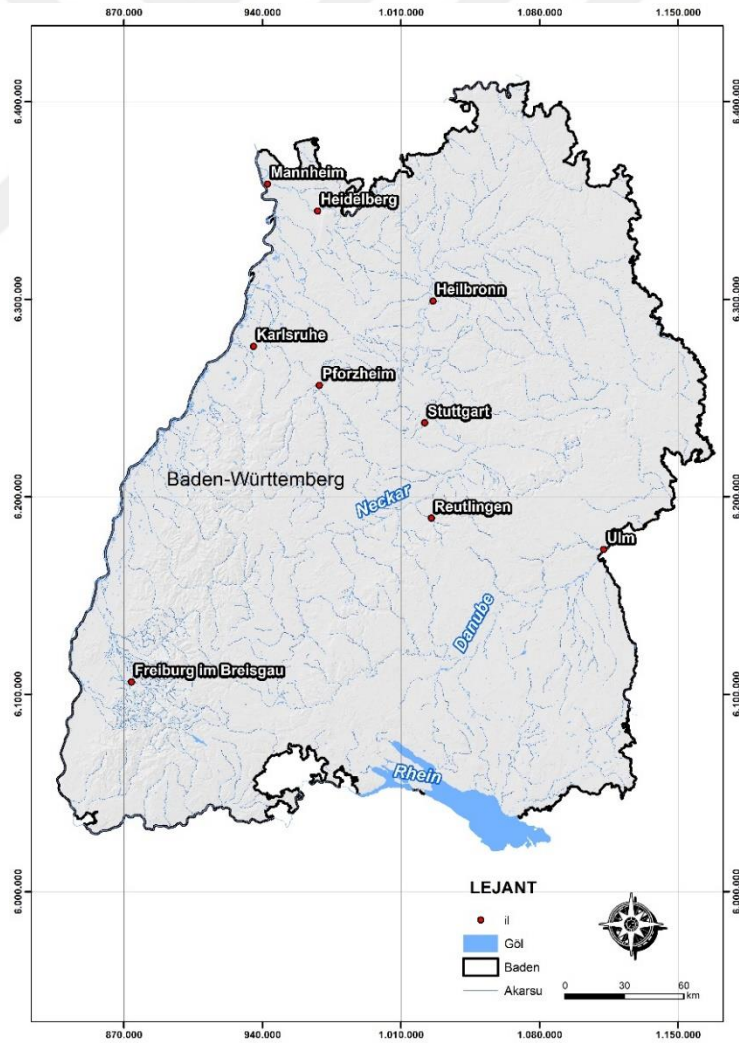
Baden Württemberg hidrografik açıdan oldukça zengin bir eyalettir. Bölgedeki nehirlerin toplam uzunluğu yaklaşık 38.000 km’dir. En önemli nehirler Ren, Tuna ve Neckar’dır (Şekil 6). 367 km uzunluğa sahip olan Neckar, Kara Orman’da Villingen-Schwenningen yakınlarından yükselerek, Svabya Alplerin kuzeybatı kenarından kuzey ve kuzeydoğuya doğru yol alır ve Mannheim’da Ren Nehri’nin sularına karışmaktadır.

Almanya'nın en uzun ve en önemli nehri olan Ren Nehri kaynağını İsviçre Alpleri'nden almaktadır (Petri, 2006;128). Daha sonra Lihtenştayn'a yönelen nehir, Fransa ve Almanya arasındaki doğal sınırı oluşturur ve Hollanda'nın Rotterdam kentinden sularını Kuzey Denizi'ne boşaltır. Toplam 1230 km uzunluğa sahip olan Ren'in 860 km'si Alman topraklarındadır ve Avrupa'nın iç taşımacılıktaki en önemli kaynağıdır (Pektaş,Mersin ve Ormanlı, 2018;764). Ren 'in en büyük kollarını Mosel, Main ve Neckar oluşturmaktadır.

Fotoğraf 1: İsviçre'nin Schaffhausen şehrinden akan Ren Nehri

Diğer önemli nehirlerin başında, Brigach ve Breg Nehirleri'nin oluşturduğu Tuna Nehri (Danube), gelmektedir. Kara Ormanlarda, Donaueschingen kasabasında doğan nehir 2.860 km'den fazla, kıta boyunca yol alır ve Ukrayna ile Romanya'dan Karadeniz'e dökülür. Sadece 647 km'si Almanya sınırları içerisindedir. Avrupa'nın en önemli su yollarından birisidir. Volga'dan sonra Avrupa'nın en büyük ikinci nehri olmakta olup 15'ten fazla ülkeden geçmektedir (Panin, Tiron Dutu ve Dutu, 2016 ,38). Yaklaşık 571 km'lik kapladığı alan ile Almanya'nın en büyük ve Orta Avrupa'nın da en büyük göllerinden birisi olan Konstanz Gölü'nün bir kısmı, Baden Württemberg sınırları içindedir. Sınırlar Almanya, İsviçre, Avusturya ve Bavyera Eyaleti arasında bölünmüştür. Glasyal kökenli gölden yılda yaklaşık 170 milyon m³ su artılarak 5 milyondan fazla insanın içme suyunu karşılamaktadır (Petri,2006 129).

Şekil 6: Baden Württemberg'in Hidrografi Haritası

Baden Württemberg'in uzun yıllar boyunca geçirmiş olduğu jeolojik ve jeomorfolojik süreçler bölgenin çeşitli bir görünüm kazanmasını sağlamıştır. Federal eyaletin güneybatı kesiminde yer alan ve Hersinyen Orojenezi'nin oluşturduğu alçak dağ silsilesi olan Kara Ormanlar, bölgenin en dikkat çekici unsurlarından birisidir. Güneybatıdan kuzeydoğuya doğru uzanan Svabya ve Frankonya Alpleri'nde öne çıkan diğer unsurlardır ve burada karst topografyasının birçok örneğini görmek mümkündür. Bölgenin topografik açıdan kendisine has özelliklerinden birisi manzara açısından güzel bir görünüm yaratan kuestalarıdır. Yeryüzü şekilleri incelendiğinde çok belirgin yükselti alanları olmamakla birlikte yer yer alçak dağlık alanların oluşturduğu dalgalanmalar görülmektedir. 1493 m yüksekliği ile Feldberg Dağı Kara Orman'ın ve aynı zamanda Baden Württemberg'in en yüksek noktasıdır. Özellikle kış sporları için vazgeçilmez alanlardan birini oluşturur. Ancak kış sporlarının yanında, doğa yürüyüşü, bisiklet ve kamp gibi çeşitli rekreasyonel aktivitelerin de sıklıkla yapıldığı yerlerin başında gelmektedir. Federal eyaletin en dikkat çekici diğer bir yeryüzü şekli işe güneybatı sınırı boyunca uzanan Ren Ovası'dır. Alüvyal Ren Ovası ülkedeki en verimli toprakların yer aldığı alanlardan birisidir. Aynı zamanda tarımdan alınan verimin ve nüfus yoğunluğunun da yüksek olduğu alanlardır.

Baden Württemberg'de oldukça değişken iklim koşulları görülmektedir. Ilık geçen yaz ve sert geçen kış aylarına sahiptir. En yüksek sıcaklıklar temmuz ayında görülmektedir. Her mevsim yağışın görülebildiği eyalette, yoğun yağışlar genellikle bahar aylarında yaşanmaktadır. Kışın sıcaklıklar -0°C 'nin altına düşebilmektedir. Baden Württemberg, havanın sürekli bulutlu olduğu Almanya'da en sıcak ve güneşli eyalet olarak ün salmıştır ve bu durum turizm açısından oldukça avantaj sağlamaktadır.

Bölgenin en karakteristik özelliklerinden birisi ormanlarla kaplı dağlarıdır. Kozalaklı, karışık ve geniş yapraklı ağaçlar eyaletin neredeyse her tarafına yayılmıştır. Orman alanlarının azaldığı yerler çoğunlukla Stuttgart gibi yoğun nüfuslu sanayi alanları olurken, bu alanlar aynı zamanda üzüm bağları, tarım alanları ve otlaklardan oluşmaktadır. Alçak dağlık alanların yamaçları uygun iklim ve verimli toprakların birleşimiyle üzüm bağları ile çevrelenmiştir.

Akarsuların bir ağ gibi sardığı Baden Württemberg’de Ren, Neckar ve Tuna en önemli nehirlerin başında gelmektedir. Esslingen gibi birçok Orta Çağ kasabasından geçen Neckar şehirlerin görünümüne turistik anlamda çekiciliğini de katmaktadır. Ayrıca Baden Württemberg’in güneyinde yer alan Konstanz Gölü hem eyaletin hem de ülkenin en büyük gölüdür. Göl, turizm ve rekreasyonel faaliyetlerin çok çeşitli ve yoğun gerçekleştiği alanlardan bir tanesidir.

İKİNCİ BÖLÜM

2. BADEN WÜRTTEMBERG'İN EKONOMİK COĞRAFYA ÖZELLİKLERİ

Bir bölge olarak Baden Württemberg yalnızca Almanya'nın değil aynı zamanda tüm Avrupa'nın en güçlü ekonomilerinden birisine sahiptir. Yüksek yaşam standartlarının görüldüğü bölge, dünyanın birçok markasının üretiminde lider konumundadır. Üretilen ürünler tüm dünya da yoğun ilgi görmektedir. Federal eyalette her geçen yıl gelişen turizm sektöründe ana kırsal alanları hem ekonomik açıdan güçlü hem de doğal bir çekicilik bölgesi olmayı sürdürmesi amaçlanmaktadır. Bu bölüm Baden Württemberg'in genel ekonomik özelliklerini oluşturan otomobil sanayisi, tarımı, maden ve enerji kaynakları ile turizmi incelenmiştir.

2.1 Ekonomi ve Otomobil Sanayi

Günümüzde Güneybatı Almanya hem Avrupa'nın hem de Almanya'nın en zengin bölgelerinden birisini oluşturmaktadır. Bölgenin ekonomik açıdan hızla gelişimi 19. yüzyılda yaşanan sanayi devrimi ile başlamıştır. Almanya'nın diğer sanayi bölgelerine nazaran tarım toplumundan sanayi topluma geçişi kademeli olarak gerçekleşmiştir. Bu geçiş 20. yüzyılın ilk yarısında hızlanmış ve zamanla daha fazla yer edinmiştir ve son yıllarda dinamizmi ile tüm dünyayı etkisi altına alan küreselleşme ile oldukça iyi başa çıkabilmiştir. Baden Württemberg üretken ve verimli yapısı ile Almanya'nın diğer eyaletleri ile karşılaştırıldığında birçok konuda ilk sıralarda yer almaktadır (Weber ve Hauser,2008; 82). Sanayi ve ihracat ile öne çıkan eyalet dünyaca ünlü Daimler ve Bosch gibi firmalara sahip olmasının yanında birçok küçük ve orta işletmeyi de bünyesinde barındırmaktadır. Bu ekonomik yapısı ile de birçok yatırımcı için cazip mekanların başında gelmektedir.

Baden Württemberg'in nüfusunun üçte birinden fazlası ve neredeyse eyaletin üretim tesislerinin çoğu Stuttgart Bölgesi, Ren/Neckar/Mannheim Bölgesi ve Orta/ Yukarı Karlsruhe Bölgesinde yoğunlaşmıştır. Stuttgart Bölgesi merkezi bir konürbasyon noktasıdır ve Almanya'nın da devamlı gelişen kreatif teknolojisi için de oldukça önemli bir bölgedir.

Fotoğraf 2: Stuttgart'ta bir fabrika

Bölgenin ekonomik açıdan en iyi yönleri farklı klasmanlarda otomobil ve teknoloji üreticisi olması olup bunu aynı zamanda hem uluslararası hem de kendi bünyesindeki küçük işletmeler arasındaki mutualist ilişki ile yapmasıdır. Sürekli değişen dünyada gelişimin mutlak olduğu Baden Württemberg'de en önemli ekonomik politikalardan birisi ortalamanın üstündeki istihdam oranı ve refah seviyesini devamlı korumaktır. Bunu da devlet desteği ile işletmelere yapılan yardımlar ile sağlamaktadır.

Günümüzde tüm dünyada ulaşımda bir devrim yaratan otomobil, Baden Württemberg eyaletinin en büyük icatlarından birisi olarak kabul görmektedir. 1886 yılında Gottlieb Daimler ve Wilhelm Maybach ikilisinin ilk benzinli motorlu arabası ve Karl Benz'in gaz motoru ile çalışan üç tekerlekli aracı ile başlayan serüven otomobil endüstrisinin kalbi olan Stuttgart'ta devam etmektedir.

Otomobilin evi olarak adlandırılan Baden Württemberg sadece Almanya'nın değil aynı zamanda Avrupa'nın da en önemli otomobil üreticisi konumundadır. Daimler ve Volkswagen'in bünyesinde yer alan Porsche ve Audi gibi dünyaca ünlü markaların ve çeşitli mühendislik hizmetlerinin çoğu Stuttgart Bölgesinde toplanmıştır. Otomobil sanayisinde elde edilen başarı özellikle 1950'li yıllardan sonraki ekonomide görülen büyük başarının arkasındaki temel sebeplerden birisidir. 2009 senesinde yaklaşık 3.000 işletmede 91,91 milyar euroluk ciro elde etmiştir. En yüksek değerlerinden birisi olan 133,3 milyar euro da 2008 ekonomik krizinden bir yıl önce ulaşılmıştır (Strambach ve Klement, 2013;71).

Fotoğraf 3: Mercedes Benz Müzesi'nde Karl Benz'e ait dünyanın ilk patentine sahip üç tekerlekli benzinli arabası

Yerli ekonominin sunduğu hizmet seviyesinin yüksek olduğu Baden Württemberg, tüm Alman eyaletleri içerisinde;

- kişi başına ortalamanın üzerinde bir gelir seviyesi,
- yüksek ücret oranı,

- istihdamda olumlu bir gelişme,
- nispeten düşük işsizlik oranı,
- üretkenlikte ortalamanın üzerinde bir gelişme ve yüksek teknolojik yenilik hızı,
- dünya pazarına güçlü bir yönelim, yüksek ihracat oranları
- ve yüksek bir finansal güç gibi unsurlarda öncü bir pozisyonda yer almaktadır. Tüm bunlar 1990lı yıllardan itibaren federal eyaletin bölgesel bir ekonomi modeli olarak görülmesine neden olmuştur (Fuchs ve Wassermann, 2004; 8).

Yıllar içinde yoğun bilgi gerektiren hizmet sektöründe meydana gelen artış ile Ar-ge çalışmaları, mühendislik, mimarlık, yazılım ve sigortacılık gibi hizmetler önem kazanırken ülkeye katkısı ise sanayi devriminin getirdiği katkıya neredeyse eş değer olmuştur.

Tablo 9'a bakıldığında kişi başı milli gelir oranları yıllar içerisinde artış göstermiş ve 2019 yılında yaklaşık 524 milyon euroya ulaşmıştır. Ekonomideki en yüksek katma değer alanı incelendiğinde yaklaşık %60'lık bir oranla hizmet sektörü yer almaktadır. Bu sektörün içerisinde en yüksek oran ise finans, sigorta, gayrimenkul ve profesyonel hizmetlere aittir. Hizmet sektörünü ise yaklaşık %33'lük oran ile inşaat hariç sanayi sektörü takip etmektedir. İşsiz insan sayısı 2010'dan 2019 yılına kadar epeyce azalmıştır. En düşük işsizlik oranı 2019 yılında gerçekleşmiştir ve %2,4 gibi oldukça düşük bir orana sahiptir (Tablo 10).

Tablo 9: Baden Württemberg'in 2010, 2015 ve 2019 Yılları Arasındaki Ekonomik Güç Tablosu

Ekonomik Gücü				
Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GDP)	Birim	2010	2015	2019
Gayri Safi Milli Hasıla	EUR milyon	382.897	464.178	524.325
Kişi Başına Düşen Gayrisafi Milli Hasıla	EUR	36.534	42.987	47.290
Gerçek ekonomik büyüme	%	7,8	2,7	0,1
Brüt Katma Değer Dağılımı (GVA)				
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	%	0,6	0,5	0,6
Sanayi, inşaat (hariç)	%	33,7	34,9	33,7
Üretim	%	30,9	32,9	31,8
İnşaat	%	4,2	4,4	5,3
Hizmet aktiviteleri	%	61,6	60,2	60,3
-Ticaret, ulaşım ve depolama, konaklama, bilgi ve iletişim	%	18,6	18,3	18,6
-Finans, sigorta ve gayrimenkul faaliyetleri, profesyonel hizmet faaliyetleri	%	24,5	24,2	23,7
-Kamu yönetimi ve diğer hizmet faaliyetleri, eğitim ve insan sağlığı	%	18,4	17,7	18,1

Kaynak: (Ministerium Für Wirtschaft, Arbeit Und Wohnungsbau,2020)

Tablo 10: 2010,2015 ve 2019 Yılları Arasındaki İş Gücü Piyasası

İş Gücü Piyasası	Birim	2010	2015	2019
İşsiz İnsan Sayısı	1000	258,7	181,1	144,6
İşsizlik oranı	%	4,80	3,10	2,40

Kaynak: (Ministerium Für Wirtschaft, Arbeit Und Wohnungsbau,2020).

Tablo 11: 2010, 2015 ve 2019 yılları arasında sektörlere göre çalışan sayısı

Toplam Çalışan	Birim	2010	2015	2019
Toplam Çalışan Sayısı	1000	5.720	6.091	6.395
Toplam Çalışan Sayısı Yüzdesi				
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	%	1,30	1,10	1,10
Sanayi, inşaat (hariç)	%	25,9	25,8	25,8
Üretim	%	24,9	24,7	24,7
İnşaat	%	5,2	5,1	5,4
Hizmet aktiviteleri	%	67,6	68,0	67,7
Ticaret, ulaşım ve depolama, konaklama, bilgi ve iletişim	%	24,6	24,5	24,3
Finans, sigorta ve gayrimenkul faaliyetleri, profesyonel hizmet faaliyetleri	%	15,3	15,8	15,5
Kamu yönetimi ve diğer hizmet faaliyetleri, eğitim ve insan sağlığı	%	27,8	27,7	27,9

Kaynak: (Ministerium Für Wirtschaft, Arbeit Und Wohnungsbau,2020).

Tablo 11’de gösterilen toplam çalışan oranlarına baktığımızda en yüksek hizmet sektöründe istihdam sağlandığı görülmektedir. Hizmet sektörüne en yakın inşaat hariç, sanayi alanını takip etmektedir. En düşük istihdam alanı ise inşaat sektöründe yaşanmıştır.

Tablo 12: Baden Württemberg’deki 2010,2015 ve 2019 Yılları Arasında Sanayi

Sanayi	Birim	2010	2015	2019
Yerel Birimler	Sayı	8.047	8.187	8.550
Çalışan Sayısı	1000	1.155	1.245	1.334
Ciro	Euro Mil.	272.873	345.729	369.855
Yurtiçi Ciro		136.666	153.115	165.643
Yurtdışı Ciro		136.207	192.614	204.212
ihracaat Yüzdesi	%	49,9	55,7	55,2
Çalışan başına düşen yevmiye ve maaş miktarı (yıllık)	Euro	43.319	50.697	55.700

Kaynak: (Ministerium Für Wirtschaft, Arbeit Und Wohnungsbau,2020).

Sanayi 2019 yılında 1,3 milyon insana istihdam sağlanmıştır. (Tablo 12). 2019 yılında ciro miktarı yaklaşık 369 milyon cirodur. Bunun yıllara göre ciro değişimine baktığımızda ihracat yüzdesi artmış ve yaklaşık 204 milyon ciroya ulaşmıştır. Ancak ortalama yurtiçi ve yurtdışı ticaret oranları birbirine çok yakındır.

Tablo 12’de bahsedilen sanayide çalışan 1,3 milyon insanın, sanayinin hangi alanında çalıştığını Tablo 13’te gösterilmektedir. İncelenen tabloda en çok motorlu taşıtlarda, römorklar ve yarı römorklarda çalıştığı görülmektedir. Yine bunu makine ve teçhizat üretimi takip etmektedir.

Tablo 13: Baden Württemberg’deki 2010, 2015 ve 2019 Yılları Arasında Sanayi Yapısının Üretimdeki Gelirleri

Sanayi Yapısı	Birim	2010	2015	2019
Üretimdeki gelirin % olarak dağılımı				
Motorlu Taşıtlar, römorklar ve yarı römorkların üretimi	%	25,9	31	29,8
Makine ve teçhizat üretimi	%	20,5	21,4	21,5
Makine teçhizat üretimi hariç fabrikasyon metal parçaların üretimi	%	7,3	7,0	7,4
Bilgisayar,elektronik ve optik ürünlerinin üretimi	%	7,3	6,5	6,8
Elektrikli teçhizatların üretimi	%	5,3	4,2	4,4
Gıda ürünlerinin üretimi	%	5,2	4,1	4,1
Kauçuk ve plastik ürünlerinin üretimi	%	4,0	3,8	3,9
Kimyasalların ve kimyasal ürünlerinin üretimi	%	3,6	3,3	3,1
Temel eczacılık ürünlerinin ve farmasötik aparatların üretimi	%	2,7	2,7	2,9

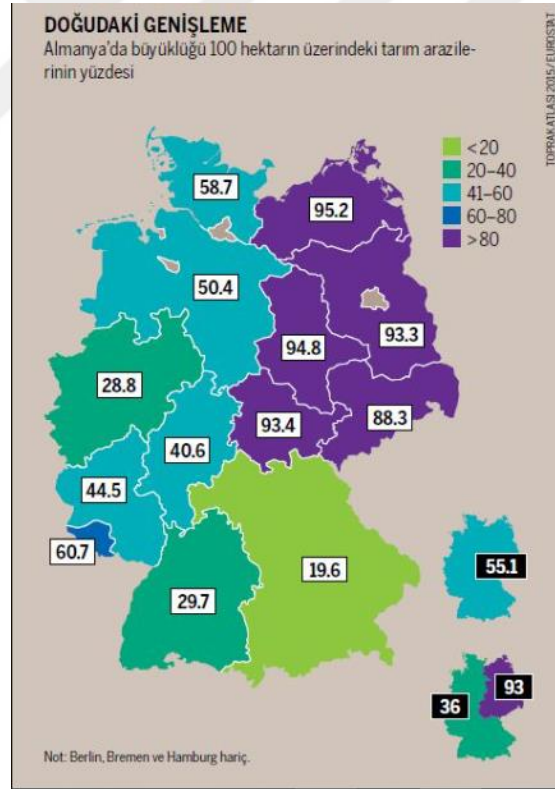
Kaynak: (Ministerium Für Wirtschaft, Arbeit Und Wohnungsbau,2020).

2.2 Tarım

Baden Württemberg’te tarım, İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra en çok etkilenen ekonomik sektörlerin başında gelmektedir. Geleneksel olarak güçlü bir tarım bölgesi iken 1950’li yıllardan itibaren zamanla değerini kaybetmiş, çeyrek milyondan fazla tarım ve ormancılık faaliyetleri terk edilmiştir. Ancak zamanla gelişen teknoloji ile birim başına alınan verim gittikçe artmıştır. Bugün Baden Württemberg’deki çiftçilerin asıl hedefleri ürünleri organik yetiştirmektir (Weber ve Hauser, 2008;88).

Büyük tarım işletmeleri, ülkenin eski sosyalist rejiminden kalma Doğu Almanya’da yaygın iken Güneybatı Almanya’da tarım arazilerinin büyük bir kısmı özel mülktür ve aileler kendi gereksinimlerine ürün yetiştirmektedir. Aileler tarafından yönetilen tarım arazileri, küçük işletmeler şeklinde ya da profesyonel mesleklerinin yanında ek iş olarak yapılan çiftçilik hayatı Güneybatı Almanya’nın spesifik özelliklerinden birisidir.

Başlıca yetiştirilen tarım ürünleri arasında elma, tütün ve çilek yer almaktadır. Baden Württemberg Almanya'nın bu ürünleri üreten en önemli üreticisi konumundadır. Kuşkonmaz, şerbetçiotu, mürdüm eriği ve lahanası ile oldukça meşhur olan eyalette özellikle fırınlarda mürdüm erikli pastalar ve restoranlarda kuşkonmaz ile yapılan çorbalar menülerde dikkat çekmektedir. Yetiştirilen bu ürünler "Specialty crops" olarak adlandırılmaktadır. Yani meyve ve sebzeler, kuru meyveler, fidanlık bitkiler ve çiçekler gibi daha çok bahçe bitkileri alanına giren ürünlerdir. Bu bakımdan da emtia ürünlerinden ayrılmaktadır. Emtia gibi ticari anlamda bir global piyasası bulunmayan bu ürünler daha çok gastronomi alanında tercih edilmektedir. Ek olarak halkın tarımla uğraşan kesiminin gelirlerinin çoğunu bu specialty cropslardan elde etmektedir. Baden Württemberg'de bu ürünlerin yetiştirilmesi büyümeye olan gereksinimi arttırırken daha fazla işçiye olan talebi de arttırmaktadır.

Şekil 7: Almanya'daki Büyüklüğü 100 Hektarın Üzerindeki Alanları

Kaynak:tr.boell.org

Fotoğraf 4: Esslingen'de şarap yapımı için kullanılan üzüm bağları

Her geçen yıl organik ürünlere artan ilgi beraberinde organik çiftliklerin sayısını artırırken, kimyasal gübre ürünleri kullanılan geleneksel çiftliklerden de daha fazla yer kaplamaya başlamıştır. Baden Württemberg Almanya'nın ikinci en büyük şarap üreticisidir. Yukarı Ren Vadisi'nin verimli güney kesimi özellikle en iyi şarapların üretildiği yerdir. Tüm Almanya'nın dörtte biri üzüm bağları ile çevrilidir ve Baden Württemberg'de yaklaşık 66.700 dönümlük bir alan kaplamaktadır. Bağcılık için son derece elverişli iklim ve toprak yapısına sahiptir. Dünyada bölgeye özgü şarapları ile ünlüdür. Beyaz şaraplar daha çok eyaletin Baden kısmında yetiştirilirken iken kırmızı şaraplar Württemberg kısmında çoğunluğu oluşturmaktadır.

Baden Württemberg, 35.745 km'lik bir alan kaplamaktadır. Bunun yaklaşık %50'sini tarım arazileri oluştururken %39'unu ormanlık araziler oluşturmaktadır. Tarım

alanlarının 1,4 milyon hektarı, yani yaklaşık %58'i ekilebilir arazi ve %38'i kalıcı otlaktır. 12 milyon nüfusun (2018) %15'i çoğunlukla kırsal bölgelerde yaşamaktadır. Toplamda 40.700 tarımsal işletme bulunmaktadır. Bu işletmelerden sadece yaklaşık 3.000 tanesi 100 hektardan fazla alanda tarım yapmaktadır. (ec.europa.eu).

2.3 Madencilik ve Enerji Kaynakları

Baden-Württemberg, özellikle taş, toprak ve endüstriyel mineraller alanlarında çok sayıda yüksek kaliteli hammadde yatağına sahiptir. Bunlar ağırlıklı olarak ev inşaat sektöründe ve endüstriyel olarak kullanılmaktadır. En yaygın olarak çıkarılan madenlerin başında Alüminyum, Manganez, Demir, Altın ve Nikel gelmektedir. (<https://thediggings.com>).

Almanya'da toplam hammadde üretiminde, taş kömürü ve linyit burada çıkarılmamasına rağmen Baden Württemberg'in payı %12 civarındadır. Her yıl yaklaşık olarak 8,4 ton mineral hammadde yüzeye çıkarılmakta ve bunun 7,5 tonu ürün olarak işlenmektedir. Birçok hammaddeye sahip olmasına rağmen Bentonit, mermer ve bazalt ithal etmektedir (Ministerium für Umwelt, Klima und Energiewirtschaft Baden-Württemberg 2021;10).

Özellikle son yıllarda yaşanan ekonomik krizlerin fosil enerji kaynaklarına fiyat artışı olarak yansması hem ülkeleri hem de insanları yenilenebilir enerji kaynaklarına yönlendirmektedir. Hem daha ucuz olması hem de eyaletin benimsediği yeşil çevrecilik politikasına uyum sağlaması açısından özellikle güneş enerjisi kullanımı ön plana çıkmaktadır. Almanya yılda ortalama 1.600 saat güneş ışığı almaktadır ve Baden Württemberg en güneşli eyaletlerden birisidir. Bu yüzden Baden Württemberg'de birçok evin çatısında güneş enerjisi panelleri yer almaktadır. Bu sayede evler kendi elektriğini üretirken elektrik fiyat artışından da etkilenmemektedirler.

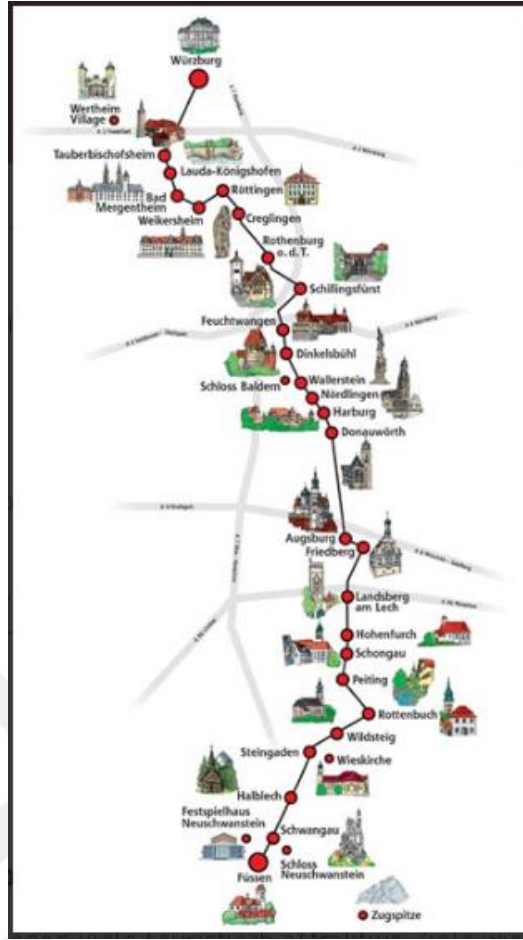
Diğer bir yenilenebilir enerji kaynaklarından birisi de çok yönlü olan biyoenerjidir. Bio yakıtlar kısaca bitki ve hayvan kökenli organik atıklardır. İnsanlar bahçelerinden çıkan bitkisel atıkların değerlendirilmesi için belediyelerin oluşturduğu belirli alanlara bu çöpleri bırakmaktadırlar. Ayrıca evsel atıklarda ayrıştırılarak belirli günlerde belediye tarafından toplanmaktadır.

Ekolojik açıdan bir diğer önemli yenilenebilir enerji kaynağı rüzgâr enerjisidir. Baden Württemberg'in iklim koruma hedefleri doğrultusunda rüzgâr enerjisi kullanım alanlarını genişletmektedir. Böylece yenilemez enerji kaynaklarının oluşturduğu sera gazı etkisini azaltmaya çalışılmaktadır. Ayrıca eyalet nükleer enerji santrallerini her geçen yıl teker teker kapatmaktadır.

2.4 Turizm

Turizm tüm Avrupa'da bölgenin ekonomik kazancına katlı sağlayan en önemli faaliyetlerin başında gelmektedir. 18. yüzyılda "Grand Tour" ile hissedilmeye başlanan turizm hareketinde, Avrupa'nın önde gelen şehirlerine, soylu aileler yaklaşık 300-400 bin paund ödeyerek katılım gerçekleştirebiliyorlardı (Solmaz,2019;876). Ayrıca yine bu dönemde pek çok Avrupa şehri de kaplıcaları ile öne çıkmaya başlamıştı (Urry,2009;19). Bu şehirlerden biri de Almanya'nın kaplıca kenti Baden Baden'dir. 19. Yüzyıl ortalarında sanayi devriminin getirdiği erişimsel kolaylıklar, hayat kalitesindeki artış ve Thomas Cook'un Avrupa kıtasında oluşturduğu turlar modern anlamda turizm hareketinin başlatıcısı olmuştur. 20. Yüzyılda meydana gelen dünya savaşları turizm açısından olumsuzluk yaratsa da beraberinde getirdiği teknolojik yenilikler turizmin gelişmesine oldukça fazla katkı yapmıştır. İkinci Dünya Savaşı'ndan yeni çıkan Almanya savaşın getirmiş olduğu yıkım ile turizm endüstrisini canlandırmak adına oldukça ümitsiz olsa da bunun için bir çözüm arayışına girmiştir ve bunun sonunda "Romantik Yol" ortaya çıkmıştır.

Wüzburg'dan Füssen'e uzanan yaklaşık 400 km'lik bu romantik rota orta çağ kasabaları, ahşap pencere evler, şatolar, üzüm bağları ile donanmıştır. Hem Güney Almanya'nın hem de Avrupa'nın en turistik rotalarından birini oluşturmuştur. 1950'lilerde oluşturulan bu rotanın ilk misafirleri ise "Bavyera ve Baden Württemberg'deki üslerde konuşlanmış Amerikan askerlerinin arkadaşları ve aileleri" olduğu bilinmektedir (Tempo Travel,2022;36). Baden Württemberg'in Romantik Yol'da Bavyera ile karşılaştırıldığında çok daha az kale gibi yapılara sahip olsa da vadiler ve tepeler ile birbirine bağlanan yolları ve lokasyon açısından yakınlık Baden Württemberg'e turistik açıdan avantaj sağlamaktadır.

Şekil 8: Romantik Yol Haritası

Kaynak: www.hotel-hechten.com

1952 yılında kurulan Baden Württemberg’de başlangıçta turizm faaliyetleri iyi bir durumda değildi. Savaştan yeni çıkan ülkede gecelik konaklama sınırlı sayıdaydı. Bunun sebebi, gecelik konaklama yerlerinin daha çok insanların temel ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olması idi. Ancak 1950’li yıllar boyunca yaşanan “Alman Ekonomik Mucizesi” ile yazın dinlenme ve eğlenme yerlerine olan ihtiyaç artmış ve bu sayede kaplıca turizminin gelişmesine yardımcı olmuştur. 1960’lar da yaşam standartlarındaki görülen iyileşme sayesinde turizme olan talep gittikçe artmıştır.

Başlangıçta zengin sınıfın dahil olabildiği yaz tatili kavramı, ortalama vatandaşlar için de uygun hale gelmeye başlamıştır. 1970’li yıllarda artan refahla birlikte motorlu araçlara sahip insan sayısının artması, turistlerin yurtdışı gibi daha uzak destinasyonlara gitmesi kolaylaştırmıştır. Dolayısı ile yurt içindeki konaklama endüstrisi uluslararası ortamda rekabet etmeye zorlanmıştır. 1973 yılında yaşanan petrol krizi ile bir düşüş meydana gelse de ilerleyen yıllarda turizmdeki büyüme 1980’li yıllara kadar bu şekilde devam etmiştir. Ayrıca petrol krizinin hemen

sonrasındaki yıllarda ortalama konaklama sürelerinde düşüş yaşanmıştır. Bu aynı zamanda ana tatillerin giderek daha fazla ülke dışına kaydığının ve kısa tatillerin ise ülkede giderek daha önemli bir rol oynadığını göstermiştir ve bu durum günümüzde de aynı bu şekilde devam etmektedir (Kössler, 2012 ;90). Ülkede kalış süresinde düşüşler yaşanmaya devam etse de gelen turist sayılarındaki bazı duraklamalar haricinde artışlar yaşanmış ve yaşanmaya devam etmektedir.

Turizm gelirleri Baden Württemberg'in ekonomisi açısından oldukça önemlidir. Bölgedeki çoğu insan turizmin bu açıdan öneminin farkında olmasa da hizmet sektörü, bölgesel ya da yerel işletmelerde yaklaşık 380.000 kişiye istihdam sağlayarak önemini gözler önüne sermektedir. (wm.baden-wuerttemberg.de). Ayrıca konaklama ve ticari gelir açısından birçok yarar sağlamaktadır.

Turizm ile ilgili verilen toplam hizmetlerin cirosu en yüksek 2019 yılında yaklaşık 25,3 milyon euro ile gerçekleşmiştir (Tablo 14). 2017 yılına göre %1,9'luk bir artışa sahiptir. Bunun turizme gelir katkısı yaklaşık 12 milyon olmuştur Baden Württemberg'deki turizm Mart ve Ağustos 2020 arasında yaklaşık 8,1 milyar euroluk ciro kaybı yaşamıştır. Pandemi için alınan önlemler sonradan gevşetilmiş olsa da genel olarak turizm krizden diğer sektörlerle oranla çok daha fazla etkilenmişlerdir.

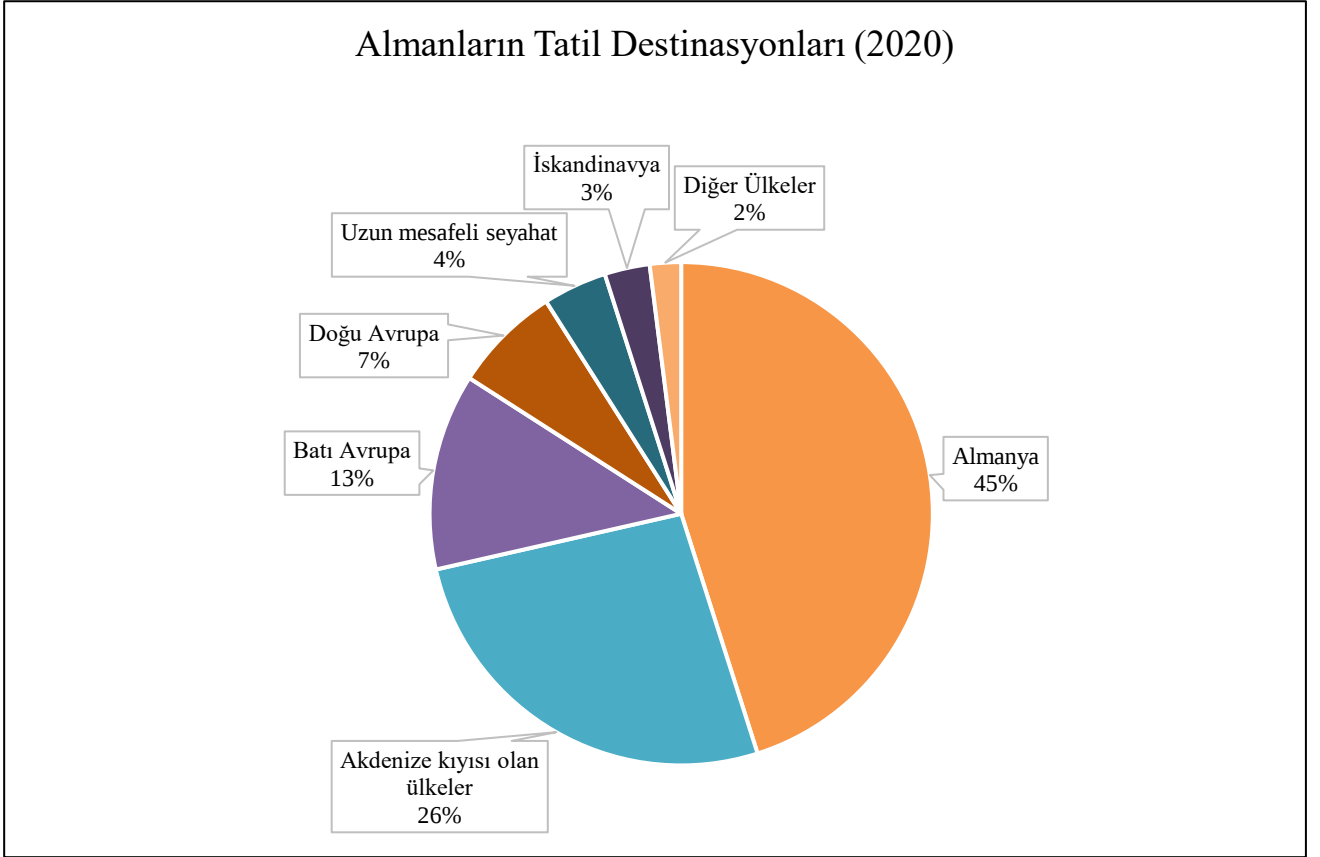
Tablo 14: 2015 ve 2019 yılları arasında Baden Württemberg'de Turizmden Elde Edilen Gelirler

2015-2019 yılları arasında rakamlarla Baden Württemberg	2015	2017	2019	Büyüme 2015-2019	Büyüme 2017-2019
Gecelemece turizminden elde edilen brüt ciro (Milyon €)	10.497	10.983	11.800	12,41%	7,88%
Günü birlik ziyaretçileri (Milyon €)	376	539	495	31,65%	8,16%
Günü birlik turizminden elde edilen brüt ciro (Milyon €)	9.802	13.906	13.513	37,86%	-2,82%
Toplam brüt ciro (Milyon €)	20.299	24.844	25.313	24,70%	1,89%
Turizm gelir katkısı	9.484	11.551	11.799	24,41%	-0,31%
Elde edilen cironun insan sayısına eş değeri	326.500	390.160	376.780	15,40%	-3,43%

Kaynak: (Dwif :2020 ;15).

Federal eyalette turizmle ilgili konularda, Baden Württemberg Çalışma ve Turizm Ekonomi Bakanlığı, (Ministerium für Wirtschaft, Arbeit und Tourismus Baden Württemberg) bölgesel ve yerel belediyeler ilgilenmektedir. Turizm de pazarlamanın özellikle üzerinde durduğu konular doğa, zevk, kültür ve sağlık konularıdır.

Grafik 1: 2020 Yılında Almanların Tercih Ettiği Tatil Destinasyonları

Kaynak: (The Voice Of The Travel Industry, 2021;16).

Dünyanın en çok seyahate katılan ülkelerinin başında yer alan Almanya Uluslararası turizm sektöründe önemli bir yeri olmakla birlikte yurt içi seyahatlerden de vazgeçmemektedirler. 2020 yılında en çok tercih edilen tatil destinasyonu %45 oranında Almanya olurken bunda şüphesiz dünyada seyahat kısıtlamasının yaşandığı pandeminin etkisini unutmamak gerekir (Grafik 1). Almanya'dan sonra en çok tercih edilen ikinci destinasyon %26 ile Akdeniz'e kıyısı olan ülkeler olmuştur. En az tercih edilen yer ise İskandinavya'dır. 2020 yılında eyalet bazında en popüler

destinasyon%22 ile Bavyera olmuştur. Baden Württemberg %10 ile 5. Sırada yer almıştır (Grafik 2).

Grafik 2: 2020 Yılında Almanların Eyalet Bazında Tercih Ettikleri Yurt İçi Destinasyonları

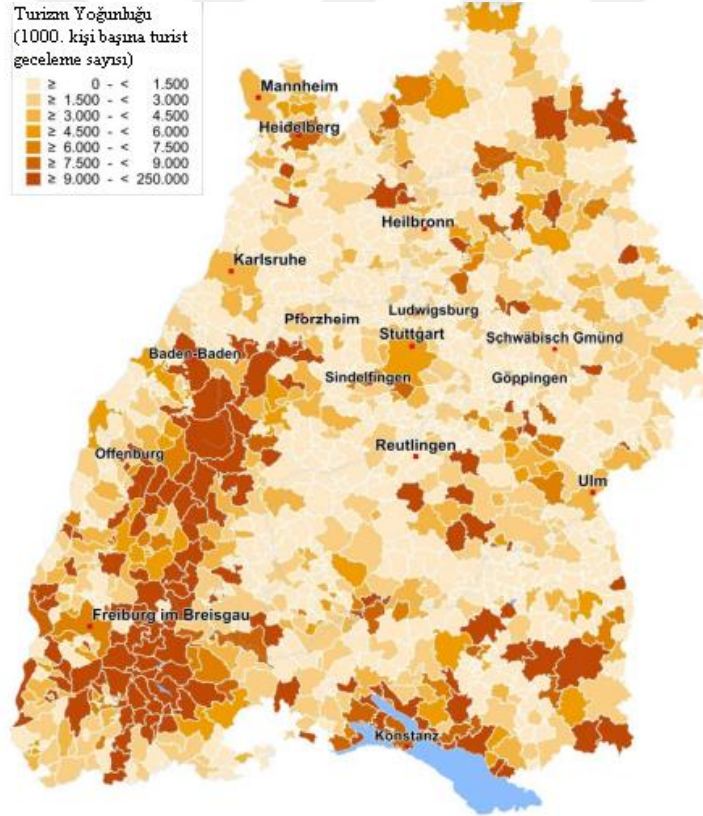

Kaynak: (The Voice Of The Travel Industry, 2021;17).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. BADEN WÜRTTEMBERG'İN TURİZM VE REKREASYONEL FAALİYETLERİ

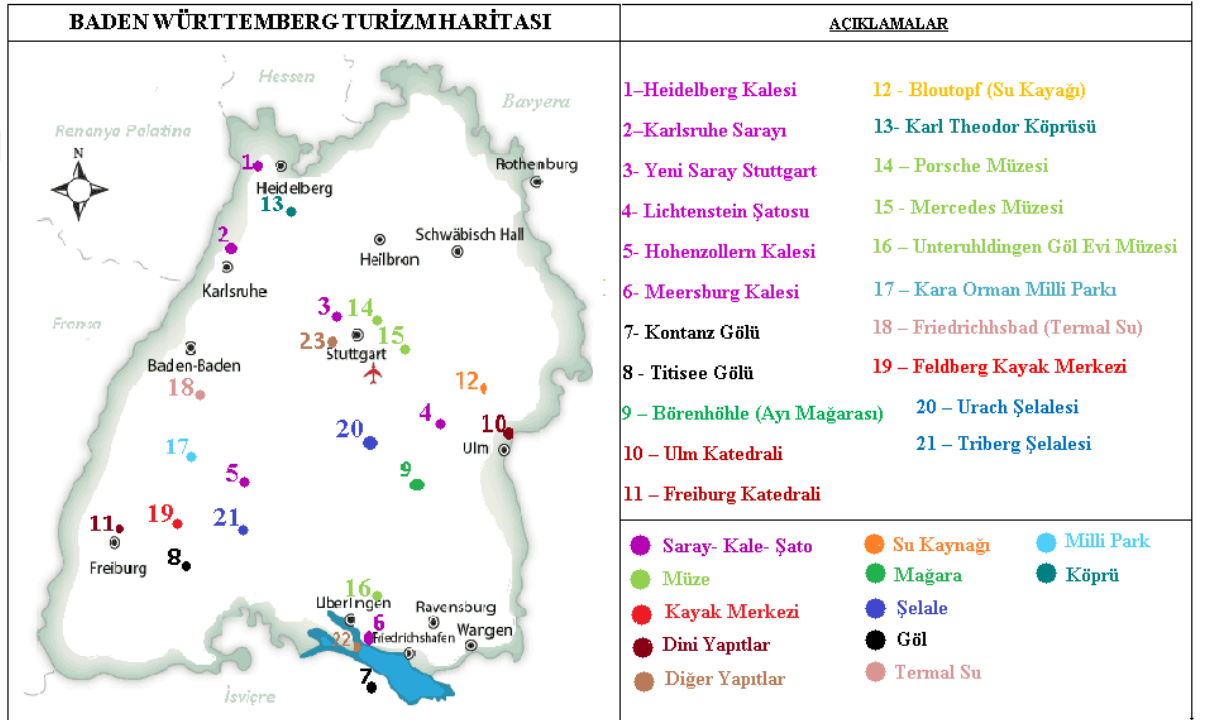
Turizm en basit tanımı ile belirli bir mekândan diğerine eğlenme, dinlenme ve keyifli vakit geçirmek için çıkılan seyahat ve konaklama halidir. Rekreatyon ise insanların iş vb. faaliyetlerin dışında, boş zamanların da katıldıkları aktiviteleri ifade eder (Özgüç,2015; 3). Erişilmesi daha kolay olan rekreatyonel faaliyetler bölgedeki turizmin gelişmesine büyük katkı sağlamaktadır (İskender, 2019;57). Dolayısı ile turizm ve rekreatyon birbirinden ayrılamaz unsurlardır.

Şekil 9: 2012 Yılında Baden Württemberg'deki Turizm Yoğunluğu Haritası (Roth ve Kramer ,2013;13'ten yeniden düzenlenmiştir).

Baden Württemberg 'in turistik mekanlarına hem günübirlik hem de bölgede konaklayan gecelik ziyaretçiler gelmektedir. Ayrıca bazı insanların yaşadıkları yere yakın konumda bulunan bu turistik mekanlar, bir boş zaman aktivitesi olarak yerel halkın kendisi tarafından da ziyaret edilmektedir. Turizm yoğunluk haritasında

görüldüğü gibi günü birlik gezi ile kolayca ulaşılabilir tatil merkezleri olan Güney Kara Orman ve Konstanz yoğun turistik bölgelerin başında gelmektedir (Şekil 9). Aynı zamanda Ren – Neckar ve Stuttgart Bölgesi gibi metropol alanları da yoğunluğun görüldüğü diğer mekanlardır. Bu büyük şehirlerde turizm anlamında yoğunluk gözükse de Konstanz, Allgäu, Kara Orman ve kırsal alanlardaki kaplıca ve sağlık merkezlerinden önemli ölçüde çok daha düşük olduğu en dikkat çeken unsurdur.

Şekil 10: Baden Württemberg’in Doğal, Tarihi ve Kültürel Çekicilik Kaynakları Haritası

Baden Württemberg’in farklı bölgelerine dağılmış birçok doğal ve beşerî çekicilik kaynaklarına sahiptir. Bunlardan bazılarının konumları Şekil 10’da sembolik olarak gösterilmiştir.

3.1 Baden Württemberg'in Turizm Çekicilikleri

Bir turistin destinasyon noktasını seçerken etkilendiği başlıca unsur turistik mekânın çekiciliğidir. Bu unsuru belirleyen en büyük etken ise istekler ve tercihler olarak karşımıza çıkmaktadır. Dolayısı ile çekicilik olmadan turizm var olamamaktadır. Macnneil'den aktaran Lew'e göre turistik bir mekânın çekici olabilmesi için gereken üç etmen vardır. Bunlar: turist, görülmesi gereken bir yer ve bu görülecek yeri özel kılan bir imge veya işarettir (Lew,1987;554). Oldukça geniş bir kavram olan çekicilik, doğal manzaralardan insan yapısı olan tarihi yerlere kadar birçok alanla ilişkilendirilebilmektedir. Baden Württemberg'de kimisi doğal kimisi beşerî olan, bölgeye has pek çok turistik çekiciliklere ve rekreasyon alanlarına sahiptir. Bu bağlamda, bu bölümde Baden Württemberg'in "turizm türleri ve doğal çekicilik kaynakları" ile "tarihi ve kültürel çekicilik kaynakları" incelenecek ayrıca konaklama ve ulaşım yer verilecektir.

3.2 Baden Württemberg'deki Turizm Türleri ve Doğal Çekicilik Kaynakları

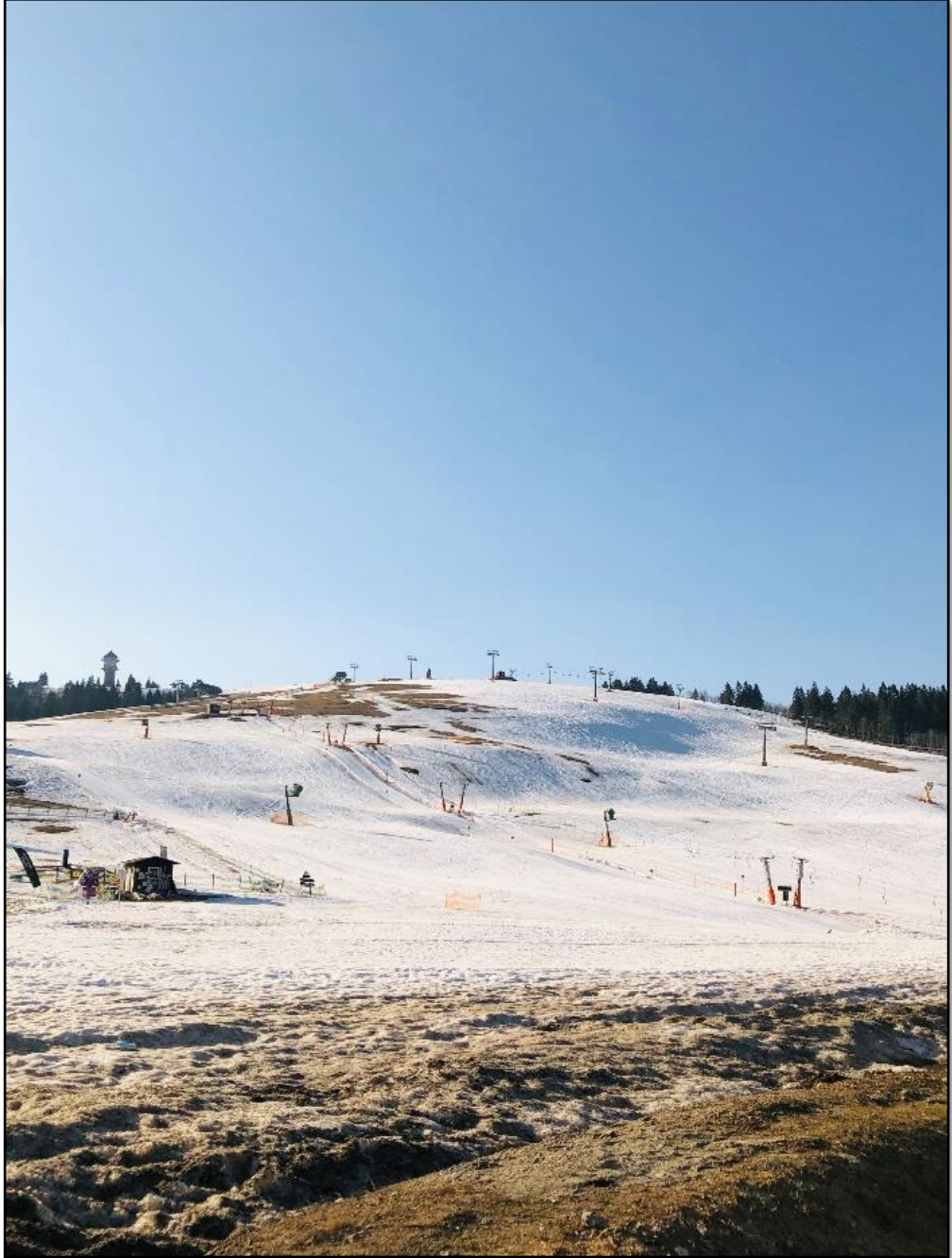
Baden Württemberg turizm açısından nispeten öne çıkan bir yer olmamasına rağmen doğa turizmi açısından son derece yüksek bir potansiyele sahiptir. Yemyeşil ormanlarla kaplı alçak sıradağlara, vadilere, Jura dönemi eseri olan karstik mağaralara, kaynak sulara, şelalelere ve buzul gölleri ile donanmış yeryüzü şekillerine sahiptir. Bu doğal güzellikler bir sonraki kuşaklara aktarılacak ve sürdürülebilir bir turizm oluşturulması adına Milli Parklar ve Tabiat Parkları ile koruma altına alınmıştır. Bisikletle çıkılan tepeler ve doğa yürüyüşleri yerli ve yabancı birçok turist için hem hafta sonları hem de uzun dönem tatiller boyunca kentin gürültüsünden uzaklaşabilmek adına birçok alan sunmaktadır. Bu anlatılanlar doğrultusunda ilgili bölüm "Kış Turizmi", "Termal Turizm", "Göller", "Su Kaynağı", "Şelaleler", "Mağaralar" ile "Milli Parklar ve Tabiat Parkları" başlıkları altında incelenecektir.

3.2.1 Kış Turizmi

Kış sporları turizmi birçok dağlık alanda önemli bir ekonomik faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Karla kaplı romantik dağ manzaraları turistler için bir cazibe noktası yaratmaktadır. Almanya yaklaşık 500 kayak merkezi ve 15 milyona yakın ziyaretçi sayısı ile kış turizminin son derece yaygın olduğu ülkelerden birisidir (Ardıç Yetiş ve Çokal, 2018 ;40). Baden Württemberg'de kış sporları turizmi denilince ilk akla gelen

yerlerin başında Kara Orman gelmektedir. Yukarı Kara Orman'da bulunan Feldberg Dağı 1.493 metre yüksekliği ile Baden Württemberg'in ve alçak dağ silsilesinin en yükseğidir. Sert iklimi, buzul yüzey formları ve Alpin bölgeleriyle benzer bitki ve faunası ile dağların karakteristik iklimine sahiptir. Yürüyüş veya kayak gibi spor aktiviteleri için geniş bir potansiyel sunan Feldberg, en popüler ve en sık ziyaret edilen kış turizm bölgesidir (Endler ve Matrakis, 2010; 48). 30 km uzunluğunda 16 kayak pisti ile öne çıkan Feldberg, Alplere en iyi alternatiflerden biridir ve oldukça rağbet görmektedir (www.liftverbund-feldberg.de) Feldberg aralık ayından Paskalya 'ya kadar tüm kış mevsimi boyunca 600.000' e kadar ziyaretçi çekmektedir (Hickman,2001;9). En fazla kar birikimi ve kar gün sayısı olan aylar Ocak, Şubat ve Mart aylarıdır. Feldberg, Belchen, Kandel ve Rohrhardsberg gibi yüksek irtifaya sahip kayak ve kış sporları bölgeleri yılda en az 100 kar gününe sahiptir ve kış sporları için güvenilir kar koşullarını sağlamaktadır. (Endler ve Matzarakis,2011;343). Feldberg ile Hinterzarten ve Titisee- Neustadt bölgeleri nitelikli kış sporları deneyimi yaşamak isteyen turistlerin ilk tercihlerinin başında gelmektedir. Turistlerin ihtiyaçları doğrultusunda oluşturulan alt yapılar, kış sporları çeşitliliği ve kalitesi ile birinci sınıf bir kış tatil deneyimi sunmaktadır. Kros kayağı parkurları bölgede dağılmıştır. Teleferikler Feldberg'i bir ağ gibi sarmaktadır ve saatte 35.000 kişiyi taşıyabilmektedir. Kolay pistlerden zorlu FIS Dünya Kupası pistine kadar her seviye için uygun kayak koşullarına sahiptir. Kayak alanında turistler için birçok restoran snowboard ve kayak okulu yer almaktadır. Çok sayıda kros kayak pistinin bulunduğu bölgede Biatlon gibi Nordik kayak disipline ait yarışmalar düzenlenmektedir. Ayrıca bölgenin bazı alanlarında bir rekreasyon olarak kar ayakkabıları ile yapılan yürüyüşler öne çıkmaktadır (Suchant ve Schäfer, 2002;96). Kayakta uzun bir geçmişe sahip olan Kara Orman'da Todnau Kayak Kulübü (Skiclub Todtnau)1891 yılında kurulmuş Almanya'nın en eski kayak kulübüdür (Hillemans, 2017; 9). Uzun yıllar boyunca Dünya Kupası, Avrupa Kupası ve Almanya Şampiyonası gibi birçok organizasyona da ev sahipliği yapmıştır. Dünyadaki kayakçıları taşıyan ilk teleferik hattı da 1908 yılında Titisee-Neustadt yakınındaki Schollach'ta kullanılmaya başlanmıştır (Hillemans, 2017; 9). Bu bölgelerin yanında St.Blasien/Menzenschwand, Bernau, Todtnau/Todtnauberg ve Muggenbrunn da özellikle Nordik kayak disiplinde ön

plana çıkmaktadır. Klasik parkurlar, paten parkurları, ışıktandırılmış ve antrenman parkurları gibi geniş bir çeşitlilik sunmaktadır.

Fotoğraf 5: Feldberg Kayak Merkezi

3.2.2 Termal Turizm

Termal turizm en basit tanımıyla tedavi amacıyla yapılan seyahatlerdir. Buradaki tedavi kavramı doktor eşliğindeki tıbbi müdahalenin yanında aynı zamanda bir dinlenme, eğlenme ve keyifli vakit geçirme halidir. Termal suların insanlar üzerinde iyileştirici ve tedavi edici bir etkisi olduğuna inanılmaktadır. Bu yüzden termal kaynaklar eski çağlardan bu yana kullanılmakta olup birçok insan tarafından ziyaret edilmektedir. Avrupa’da özellikle Roma İmparatorluğu döneminde inşa edilen spalar ve termal tesisler bunlara örnektir. Roma İmparatorluğu’nun yıkılmasının ardından birçoğu önemini kaybetse de bugün turistik bir çekicilik olarak kalmaya ve kullanılmaya devam edilmektedir. Yıllar içinde artan hava kirliliği, kentlerin sağlıksız bir ortama dönüşmesine sebep olmuş, bu sayede termal kaynaklar birer çekicilik mekanlarına dönüşmüştür (Kozak,1992;35). Özellikle 19. yüzyılın bitimine yakın Avrupa’daki pek çok ülke ve şehir termal turizm ile anılmaya başlamıştır ve bu ülkelerin başında ise Almanya gelmektedir. Almanya’nın termal turizmde oldukça gelişmesi onu ülkedeki önemli sektörlerden biri yapmıştır. “263 adet resmî belgeli termal merkez bulunan Almanya’da tesislerin toplam yatak kapasitesi 750.000’dir” (Kervankıran 2016 ;11). “Almanya'nın Stuttgart kentinde bulunan Das Leuze Kaplıca ve Rekreasyon Tesislerini yaz aylarında günde 8000 kişi ziyaret etmektedir. Bu rakam, yıllık ortalama 3000 kişi/gün olmaktadır” (Edinsel ve Adıgüzel: 2014, s 181). Her yıl yaklaşık 10 milyon turist bu termal tesislerden yararlanmak için Almanya’ya seyahat etmektedir. Almanya’ya gelen turistlerin birçoğu ise Baden Württemberg’in artık termal turizm denilince akla ilk gelen şehirlerinden biri haline gelen Baden Baden’i tercih etmektedir. Yukarı Ren Graben’in doğu kısmındaki faylarda yer alan Baden Baden, dünyaca tanınmış prestijli, tarihi kaplıcalara sahiptir. Bu Kara Orman şehrinde birçok kaplıca alanları olmakla birlikte özellikle iki tanesi ile öne çıkmaktadır. Bunlar; Caracalla ve Friedrichsbad’dır.

Caracalla Kaplıca, 4.000 m²’nin üzerinde bir alan kaplamaktadır. Yaklaşık iki bin yıl önce Romalılar tarafından kullanılan ve mineral açısından oldukça zengin olan bu termal sular yaklaşık 2000 metre derinlikten, 68°C’ye varan sıcaklık ile yüzeye çıkmaktadır. 1985 yılında açılan Caracalla Kaplıca şehir merkezinde yer almakla

birlikte büyük bir kapalı havuz, iki açık hava havuzu, bir soğuk ve bir sıcak su mağarasına sahiptir (Sanner,2000; 22).

Modernize edilmiş antik tapınak görüntüsü sunan kaplıca, ziyaretçilerine estetik bir bakış sergilemektedir. Çok sayıda havuzu bulunan kaplıca Roma tarzı saunası ile dikkat çekmektedir. Havuzlardaki sıcaklıklar 18 ila 38°C arasında değişmektedir. Dinlenmek, rahatlamak ve sıcak suyun iyileştirici özelliğinden yararlanmak isteyen turistlerin sık tercih ettiği yerlerin başında gelmektedir. Kışın karlı günlerde dahi açık olan Caracalla, yaz- kış süren bir rekreasyon alanı yaratmaktadır.

Neoklasik bir yapıya sahip olan Friedrichsbad 1877 yılında açılmıştır ve ziyaretçilerine oldukça lüks bir kaplıca deneyimi sunmaktadır. Tesis Romalılar döneminde inşa edilen kaplıcaların izlerinin bulunduğu yerde konumlanmıştır. Roma ve İrlanda banyo kültürünün bir birleşimine sahiptir. Bu iki kültürün geleneksel tedavi tekniklerinin birleştirilmesi ile romatizma gibi kronikleşen birçok hastalığın tedavi edilmesine olanak sağlanmıştır (Sanner,2000; 20). Farklı sıcaklıklar değerlerine sahip termal havuzlar, buhar banyoları ve masaj ve gibi toplam 17 aşamadan oluşan bir kaplıca deneyimi sunulmaktadır.

Uzun bir kaplıca tarihine sahip olan Baden Baden Roma döneminde “Aquae Aureliae” olarak adlandırılmaktaydı (Lund,2001:1). Bu dönemde ilk inşa edilen kaplıcalardan biri olan ve “Askerler Hamamı” olarak adlandıran kısım bugün Friedrichsbad’ın zeminin de yer almaktadır. Günümüz itibari ile bu antik kaplıca kalıntılarının bulunduğu alan müzeye çevrilmiş ve gelen yerli ve yabancı turistlerin bu uzun tarihi serüvene tanıklık edilmesi sağlanmıştır. Açıldığı tarihte Avrupa’nın en modern kaplıca tesislerinden biri olarak kabul edilen Friedrichbad o dönemde soylu kesimin de buluşma noktasından birisi olmuştur.

3.2.3 Göller

Göller, özellikle konumları denize uzak insanlar için yüzme, yelken, kano gibi suya bağlı dinlenme ve eğlence faaliyetlerinin karşılanması adına oldukça önem taşımaktadır (Doğaner,2001;81). Suya dayalı bu aktivitelerin yanında göller doğa yürüyüşü, bisiklet ya da piknik gibi rekreasyonel faaliyetler içinde en uygun ortamı oluştururlar. Daha çok kırsal turizmin ve eko turizmin öne çıktığı yerler olan göller,

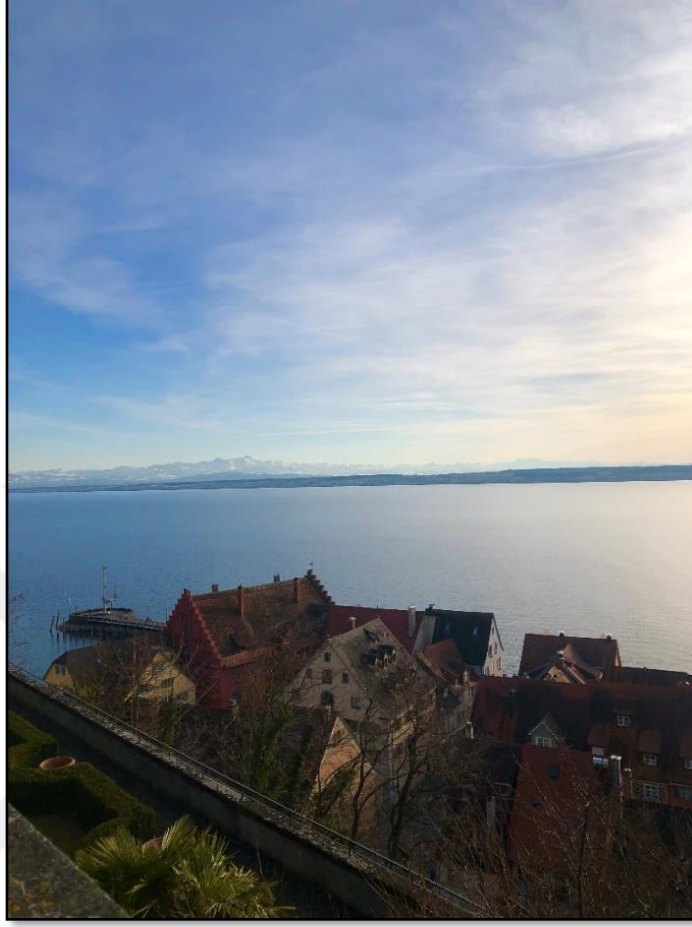
ayrıca yerleşim yerinin de turistik bir çekicilik kazanmasına yardımcı olmaktadır. Baden Württemberg'deki en turistik göller ise "Konstanz Gölü," "Titisee Gölü," "Mummelsee Gölü" ve "Schluchsee Gölü"dür".

3.2.3.1 Konstanz Gölü

Alplerin hemen kuzeyinde yer alan Konstanz Gölü, deniz seviyesinden 395 m yükseklikte yer almaktadır. 571,5 km²'lik bir yüzey alanına sahiptir ve 54 m derinliğindedir (Hammerl ve Gattenhoehner, 2003; 1). Günümüzden yaklaşık 15.000 yıl önce Kuaterner dönemindeki buzullaşma sonucu oluşan gölün en karakteristik özelliklerinden biri de Ren Nehri'nin göl boyunca akmasıdır. Doğal bir ekosistem olarak Konstanz Gölü bitki ve hayvanlar için de önemli bir doğal yaşam alanıdır.

Almanya'nın en önemli turizm destinasyonlarından biri olan Konstanz Gölü Avrupa'nın en büyük üç gölünden biridir (Tschanz ve Klein ,1997 ;22). Almanya İsviçre ve Avusturya tarafından çevrelenen göle coğrafi ve kültürel açıdan dahil olan Lihtenştayn ile "Dört ülkeli Bodensee Bölgesi" olarak anılmaktadır (Thimm, 2019; 4). Diğer ülkelerle ortak bir rekreasyon alanı oluşturan 273 km'lik kıyı uzunluğuna sahip olan Konstanz Gölü 'nde en çok turist yoğunluğu Almanya sınırları içinde yer almaktadır. Göl kıyısında yer alan Konstanz Überlingen, Friedrichshafen ve Lindau şehirleri çok sayıda ziyaretçiyi kendisine çekmektedir.

Stuttgart ve Zürih gibi metropol şehirlere olan yakınlığı ile pek çok turistin yüzmeye, dinlenme ve iyi vakit geçirme alanlarından birisidir. Alp manzarası ile büyüleyen göl, yelkenden yürüyüşe su sporlarından bisiklete birçok rekreasyon faaliyeti ile çevrelenmiştir. Göl yakınındaki eski şehir merkezleri tarihi kasabaları, müzeleri ve her sene düzenlenen (Seenachtsfest) havai fişek gösterisi ile milyonlarca turistin buluşma noktasıdır (Gerner, Raybar, Engel, Domaracka, 2009; 202). Göle dayalı turizm daha çok yaz aylarında hareketlilik kazanırken kışın ise bölgenin Alplere yakın kesimi turistlerin uğrak noktasıdır. Ayrıca gölün üzerinde yer alan birlerce çeşit çiçeğin yetiştirildiği, Çiçek Adası olarak da anılan Mainau Adası'nı her yıl iki milyondan fazla insan ziyaret etmektedir (Stewart,Walker ve Williams,2009;472).

Fotoğraf 6: Konstanz Gölü

3.2.3.2 Titisee Gölü

Titisee Gölü, Güney Kara Orman'da Freiburg'un 30 km doğusundadır. Yukarı Ren Grabenin Fransız yaylalarına bakan kısımlarında olduğu gibi Pleistosen döneminde buzullaşmanın izlerini taşımaktadır (Fiebig, Buiter, Ellwanger, 2004; 152). Feldberg buzulun ilerlemesi ile buzul buzulunun arkasında bıraktığı bir buzul sirk gölüdür. Göl, deniz seviyesinden 850 m yükseklikte, 2 km uzunluğunda, 1 km'nin biraz altında ve yaklaşık 40 m derinliğe sahiptir (www.black-forest-travel.com). Titisee Gölü'nde rüzgâr sörfü yapmak, deniz bisikletine binmek, yelken açmak ya da su kenarında yürüyüş yapmak gibi birçok aktivite yapılabilmektedir. Strasbourg ve Basel gibi şehirlerine olan yakınlığı sayesinde oldukça popüler mekânların başında gelmektedir. Kara Orman'ın en turistik destinasyonlarından biri olan Titisee Gölü'nde özellikle yaz aylarında turist sayısı artış göstermektedir. Her yıl yaklaşık 2 milyon turist ziyaret

etmektedir. Tren istasyonundan göl kıyısına ve tekne kiralama yerlerine kadar uzanan kısa mesafede, bölgenin simgelerinden bir haline gelmiş guguklu saat gibi hediyelik pek çok eşya satan mağazalar turistlerle doludur. Göl kenarında turistlerin konaklaması için birçok otel ve pansiyon yer almaktadır.

Fotoğraf 7: Titisee Gölü

3.2.3.3 Mummelsee Gölü

Kuzey Kara Orman'da Hornisgrinde eteklerindeki Mummelsee Gölü, deniz seviyesinden 1028 metre yükseklikte yer almaktadır ve en çok ziyaret edilen göllerden biridir. 3,7 hektar büyüklüğündedir ve 17 metrelik derinliği ile Kuzey Kara Orman'daki göller arasında en derin olanıdır (Rösch ve Tserendorj 2011;66). Bozulmamış bitki örtüsü ile dikkat çeken göl birçok efsanelere konu olmuştur. Gölün en büyük cazibelerinden biri yosunlu ve likenli patikalarda yürüyüş yapılmasına olanak tanınması ve göl boyunca çeşitli sanatçıların eserlerinin sergilendiği bir sanat

yolu oluşturulmasıdır. Özellikle Almanya'nın bilinen en eski tatil rotalarından kabul edilen Kara Orman Sırt Yolu (Die Schwarzwaldhochstrabe) boyunca seyahat eden turistler arasında sıklıkla tercih edilen mekanların başında gelmektedir.

3.2.3.4 Schluchsee Gölü

Schluchsee, Kara Orman'ın ortasında yaklaşık 7,5 km uzunluğunda 1,5 km genişliğinde ve 61 metre derinliğindedir. Kara Orman'daki en büyük göl olan Schluchsee, deniz seviyesinden 930 m yüksekliktedir. 1929- 1932 arasında bir depolama tesisi olarak inşa edilen baraj bugün Almanya'nın en büyük elektrik depolama tesisidir. Feldberg bölgesinden gelen kolların toplanması ve depolanması ile ortalama 70.000'den fazla insanın su ihtiyacını karşılamaktadır. Yağmur suları ve eriyik suların %100'den yenilenebilir enerji elde edilmektedir. Depolama santrali ile her yıl yaklaşık 460 milyon kWh elektrik üretilmektedir. Kara Orman dağları manzarasına sahip bir buzul gölü olan Schluchsee, tertemiz suları ile yüzme, yelken, kürek gibi birçok su sporlarının da merkezi olarak anılmaktadır. Schluchsee, yıllardır Almanya'nın en temiz yüzülen göllerinden biri olmuştur. Tren istasyonuna yakınlığı ile uzak yerlerdeki turistlerin dahi günlük gezmek için tercih ettiğı noktalardan biridir. Gölün çevresini yürümek veya bisikletle dolaşmak yaz-kış bölgede en çok tercih edilen aktivitelerden birisidir.

Fotoğraf 8: Schluchsee Gölü'nün Riesenburg'tan çekilmiş tepeden görünümü

3.2.4 Su Kaynağı

Başlı başına bir çekicilik kaynağı olan su turizm açısından son derece önemlidir. Boş zamanı değerlendirmek, keyifli vakit geçirmek ve şehrin gürültüsünden uzaklaşmak için ideal bir mekân oluşturmaktadır. Baden Württemberg'deki en ilgi çeken su kaynağı ise “Blautopf”ur”.

3.2.4.1 Blautopf

Blautopf, Ulm Şehrini yaklaşık 20 km uzağında, bir orta çağ kasabası olan Blaubeuren'de yer almaktadır. Blau Nehri'nin kaynağını oluşturan Blautopf, Svabya Jura'larının güney sınırında doğmaktadır ve sularını Tuna Nehrine boşaltmaktadır. Blautopf Havzası, Svabya ve Frankonya Alpleri ile Almanya'nın en büyük ve en çok tanınan karstik bölgesini oluşturmaktadır (Schwarz, Bart, Postigo-Rebollo ve Grathwohl, 2009; 286). Yer altı mağara sisteminin bir çıkış noktası olan Blau'nun altında, Üst Jura dönemine ait yumuşak kireçtaşı alanlarının binlerce yıl boyunca aşınması ile devamlı büyüyen geniş bir yer altı drenaj sistemi yatmaktadır. Oldukça

güçlü bir akışı sahip olan Blautopf'ta ölçülen en yüksek debi miktarı saniyede 32.670 litredir. Ölçülen en düşük miktar ise saniyede 250 litredir. Yalnızca profesyonel dalgıçların dalabildiği Blautopf'da turistlerin dalış yapması tehlikeli olduğundan dolayı yasaktır. Kaynağın etrafında gelen ziyaretçiler için yürüyüş alanı oluşturulmuştur. Masmavi rengi nedeni birçok efsaneye konu olan Blautopf turistlerin her daim ilgisini çekmektedir.

Fotoğraf 9: Blautopf Su Kaynağı

3.2.5 Şelaleler

Farklı oluşum şekillerine ve yüksekliklere sahip olan şelaleler çevrelerine göze hitap eden muhteşem manzaralar sunarak yer aldığı yerin turistik bir çekicilik kazanmasına yardımcı olmaktadır. Baden Württemberg'deki en popüler şelalelerden bazıları ise “Triberg Şelalesi”, “Todtnauer Şelalesi”, ve “Urach Şelalesi”dir”.

3.2.5.1 Triberg Şelaleleri

Gutach nehrinin oluşturduğu Triberg Şelalesi Almanya'nın en yüksek şelalesidir. Granit kayaların üzerinden 163 metrelik bir düşüşe sahiptir ve yedi ayrı basamağa ayrılmıştır. Kinzig ve Gutach vadilerinin en üst kısmında bulunan şelaleler Kara Orman'ın en önemli manzaralarından birisidir. Triberg Şelalesini ziyaret etmek isteyen turistlerin bu eşsiz deneyimi her saat yaşayabilmeleri için 2004 yılından itibaren şelale geceleri de ışıklandırılmaktadır. Yılda yaklaşık 500.000 kişinin ziyaret ettiği şelale de yürüyüş yaparken sincapları görmek mümkündür (Heieis, 2007; 195).

3.2.5.2 Todtnauer Şelalesi

Güney Kara Ormanın derinliklerinde, Tadtneu kasabasının hemen kuzeyinde yer almaktadır. Todtnau Şelalesi toplam 97 metre yüksekliğindedir ve birkaç basamaktan oluşmaktadır. Stübenbach nehrinin oluşturduğu şelale kış gecelerinde buz sarkıtlarına dönüşebilmektedir. 1987 yılından itibaren tabiat anıtı olarak korunan şelaleyi yıllık 400.000'den fazla turist ziyaret etmektedir. Gelen turistlerin şelale manzarası izleyerek keyifli vakit geçirebilmeleri için küçük dinlenme alanları yapılmıştır.

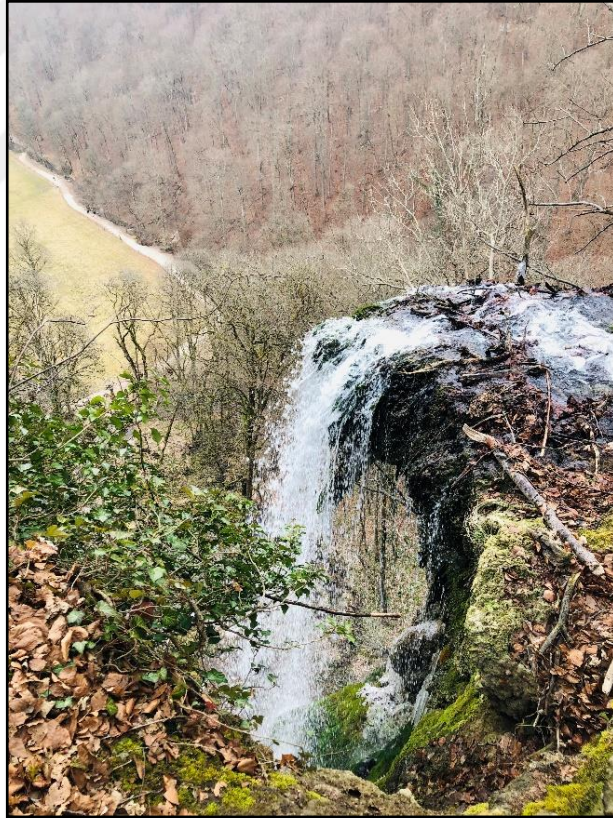
Fotoğraf 10: Todtnauer Şelalesi

3.2.5.3 Urach Şelalesi

Urach şelalesi Svabya Alpler'in en ünlü şelalelerinden bir tanesidir. Hem UNESCO tarafından korunan Swabian Alb Jeolojik Park'ın bir parçası hem de Swabian Alb biyosfer alanı olması, Urach Şelalesi'ni bölgenin en özel cazibe merkezlerinden biri haline getirmektedir. Bad Urach'ın kenarında Miasen Vadisi'nde yer alan şelale 37 m

yükseklikten düşer ve 50 m boyunca yosunlu kireçtaşları üzerinde ilerlemeye devam etmektedir (www.geopark-alb.de). Şelale ve içinde bulunduğu el değmemiş tabiat ziyaretçiler için eşsiz bir yürüyüş alanı sunmaktadır.

Park yerinden itibaren şelaleye iki farklı başlangıç noktası bulunmaktadır. Ormanın içerisinde işaretlenmiş yollarda ilerleyip Wasserfall tabelaları takip edilerek yaklaşık 40 dakika da kolaylıkla tepeye çıkılabilmektedir. Rota boyunca yürürken avcılar için oluşturulmuş birçok küçük kulübeyi görmek mümkündür. Tepeye varıldığında ziyaretçilerin dinlenmesi için ahşap banklar ve küçük ateş yakma alanları oluşturulmuştur. Şelale, soğuk kış aylarında dahi hafta sonları için birer rekreasyon alanı oluşturmaktadır. Şelalenin karşısındaki tepede yer alan eski kale kalıntıları ise manzaranın güzelliğini destekler nitelikte tablo gibi durmaktadır.

Fotoğraf 11: Urach Şelalesi

3.2.6 Mağaralar

Jura Devri'nde Almanya'nın alçak sıradağları deniz yükselmesine maruz kalmış ve zaman için de birer tortullaşma sahasına dönüşmüştür (Hoşgören,2013;166). Özellikle Baden Württemberg'in Svabya Alpleri'nde, yer altı drenajının bir sonucu olarak karstın çok çeşitli örnekleri görülmekle beraber çok sayıda karstik mağara yer almaktadır (Ufrecht,2011 ;334). İçlerinde yer alan, oluşumları yıllar süren sarkıt ve sütun gibi özel ve güzel örneklerin bulunması mağaraları turistik bir cazibe kaynağı yapmaktadır. Baden Württemberg'deki popüler mağaralardan bazıları ise şunlardır: "Chalottenhöhle Mağarası", "Wimsener Mağarası", "Bärenhöhle" ve "Nebelhöhle'dir".

3.2.6.1 Charlottenhöhle Mağarası

Svabya Alpleri üzerinde Giengen- Hürben'de yer alan Charlottenhöhle yani Charlotte mağarası bölgedeki en ünlü karstik mağaralardan birisidir. 1893 yılında keşfedilen mağaraya dönemin Württemberg Kraliçesi olan Charlotte adı verilmiştir. 587 m yüksekliğe sahip olan mağara Güney Almanya'daki en uzun erişilebilir mağaraların başında gelmektedir. Yaklaşık iki ila üç milyon yıl önce büyük bir yer altı nehri tarafından oluşturulan mağara da birbirinden güzel sarkıt dikit ve sütun oluşumları dikkat çekmektedir. Mağarada bir diğer dikkat çeken unsur ise Pleistosen döneminde yaşayan hayvan kemiklerinin bulunmasıdır (www.giengen.de)

3.2.6.2 Wimsener Mağarası

Svabya Alpleri'nde yer alan ve diğer bir adı Friedrichshöhle olan Wimsener Mağarası Almanya'da tekne ile gezilebilen tek mağaradır ve aynı zamanda 1260 metre yüksekliği ile tamamı keşfedilmiş en derin sualtı mağarasıdır. 70 metre boyunca gidilen mağarada tekne gezintisi sırasında mağara hakkında çeşitli bilgilendirmeler yapılmaktadır. İlk kez 1803 yılında ziyaretçilere açılan mağara günümüze kadar turistlerin ilgisini çekmeye devam etmektedir.

3.2.6.3 Bärenhöhle (Ayı Mağarası)

Svabya Juraları, 160-140 milyon yıl önce Jura Denizi'nden kalan tortullardan oluşmuştur. Kıta hareketliği, tektonik hareketler arazinin milyonlarca yıl boyunca yükselmesine neden olmuş, denizin çekilmesi ve erozyon süreçleri arazinin bugünkü görünümüne ulaşmasını sağlamıştır. Milyonlarca süre boyunca yağmur sularının sayısız çatlak ve yarıklardan sızarak Svabya Alpler'in kayalarında devasa mağara sistemleri yaratmıştır. Karlshöhle'de yer alan Bärenhöhle, Svabya Alpler'in en ünlü ve en dikkat çeken mağaralarından biridir. İçerisinde birçok hayvan fosillerine ve mağaraya da adını veren Geç Pleistosen dönemine ait çok sayıda ayı kemiklerine rastlanmıştır (Ufrecht, 2008 ;425). 1834 yılında tesadüfen bulunan mağara bugün en çok ziyaret edilen mağaraların başında gelmektedir. 271 metresi erişilebilir olan bu kireçtaşı oluşumlu mağara da diğer dikkat çeken unsur da çeşitli uzunluklardaki sarkıtların bolluğudur.

Fotoğraf 12: Barenhöhle'deki (Ayı Mağarası) Sarkıtlar

3.2.6.4 Nebelhöhle (Sis Mağarası)

Lichtenstein Şatosu'na oldukça yakın bir konumda olan Nebelhöhle, Svabya Alpler'deki en güzel, en büyük ve en eski sarkıt mağaralarından biridir. Mağara Üst Jura dönemi kireçtaşı oluşumu ile şekillenmiştir. Yıl boyunca sıcaklığı 8-10 derece arasındadır. 142 adım inilerek ulaşılmaktadır. Mağaranın ne zaman keşfedildiği kesin olarak bilinmemekle birlikte ilk olarak 1486 tarihli yazılı belgelerde adı geçtiği bilinmektedir. Mağaraya yapılan ziyaretlerin 16 yüzyıla kadar dayanmaktadır. Dönemin prensi I. Frederick'in 1803'te mağarayı ziyaret etmek istemesi sırasında mağara çok sayıda mumla aydınlatılmıştır ve bu aydınlatma yıllar içinde Nebelhöhlenfest halk festivaline dönüşmüştür ve her yıl Pentacost zamanı kutlanmaktadır.

3.2.7 Milli Parklar ve Tabiat Parkları

Eşsiz tepeleri orman manzaraları, hayvan ve bitkileri koruyan milli parklar, bugün oldukça yoğun nüfuslu dünyamızda sakin ve huzurlu bir doğal yaşamı insanlara sunmaktadır. Birbirinden güzel manzaralara ev sahipliği yapan Baden Württemberg'in yemyeşil kalbini oluşturan Kara Ormanlar, ulusal mirasın en değerleri parçalarından birini oluşturmaktadır. 1 Ocak 2014 yılında yaklaşık 10 bin hektarlık kısmı koruma altına alınan Kara Orman Milli Parkı, Baden Baden ve Kuzey Kara Ormanın yüksek sırtları boyunca Freudenstadt arasında uzanmaktadır. İki alana ayrılan milli parkın kuzey kısmını Hoher Ochsenkopf zirvesi oluştururken, güney kısmını Ruhestein bölgesi oluşturmaktadır. Milli Parkın karakteristik özellikleri arasında ormanlar, vadiler, sirk gölleri, fundalıklar gibi birçok manzaraya sahip olmasıdır. Ren Vadisi ve Fransa'nın güzel manzaralarının yansımaları milli parkın eşsiz güzelliğini desteklemektedir.

Alman Federal Doğa Koruma Ajansı öncelikli olarak korunacak habitatların kayın, göknar, ladin ve fundalıklar olduğunu belirtmiştir. Korunan alanlar arasında geniş bir yer kaplayan Norveç Ladini, (Picea Abies) Ruhestein bölgesinde %70 ve Hoher Ochsenkopf %60 oranında yer kaplamaktadır (Lang, 2017; 8).

Zengin flora ve faunaya sahip olan Milli Parkta ayrıca büyük orman tavuğu (capercaillie), zehirli engerek yılanı gibi nadir görülen birçok hayvana da ev sahipliği

yapmaktadır. Dünyanın en hızlı kuşu olan Alaca Doğan ve Avrupa'nın en küçük baykuşu olan cüce baykuşu da bu bölge de yaşamaktadır.

Alanın büyük çoğunluğu milli park olmak üzere, iki tabiat parkı ve biyosfer alanından oluşmaktadır. Bunlar; Kuzey Kara Orman Tabiat Parkı, Güney Kara Orman Tabiat Parkı ve Kara Orman Biyosfer Rezervidir. Kuzey Kara Orman 420.00 hektarlık alanı ile Almanya'nın en büyük tabiat parkıdır. Baden Württemberg'deki diğer tabiat parkları şunlardır;

Schönbuch Tabiat Parkı, Baden Württemberg'in en eski tabiat parkıdır ve 156 kilometrekarelik bir alana sahiptir. Orta Neckar'ın yoğun yerleşim bölgesindeki bu büyük ormanlık alan yerel bir rekreasyon alanı olarak önemli bir rol oynamaktadır. 560 km uzunluğundaki işaretlenmiş parkurlar hem yürüyüş hem de bisikletçiler için oldukça elverişli bir ortam sunmaktadır. Ekolojik açıdan önem taşıyan park birçok canlı türünün yaşam alanıdır.

Kara Orman ve Svabya Alpler arasında uzanan Yukarı Tuna Tabiat Parkı muhteşem kayalık manzarasıyla doğa sporları için vazgeçilmez alanlardan birisidir. Birçok kamp alanı ile dikkat çeken park, doğa yürüyüşleri ve karavan tatili için gözde mekanlardan birisidir. Tuttlingen ve Sigmaringen arasındaki korunan alanlar eşsiz flora ve fauna çeşitliliğine sahiptir.

Stuttgart'ın 50 km kuzeydoğusunda bulunan Svabya- Frankonya Ormanı Tabiat Parkı, yaklaşık 1.270 km²'lik bir alanı kapsayan geniş bir koruma alanıdır. Parkta yaklaşık 170.000 kişinin yaşamaktadır. 5.000'den fazla hayvan ve bitki türü ve 3.000'den fazla meyve çeşidi ile Batı, Orta ve Kuzey Avrupa'daki tüm habitatlar arasında en yüksek biyolojik çeşitliliğe sahiptir (www.naturpark-sfw.de). Bölgedeki yerleşim tarihi Romalılar dönemine kadar gitmektedir. Bu yüzden bölge aynı zamanda kültür turizmi açısından da pek çok yerli yabancı turisti kendisine çekmektedir. Tüm bu çeşitliliği sayesinde farklı rekreasyonel faaliyetlere olanak sağlayan park özellikle yürüyüş yapma dinlenme bisiklet binme ve dağ bisiklet turlarına katılma gibi birçok imkana olanak tanımaktadır.

Stuttgart'ın kuzeyinde Stromberg- Heuchelberg Tabiat Parkı ise şarap bölgesinde yer alır. Dağların, güney yamaçlarındaki üzüm bağlarında; Trollinger, Riesling ve Lemberger gibi şaraplar üretilir. Ormanlık tepeleri, ahşap evleri, vadilerde akan küçük nehirleriyle doğaya yakın olmak isteyen ziyaretçileri kendine çekmektedir. Ayrıca parkta bulunan Maulbronn Manastırı UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer almaktadır.

Neckartal-Odenwald Tabiat Parkı'nda, dağ yolu boyunca altı farklı dairesel rotadan oluşan bir tabelalı dağ bisikleti ağı uzanıyor. Bu turistik çekici rotalar hem asfalt orman yollarında hem de bölgenin içinden geçen doğal patikalara kadar uzanmaktadır.

3.3 Baden Württemberg'in Tarihi ve Kültürel Çekicilik Kaynakları

Tarihi ve modern şehirleri, yüzyıllardır bozulmamış kültürel dokusunu koruyan köyleri, geleneksel lezzetleri ve irili ufaklı birçok krallığa ev sahipliği yapan Baden Württemberg bugün tarihi ve kültürel çekiciliği bünyesinde bulunduran birçok esere sahiptir. Özellikle Württemberg Krallığı'nın arkasında bıraktığı izler eyaletin bugünkü rekreasyon faaliyetlerinin başında yer almaktadır. Tarihten gelen muhteşem zenginlik geniş ormanlarla kaplı birçok tepenin saraylarla şatolarla ve kaleler ile bezenmesini sağlamıştır.

Yapılan bu tez çalışmasında Tarihi ve Kültürel çekicilikler içerisine saraylar, kaleler, şatolar ve köprüler dahil edilmekle birlikte müzeler ve dini yapılara yer verilmiştir. Çok eski bir tarihi olmayan ancak şehrin simgesi olarak gösterilen ve turist çeken eserler ise diğer yapıtlar olarak isimlendirilmiştir. Bölgede yer alan festival, karnaval ve gastronomi de bir diğer tarihi ve kültürel unsur olarak yer almaktadır.

3.3.1 Yeni Saray Stuttgart (Neues Schloss)

Stuttgart'taki Yeni Saray, kral caddesinin (Königstraße) sonunda Saray Meydanı'nda (Schlossplatz) yer almaktadır. Jubiläumssäule Anıtı'nın hemen karşısındadır. Stuttgart şehrinin tarihi simgelerinden birisi olan Yeni Saray, Dük Carl Eugen von Württemberg'in 1744'te kraliyet hanedanının büyüklüğüne uygun bir saray inşa edilmesini talep etmesi ile başlanmıştır ve Württemberg Kralı I. Frederick zamanında sarayın yapımı tamamlanmıştır. Üç kattan oluşan oldukça geniş saray, 18. Yüzyıl Alman barok mimarisinin önemli örneklerinden birisidir ve Württemberg Krallığı'nın

tüm zenginliğini yansıtmaktadır. İkinci Dünya Savaşında büyük tahribe uğrayan saray 1950’lilerde yeniden restore edilmiştir. Saray günümüzde artık Baden Württemberg’in Maliye ve Eğitim Bakanlığı olarak hizmet vermektedir. Bu yüzden haftanın yalnızca belirli gün ve saatlerinde ziyarete açıktır. Sarayın bahçesinde her yıl yaz festivali düzenlenmektedir.

Fotoğraf 13: Yeni Saray Stuttgart

3.3.2 Ludwigsburg Sarayı

Ülkenin en büyük barok mimariye sahip saraylarından bir olan Ludwigsburg Sarayı, Stuttgart merkezine 12 km uzaklıkta yer alır ve geniş bahçeleriyle şehrin ana cazibe noktalarından birini oluşturur. 1704-1733 yılları inşa edilen saray yalnızca görkemli boyutu ile değil aynı zamanda iç mimarisi ile de dikkat çekmektedir. Barok, Rokoko ve Neoklasizm gibi üç farklı mimariyi birbiriyle buluşturmaktadır. Ludwigsburg Sarayı üç farklı müzeye de ev sahipliği yapmaktadır. Bunlar Seramik Müzesi, Moda Müzesi, Barok Galeri’dir. Seramik müzesinde seramik sanatı sergilenirken aynı zamanda dönemin Ludwigsburg porselenleri sergilenmektedir. Moda Müzesi’nde 18. ve 20. yüzyıl kıyafetlerine yer alır. Barok Galeri’de barok ressamların yaptığı eserler

bulunmaktadır. Müzeyi ziyaret eden çocuklar için ise o dönemde kullanılan eşyaları ve kıyafetleri deneyebilmeleri için ayrı bir alan oluşturulmuştur. Üç tarafı bahçeyle çevrili olan saray 1954 yılında yeniden düzenlenmiştir. Bu tarihten itibaren çiçek açan barok olarak anılmaktadır. Sarayı çevreleyen bu park en çok tercih edilen yürüyüş alanlarından birisini oluşturur. Özellikle çocukların ilgisini çeken masal bahçesi Rapunzel gibi birçok Alman masalı ile bezenmiştir. 8 binadan oluşan 452 odalı bir saray kompleksidir.

Fotoğraf 14: Ludwigsburg Sarayı

Fotoğraf 15: Ludwisburg Saray Bahçesi

3.3.3 Yalnızlık Sarayı (Schloss Solitude)

Stuttgart bölgesi yüksek teknoloji endüstrisinin kalbi olsa da görkemli geçmişinin birçok hatırasını korumuştur. Yüzyıllar boyunca Württemberg dükleri muhteşem saraylar ve yazlık evler inşa ederek bölgeye damgasını vurmuştur. Yalnızlık sarayı olarak adlandırılan bu büyüleyici saray Rokoko tarzına sahiptir ve 1764 yılında Dük Charles Eugenio tarafından inşa edilmiştir. Avlanmak ve dünyanın yarattığı kargaşadan uzaklaşmak için inşa edilen saray ayrıca Ludwigsburg Sarayı'nın da etkileyici manzarasına da sahiptir. Günümüzde müze olarak gezilebilen saray 18. yüzyıldan itibaren şehrin önde gelen yapılarından biri olmuştur. Oldukça büyük bahçeye sahip olan saray, gelen turistler için dinlenme alanı yaratmaktadır. Ayrıca restoran ve kafe de vardır.

3.3.4 Karlsruhe Sarayı

Sarı renkli dış cephesi ile Karlsruhe Şehri'nin en dikkat çekici tarihi binalarından birisidir. Karl Wilhelm von Baden- Durlach adına 18.yüzyılın ilk yarısında inşa edilmeye başlanan saray başlangıçta yazlık olarak kullanılmıştır. Daha sonları ise yelpaze şeklindeki görünümü ile tanınan şehrin ilk ve merkez binası olmuştur. Birçok kez yenilenmek zorunda kalan saray ve İkinci Dünya Savaşı sırasında yanmış ve sonrasında müze olarak yeniden inşa edilmiştir. Günümüzde sarayın bir kısmı da müze olarak faaliyet göstermektedir. Barok tarzda inşa edilen sarayın oldukça büyük bir meydanı ve bahçesi olmakta olup, bahçe kentin en güzel parklarından biri olarak adlandırılmaktadır. Geniş saray bahçesi, özellikle ilkbahar ve yaz aylarında hem yerli turist hem de yabancı turistler için vazgeçilmez bir dinlenme alanı sağlamaktadır. Sarayın Karlsruhe Üniversitesine yakınlığından dolayı saray bahçesi öğrenciler arasında da oldukça popüler olmakta olup piknik yapmak ve yürüyüşe çıkmak gibi sevilen aktivitelerle değerlendirilmektedirler. Güneşli günlerde saray meydanı Avrupa'da tanınan ve sevilen petank oyunu oynayan yerli halkla doludur.

Fotoğraf 16: Karlsruhe Sarayı'nın dış cepheden görünüşü

3.3.5 Meersburg Eski Kale (Altes Schloss)

Meersburg, Bodensee bölgesinin en güzel orta çağdan kalma şehirlerinden birisidir. Karayolu ya da trenle de ulaşılabilen Meersburg'a daha çok Konstanz şehrinden arabalı feribotla geçilmektedir. Göl kıyısındaki bu tarihi orta çağ kasabasında yer alan Eski Kale Alp Dağları manzarası ve Meersburg eteklerindeki üzüm bağları ile adeta bir tablo gibi durmaktadır. Temeli 7. Yüzyıla kadar uzanan eski kale günümüzde kullanılmamakla birlikte özel bir mülkiyete aittir ve Almanya'daki en eski yerleşim yerlerinden birisi olarak kabul edilmektedir. Kalede yer alan "Burgmuseum" yani kale müzesi ziyaretçilerini geçmişte bir yolculuğa çıkararak orta çağ deneyimi sunmaktadır. Müzede şövalye salonundan zindanlara gotik odalardan kale bahçesine kadar birçok yeri görmek mümkündür.

Fotoğraf 17: Eski Kale Meersburg

3.3.6 Meersburg Yeni Kale (Neues Schloss)

Yeni Kale, Konstanz Gölü'ndeki en önemli kültürel yapılardan birisidir. 1710'da Prens-Piskopos Johann Franz Schenk von Stauffenberg, Meersburg'da Eski Kale'nin hemen doğusunda yeni bir kale inşa etmeye başlamıştır. Konstanz Prensi-Piskoposlarının yaşaması için yaptırılan bu Yeni Kale'de piskoposlar 1802 yılına kadar yaşamışlardır. Barok tarzda inşa edilen kale artan ihtiyaçlara yönelik olarak yıllar içinde genişletilmiş ve daha sonraları daha büyük ve etkileyici bir yapıya dönüştürülmüştür. Kale yıllar içinde farklı amaçlara hizmet etmiş; başlangıçta kraliyetin ikameti için tasarlanan kale daha sonraları konaklama yeri, hapisane, denizci okulu ve sağır ve dilsizlerin tedavisi için kullanılmıştır. Ünlü mimar Balthasar Neumann tarafından tasarlanan merdivenleri ve panoramik göl manzarası ile büyülemektedir. Kalenin ikinci katında bulunan müzede piskoposların kullandığı odalardan, gösterişli mobilyalara, tablolar ve o dönemde kullanılan pek çok unsur görülebilmektedir. Kalenin bahçesinden Eski Kale görülmekle beraber, Konstanz Gölü, Alp Dağları ve şehrin tepeden manzarası Yeni Kale'yi görülmesi gereken yerlerin başında getirmektedir

Fotoğraf 18: Yeni Kale Meersburg

3.3.7 Heidelberg Kalesi

Almanya'nın en romantik şehirlerinden birisi olarak kabul edilen Heidelberg, 18. Yüzyıl romantik akımından etkilenmiştir. Königstuhl tepesinin kuzey yamacındaki derin yeşil ormanlara karşı kurulmuş olan kırmızı kumtaşı kalıntıları, Neckar vadisi üzerinde görkemli bir şekilde yükselmektedir Yüksek konumda yer alan sarayın silueti Heidelberg'in eski şehir merkezine ve Neckar Nehri'nin muhteşem manzarasına hakimdir. Pfalz ve Fransızlar arasındaki güç ve iktidar savaşlarına tanıklık eden Heidelberg Sarayı 30 yıl savaşlarında nerdeyse harap olmuştur (Kretschmer, U., Coors, V., Spierling, U., Grasbon, D., Schneider, K., Rojas, I., & Malaka, R., 2001). Saraya "Filozoflar Yolu" adı verilen dik merdivenli yokuş çıkılarak ulaşılabilmekle beraber, Almanya'nın en eski fönikülerinden biri olan Heidelberg Föniküler (BergBahn) ile de kaleye çıkılabilmektedir. Romantik süslemelerle dolu olan kalede en dikkat çeken unsurlardan birisi dünyanın en büyük fıçısı olan ahşap şarap fıçısıdır ve her yıl dünyanın her yerinden yaklaşık bir milyon kişi ziyaret etmektedir. Kalenin girişinde saat kulesi yer almaktadır. Bir de o dönemde kullanılmış ilaç ve malzemelerden oluşan Eczane Müzesi yer almaktadır. Hiçbir zaman tamamlanamayan saray bahçesi 1600'lü yıllar boyunca oldukça revaçta olan bir cazibe merkezi olarak anılmıştır. Daha sonraki yıllarda Romantik dönemin etkisi ile saray bahçesi bilhassa üniversite öğrenimi için yenilenmiş ve genişletilmiştir. Bugün sarayın bahçesi ziyarete gelen turistlerin dinlenme ve keyifli vakit geçirme mekanlarından biri olmuştur. Şehrin birçok noktasından görülebilen kale, tepedeki benzersiz konumu ile yaz kış demeden en kalabalık ve en turistik alanların başında gelmektedir

Fotoğraf 19: Sırasıyla Heidelberg Kalesi- Tarihi Eski Şehir ve Neckar Nehri

Fotoğraf 20: Heidelberg Kalesi

3.3.8 Hohenzollern Kalesi

İhtişamlı bir tarihe sahip olan Hechingen'deki kale, zirvede 60 metrenin üzerinde yükselen kuleleri ile son derece görkemli bir görünüme sahiptir. Hohenzollern Hanedanlığına ve daha sonra Prusya ve Alman İmparatorluğu'nun kurucularına ev sahipliği yapan kale, yerli ve yabancı birçok turist için önemli yapıların başında gelmektedir. "Tarihi kayıtlarda ilk kez 1061 yılında adına rastlanan Zollern Kontları, Svabya Alplerinin dik yamacında koni şeklindeki Michaelsberg'in üzerinde kale inşa etmeye başlamıştır" (Genzmer, 1968;43). Ancak günümüze gelene kadar birçok değişimden geçen ve yıkılan kalenin yeniden inşa edilmesi 1920'lerde Prusya Kralı Frederick Wilhem'in önerisiyle olmuştur. Hohezollern Kalesi İkinci Dünya Savaşı'ndan önce yılda yaklaşık 20.000 kişi tarafından ziyaret edilirken savaştan sonra 700.000 kişiye yükselmiştir (Hannmann, 1974; 35). Kalede sergilenmekte olan Prusya kraliyet tacı ve Büyük Frederick'in tütün kutusu gibi kişiler eşyaları kalede en dikkat çeken unsurların başında gelmektedir. Ayrıca kırmızı mermer sütunla desteklenen gotik tarza sahip salonu da görülmeye değerdir. Tepede ağaçlarla kaplı Neo gotik tarza sahip olan Hohenzollern Kalesi büyüleyici görünümü tarihsel önemi ve de manzarasının göz alıcılığı sayesinde turistik gezilerin vazgeçilmezi olmuştur.

Fotoğraf 21: Hohenzollern Kalesi

3.3.9 Lichtenstein Şatosu

Lichtenstein Şatosu, Svabya Alplerinin en büyüleyici şatolarından biri olmasının yanı sıra romantik görünümü ile birçok turistin ilk fırsatta bölgede görmek istediği yerlerin başında gelmektedir. 13. Yüzyıldan bu yana varlığını sürdüren şato günümüzde Urach ailesinin hakimiyetindedir ve şato birkaç ay boyunca turistlerin uğrak noktalarından birini oluşturmaktadır. Özellikle bahar ve yaz aylarında yoğun bir turist kalabalığına sahiptir. Romantik ve Neogotik izler taşıyan şato geçmişten günümüze birçok savaş görmüş ve şatonun birçok yeri harap olmuştur. Günümüzdeki görünümüne 19. Yüzyıl başlarında kavuşmuştur.

Fotoğraf 22: Lichtenstein Şalosı

3.3.10 Karl Theodor Köprüsü (Eski Köprü) Heidelberg

Günümüzde Heidelberg'in simge yapılarından birisi olan Eski Köprü'nün tarihi 13. Yüzyıla kadar dayanmaktadır. Daha önce ahşap malzemeden inşa edilmiş ancak 1784 yılında meydana gelen sel ve buzlanmadan dolayı büyük zarar görmüştür. Dolayısı ile köprü 1786- 1788 yılları arasında Carl Theodor tarafından yeniden inşa edilmiştir. Günümüzde Eski Köprü ya da Carl Theodor Köprüsü olarak anılmaktadır. 1945 yılında İkinci Dünya Savaşı sırasında Alman Ordusu tarafından şehre girişi engellemek adına yıkılmış, 1946 ve 1947 yılları arasında yeniden yapılmıştır. Şehri ikiye bölen Neckar Nehri'nin üzerine kurulan 200 metrelik köprü turistlerin en çok fotoğrafladığı alanların başında gelmektedir. Köprü'nün bir ucuna 1979'da yerleştirilen bronz maymun heykeli (Brückenaaffe) çeşitli anlamlara sahiptir. Maymunun elindeki aynaya dokunulması zenginlik getirirken, işaret parmağına dokunulması dokunan kişinin bir gün Heidelberg'e geri döneceğine işaretler. Bu gibi batıl inançların heykelle buluşması turistlere eğlenceli bir motif olarak yansımaktadır ve çevresi her daim turistlerle doludur. Ayrıca köprü sonsuz aşkı temsil ettiğine inanılan birçok kilitle donanmıştır.

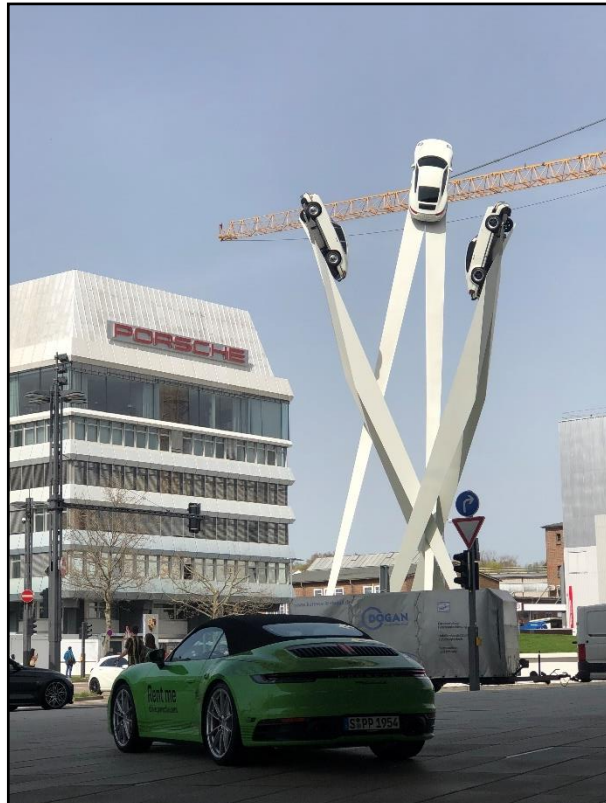
Fotoğraf 23: Heidelberg'de Neckar Nehri üzerinde kurulan Karl Theodor Köprüsü

3.4 Müzeler

Müzeler bir ülkenin kültürünü, tarihini, iktisadını, ulusal karakterini ve gelişimini en iyi yansıtan unsurların başında gelmektedir. Baden Württemberg'deki turistlerin sıklıkla ziyaret ettiği müzeler şunlardır: “Porche Müzesi”, “Mercedes Müzesi”, “Landesmuseum Württemberg” ve “Unteruhldingen Göl Evleri Müzesi”dir”.

3.4.1 Porsche Müzesi

Otomobil endüstrisinin kalbi olan Stuttgart, Porsche Müzesi ile birçok araba tutkununu kendisine çekmektedir. 1947 yılında Ferry Porsche tarafından kurulmuş olan bu spor araba markası günümüzün en prestijli markalarının başında gelmektedir. 2009 yılında açılan Müzede Porsche'nin ilk otomobilinden günümüze kadar ki modelleri sergilenmektedir. Yaklaşık 95 otomobilin sergilendiği müzede Porsche üretiminin ve spor arabalarının tüm tarihi kronolojik bir sırayla sunulmaktadır. Ayrıca müzede araların yanı sıra Porsche'nin tasarlamış olduğu telefon, saat, dizüstü bilgisayar gibi farklı ürünlerde sergilenmektedir. Stuttgart merkezinden kolaylıkla ulaşılabilen müze de turistler için Porsche anahtarlık gibi birbirinden farklı hediyelik eşyaların bulunduğu bir dükkân da yer almaktadır.

Fotoğraf 24: Porsche Müzesinin giriş kısmında sergilenen arabalı yapıt

Fotoğraf 25: Müzede sergilenen Porsche'nin Carrera Modeli

3.4.2 Mercedes Benz Müzesi

2006 yılında açılan Mercedes- Benz müzesi Stuttgart'ın simgelerinden biri haline gelmiştir ve Stuttgart'ta ilk görülmesi gereken müzelerin başında gelmektedir. Müze, markanın kuruluş tarihi olan 1886 yılından itibaren ziyaretçilerini zamanda yolculuğa çıkarmaktadır. 130 yıllık otomobil tarihini gözler önüne seren müzede 160 araç ve 1500 sergi sergilenmektedir. Müzenin mimari yapısı insan DNA'sına benzetilerek yapılmıştır. Dolayısıyla hem dışardan görünüşü ile hem de iç tasarımı ile turistlerin daima ilgisini çekmektedir. Müzede gezi, kapsül şeklini andıran asansöre binilerek 34 m yüksekliğe çıkılarak başlamaktadır. Müzenin efsaneler kısmında markanın tarihine kronolojik bir şekilde değinilirken koleksiyon kısmında markanın bu zamana kadar çıkardığı arabalara yer verilmiştir. Mercedes- Benz Müzesi dünyanın ilk patentli otomobilinden bu milenyumun hidrojen aracına kadar otomotiv tarihini keşfetmek isteyen turistler için vazgeçilmez bir noktalardan bir tanesidir.

Ayrıca müzede yer alan mağaza kısmı ünlü Mercedes yıldızı logosunu taşıyan spor ekipmanlarından lüks saatlere kadar yüksek kaliteli geniş ürün yelpazesi sunmaktadır.

Fotoğraf 26: Mercedes Benz Müzesi

Fotoğraf 27: Mercedes Benz müzesinde sergilenen ünlü spor araba modeli "Mercedes AMG"

3.4.3 Landesmuseum Württemberg

Landesmuseum Württemberg yani Württemberg Devlet Müzesi Stuttgart'taki Yeni Saray'ın (Neues Schloss) hemen yakınının da yer alan Eski Kale'de (Altes Schloss) yer almaktadır. 10. Yüzyıldan kalma bu Eski Kale'de, neredeyse 400 yıl boyunca Württemberg Dükleri yaşamıştır. 19. Yüzyılın sonlarından itibaren Eski Kale müzeye dönüştürülmüştür. Bugün kale Württemberg Devlet Müzesi olarak kullanılmaktadır. İkinci Dünya Savaşı sırasında ağır hasar görmüş olsa da ilk sergisini 1949 yılında sunmuştur. Eski Kale Rönesans dönemindeki orijinal dış görünüşünü ve avlusunu korumaktadır. Zarif avlusu sayesinde güney Almanya'daki en önemli Rönesans binalarından biri olarak kabul edilmektedir. Günümüzde bu tarihi yapıdaki modern müze Baden Württemberg eyaletinin kültürel tarihine ayrılmış en büyük koleksiyon ile Taş Devri'nden günümüze sanat eserleri de dahil olmak üzere onlarca yıllık Avrupa tarihine canlı tanıklık etmektedir. Württemberg Devlet Müzesi Eski Eserler Koleksiyonunda Yunan, Etrüsk ve Roma dönemi eserleri sergilemektedir. Taş Devri'nden Geç Antik Çağ'a kadar olan dönemi kapsamaktadır. Kil ve bronzdan yapılmış küçük heykelciklerden, özenle yontulmuş takılardan, Württemberg Krallığı'nın hazinelerinde kadar müzede birçok eser sergilenmektedir. Yıllık 300.000'den fazla kişi ziyaret etmektedir.

Fotoğraf 26: Landesmuseum'da sergilenen Württemberg Kraliyet Tacı

Fotoğraf 27: Eskiden kale olan ve sonradan müzeye dönüştürülen Landesmuseum Württemberg'in avlusu

3.4.4 Unteruhldingen Göl Evleri Müzesi

Konstanz Gölü üzerinde yer alan Unteruhldingen Göl Evleri Müzesi 1922 yılında açılmıştır. Taş ve Tunç Çağından kalma evlerin yeniden inşa edilmesi ile oluşturulan arkeolojik bir müzedir. Kazık şeklindeki ahşap direkler üzerine yapılan evler, turistlere geçmiş dönem deneyimi sunmaktadır. Göl evi müzesini yıllık yaklaşık 300.000 kişi ziyaret etmektedir. Avrupa'nın en büyük açık hava müzelerinden birisidir. Müzeye bağlı bilimsel araştırma enstitüsü vardır ve UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer almaktadır

Fotoğraf 28: Konstanz Gölü'ndeki Unteruhldingen Göl Evleri Müzesi

3.5 Dini Yapıtlar

Geçmişten günümüze gelen ve manevi değerleri ortaya koyan dini yapıtlar, inanç turizmi açısından son derece önem taşımaktadır. Bu bağlamda Baden Württemberg'deki önemli dini yapıtlar: “Ulm Katedrali”, “Konstanz Katedrali”, “Freiburg Katedrali” ve “Birnau Bazilikası’dır”.

3.5.1 Ulm Katedrali

Ulm Katedrali hem Avrupa’nın hem de Baden Württemberg’in en önemli kültürel yapılarından birisidir. Görkemli yapısı ile büyülen katedral gotik mimarinin en ihtişamlı örneklerindendir. 1377 yılında Ulm halkı tarafından inşa edilmeye başlanmıştır. Katedralin inşasına 1543 yılına kadar devam edilmiş ancak daha sonra yapımına bir süre ara verilen katedral 1890 yılında tamamlanabilmiştir (Goer,Kolb ve Wölbert:2015;190). İkinci Dünya Savaşı’nda kilisenin yan koridorlarındaki pencereler

tamamen zarar görmüştür. Vitraylı pencerelerin, katedralin diğer kısımları ile uyumlu olması için bazıları yeniden yapılmış ve yapılmaya devam edilmektedir. Almanya'nın en büyük evanjelik kilisesidir. 161,53 metre yüksekliğindeki kulesi ile dünyanın yüksek kilise kulesine sahiptir. Kilise kulesine dar merdivenlerden 768 basamak çıkılarak ulaşılabilir. Hava şartlarının elverişli olduğu günler de Almanya'nın en yüksek dağı olan Zugpitze görülebilmektedir.

Fotoğraf 29: Ulm Katedrali

Fotoğraf 30: Ulm Katedrali'nde 768 basamak çıkılarak görülebilen Ulm Şehri

3.5.2 Konstanz Katedrali

Güneybatı Almanya'nın en büyük ve önemli romanesk kilisesi olarak kabul edilen Konstanz Katedrali şehrin merkezinde görkemli bir şekilde yükselmektedir. 600 ile 1821 yılları arasında inşa edilen katedralden ilk defa 780 yılında kayıtlı belgelerde söz edilmeye başlanmıştır. Üç nefli Romanesk bazilikanın ana bölümü kumtaşıdan yapılmış sütunlarla desteklenmektedir. Katedralde 193 basamak çıkılarak Konstanz şehrinin manzarası yukarıdan seyredilebilmektedir. 12 yüzyıl boyunca Piskoposların evi olan katedral 1821 yılında piskoposluğun dağıtılmasından bu yana bölgenin Katolik kilisesi olarak kullanılmaktadır. Yaz ayları kadar olmasa da kışın da yoğun olan Konstanz sokaklarında katedral hem ibadet etmek için gelen insanlarla dolu hem de şehri ilk kez görmeye gelen turistler için bir başlangıç noktası oluşturmaktadır. Ayrıca Katedralde toplam 35.000 kg ağırlığında 19 adet çan bulunmaktadır. Çanların bir bütün olarak oluşturduğu sesin uyumu Almanya'nın en güzelleri arasında kabul edilmektedir.

Fotoğraf 31: Konstanz Katedrali

3.5.3 Freiburg Katedrali

Fransız sınırı yakınında Kara Orman’da yer alan Freiburg Katedrali günümüzde Kara Ormanın en göz alıcı yapılarından birisi olmuştur. 1200’lü yıllarda ilk olarak Romenesk tarzda inşasına başlanan katedral, 1230 yılından itibaren gotik tarzda inşa edilmeye devam edilmiştir. Tamamı 1330 yılında tamamlanan katedralin kulesi 116 metre yüksekliğindedir ve şehrin hemen hemen her noktasından görülebilmektedir (Barthel, Tutsch ve Jordan: 2016; 68). Ayrıca ziyaretçiler tarafından çıkılabilen kulenin gözetleme platformda, şehrin eşsiz görünümü bir sergi havası vermektedir. Katedral yaşanan savaflara ve depremlere ve birçok olumsuzluğa rağmen günümüze kadar ayakta kalmayı başarmış önemli yapılardan biridir.

3.5.4 Birnau Bazilikası

Konstanz Gölü’nün kuzey kıyısına konumlanan Birnau Bazilikası, Uhldingen-Mühlhofen ‘de yer alan bir hac kilisesidir. En önemli barok kiliselerin başında gelmektedir. Beyaz ve açık pembe renklerin hâkim olduğu bazilika, 51 m yükseklikte yer alan çan kulesi ile oldukça dikkat çekmektedir. Her yıl birçok hacı ve sanat tarihi

ile ilgilenen turistleri kendisine çekmektedir. Birçok sunak, fresk ve heykelin yer aldığı bazilika oldukça zengin bir barok mimariye sahiptir. Ayrıca muhteşem göl manzarası ile en çok tercih edilen düğün mekanlarının başında gelmektedir.

Fotoğraf 32: Birnau Katedrali içerisindeki dikkat çeken fresk ve heykeller

Fotoğraf 33:Birnau Katedrali

3.6 Diğer Yapıtlar

Baden Württemberg ile sembolleşmiş turist çeken diğer yapıtlar “Fernsehturm Stuttgart”, “Stuttgart Şehir Kütüphanesi”, ve “İmperia’dır”.

3.6.1 Fernsehturm Stuttgart (Stuttgart Televizyon Kulesi)

Dünya’da inşa edilen ilk televizyon kulesi olan Fernsehturm Stuttgart, 5 Şubat 1956 yılında açılmıştır. Kule Deniz seviyesinden 700 m yükseklikte, 1500 ton ağırlığında ve toplam 217 m yüksekliğindedir (Breuer, Chmielewski, Górski, Konopka, Tarczyński 2008, s 2772). Fritz Leonhardt tarafından inşa edilen kule, tepelik bir topografyaya sahip olan Stuttgart’ın radyo sinyallerini almakta zorlanmasından dolayı yapılmıştır. Ancak tek amaç bu değildir. Kulenin aynı zamanda turizm ve gastronomiye de hizmet etmesi gerektiği düşünülmüştür. 4 kattan oluşan kulenin ilk katında radyo ve televizyon teknik servisleri yer alır. Diğer kısımda restoran ve mutfak bölümü yer alır. Üst kısımda ise ziyaretçilerine Stuttgart bölgesinin en iyi panoramik manzarasının sunan iki kademeli teras bulunmaktadır. Kuleden şehir merkezi, Neckar

vadisinin üzüm bağları ve havanın açık olduğu zamanlarda 60km uzaklıktaki Svabya Alpleri rahatlıkla görülebilmektedir. Bugün televizyon antenleri kullanımda olma yan kule Stuttgart'ın simge yapılarından biridir. 217 metre yüksekliği ile dünyada bir ilk olma özelliği taşımaktadır. Küresel bir zincirleme rekreasyon olanı oluşturan kule, Frankfurt'tan Dortmund'a, Johannesburg ve Çin'deki Wuhan'a kadar tüm dünya ülkelerine ilham kaynağı olmuştur.

Fotoğraf 34: Fernsehturm'dan Stuttgart'ın tepeden görünüşü

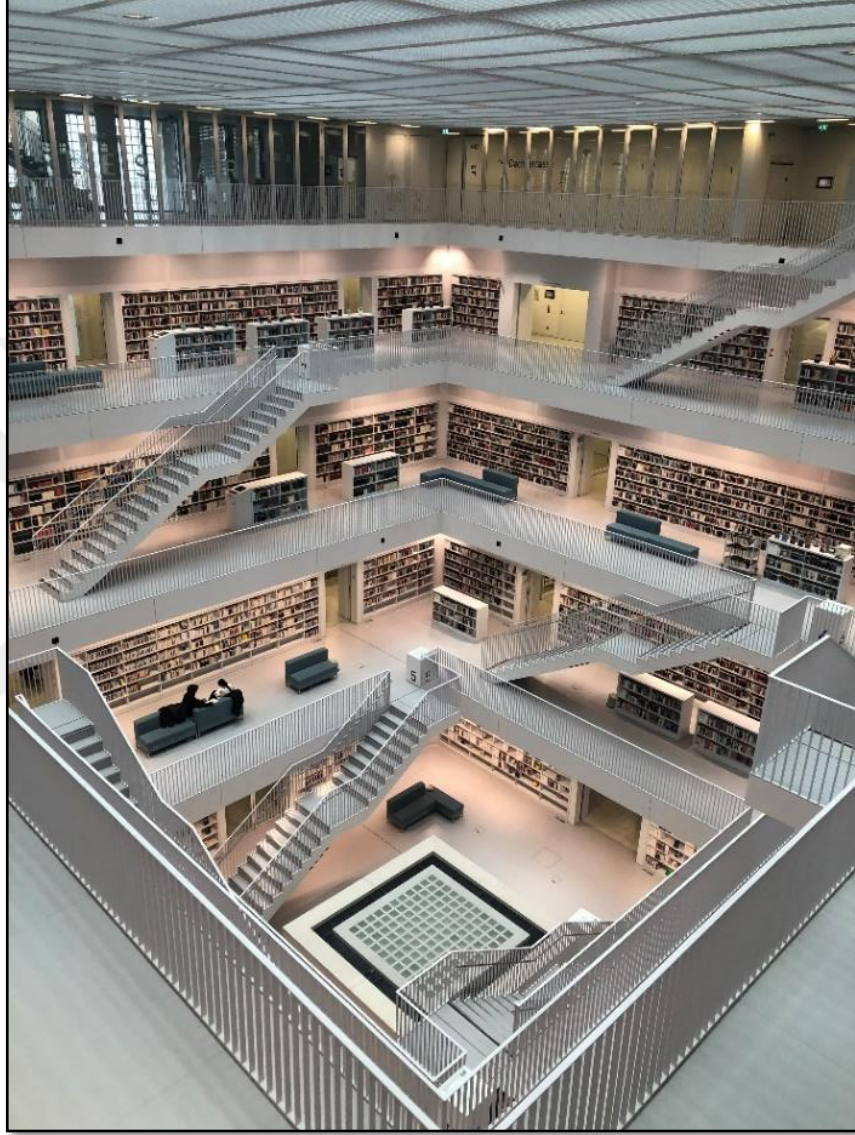

Fotoğraf 35: 217 metre yüksekliğinde Fernsehturm (Televizyon Kulesi)

3.6.2 Stuttgart Şehir Kütüphanesi

Mailander Meydanı'nda (Mailander Platz) yer alan ve kübik şeklinde etkileyici bir dış mimariye sahip olan Halk Kütüphanesi, Stuttgart'ın en çok fotoğraflanan binalarının başında gelmektedir. Gündüzleri gri renkte bir bina iken geceleri masmavi ışığa bürünen kütüphane ferah ve minimalist tasarımı ile dikkat çekmektedir. 4 ana kapıdan oluşan bina da kapılardan bir tanesi 24 saat boyunca açık tutulmaktadır. 2011 yılında açılan kütüphanede yaklaşık bir buçuk milyon kitap vardır ve her ülkenin kendine ait kitaplarının bulunduğu küçük bölümler yer alır. Bir kültür noktası oluşturan kütüphanede aynı zamanda müzik kütüphanesi ve çocuk kütüphanesi de yer almaktadır. Ayrıca içerik açısından Stuttgart bölgesinin edebi sahnesine özel olarak

odaklanılma söz konusudur. Stuttgartlı yazarların ve ödöl alan yazarların kalıcı bir sergisi bulunmaktadır.

Fotoğraf 36: Stuttgart Şehir Kütüphanesi'nin içerisinde bir görseli

3.6.3 Imperia

Konstanz kentinin simgesi haline gelen ve turistik bir cazibe noktası olan Imperia, Konstanz Gölünde limanın hemen girişine yapılmıştır. Eski bir iskele kulesinin yerine yapılan Imperia, ünlü yazar Balzac'ın "La belle Impéria" adlı eserinden esinlenilmiş, 1993 yılında sanatçı Peter Lenk tarafından inşa edilmiştir. Yuvarlak bir kaide üzerinde 4 dakika da bir kendi eksenini etrafında dönmektedir. Imperia bir elinde imparatorluk tacını ve küreyi elinde taşıyan çıplak bir figür tutarken, diğer elinde papalık tacını taşıyan çıplak bir figür tutmaktadır. Aslında bu kadın heykeli 1414-1418 yılları arasındaki Konstanz Konseyine yönelik bir eleştiriyi simgelerken, kiliseyi kötü duruma soktuğu için kaldırılması istenmiş ancak zamanla kentin sembolü olmuş ve kaldırılmamıştır.

Fotoğraf 37: Imperia

3.6.4 Europa-Park

Almanya'nın en büyük, Avrupa'nın da Disney Land'dan sonra en büyük tema parkı olan Europa- Park 1975 yılında açılmıştır. Yoğun nüfuslu Freiburg im Breisgau ile Strazburg arasındaki Rust şehrinde yer almaktadır. Tema parkında İtalya, Fransa İsviçre gibi 15 Avrupa ülkesinin öne çıkan, kendine özgü mimarisi, müzikleri ve yemekleri sunulmaktadır. 85 hektarlık alan kaplayan bu eğlence parkında, hız treni ve su kayağı gibi eğlence aletleri temalara uygun yerleştirilmiştir. 2019 yılında yaklaşık 5,8 milyon ziyaretçi sayısı ile oldukça popüler mekanlardan birisidir (www.statista.com).

3.7 Festival ve Karnaval Turizmi

Festival kavramının birçok farklı tanımı olmakla birlikte genellikle belli başlı zaman aralıklarında düzenlenen sosyal veya kültürel etkinlikler olup toplumun bir araya gelerek keyifli vakit getirdiği organizasyonlardır (Şengül ve Genç,2016; 80). Karnavallar ise kökeni eski çağlara dayanan dinsel törenlerin gelenekselleşerek günümüze kadar ulaştığı kutlamalardır (Birdir, Toksöz ve Bak,2016 ;22). Festivallerin ve karnavalların, turizm faaliyetlerine hareketlilik kazandırmak, bölgenin kültürünü ilgi çekici kılmak ve prezante etmek gibi önemli özellikleri vardır (Kapan,2018;139). Bu tarz organizasyonlar turistik destinasyonunun çekiciliğini arttırmaktadır. Bu bağlamda Baden Württemberg'deki "Frühlingenfest" ve "Fasching Karnavalı" bölgenin en ünlü organizasyonlardan biridir.

3.7.1 Frühlingenfest (Bahar Festivali)

Stuttgart Cannstatt'ta her yıl binlerce insan baharın gelişini Frühlingenfest ile kutlamaktadır. Frühlingenfest pandemi şartlarının iyileştirilmesi ile 2022 yılının eyaletteki ilk festivali olmuştur bu sayede festival sezonu açılmıştır. Nisan ayında başlayan festival birkaç hafta boyunca sürmektedir. Özellikle son yıllarda önemli bir cazibe merkezine dönüşen festival oldukça büyük bir lunaparktan oluşmaktadır. Festivalde devasa boyuttaki dönme dolap ön plana çıkarken atlı karıncalar, hızlı trenler çarpışan arabalar gibi birçok seçenek vardır. Özellikle 85 yüксеğe çıkaran eğlence aleti ile şehrin birçok alanı kuşbaşı görülebilmektedir. Festivalde ayrıca çikolatalar, tatlılar, renkli şekerler, sosisli sandviçler gibi birçok aperatif yiyecekler satılmaktadır.

Fotoğraf 38: Frühlingsfest'tein güneş batarken ki görünümü

3.7.2 Faşing Karnavalı

Bu karnaval yüzlerce yıllık Pagan ve Hristiyan geleneklerinin birbirine geçmesi ile ortaya çıkmıştır. Baden Württemberg’de karnaval zamanı sokaklar ve caddeler rengârenk kostümler giyen korkunç maskeler takan cadı kıyafetli dans edip eğlenen insanlarla doludur ve çocuklar şeker toplamaya çıkarlar. Almanya’nın her yerinde bu karnaval olmadığı gibi Baden Württemberg’de bir hafta boyunca eğitime ara verilmektedir. Pandemi döneminden itibaren karnaval 2022 yılında sokak ve caddelerde kutlanamamıştır.

3.8 Gastronomi

Gastronomi turizmi, turistlerin başka ülkelerin bambaşka mutfak geleneklerini, yemek türlerini ve yemek alışkanlıklarını deneyimleyerek farklı kültürleri görmelerini ve öğrenmelerini sağlar (Sarıışık ve Özbay ;267). Günümüzde yerel mutfak sanatları bir çekicilik kaynağı olup destinasyon, seyahat ve konaklama ile iç içe geçen bir kavramdır. Almanya kendine özgü bazı tatları ile tüm dünyada bir marka haline gelmiştir. Bunlardan birisi Alman Simidi olarak tanınan “Brezel’dir”. Un, su, tuz ve

mayadan oluşan bu sert mam  l özellikle atıştırmalık kahvaltıların vazgeçilmez yiyeceği olmuştur. Her fırında ya da marketlerde kolaylıkla bulunabilmektedir. Tereyağı veya re  el sürerek tüketilen Brezel'i Almanlar en çok bira ile tüketmektedirler. Yüksek kalitede üretilen Alman birası birçok farklı aromaya sahiptir ve Almanların en sık tükettiği içeceklerin başında gelmektedir.   yle ki neredeyse her köy ve şehirde ağaçların içinde birçok masanın yer aldığı bira bahçeleri (Biergarten) vardır. Bir başka meşhur tatlı ise Berliner'dir. İ  i genellikle marmelat dolu, üzerine pudra şekeri serpiştirilmiş kızartılmış hamur tatlısıdır. Her kafe ya da fırın raflarında yer alan Berliner, karnaval zamanı en çok tüketilen tatlıların başında gelmektedir. Kara Orman Pastası da Almanya'nın en meşhur tatlılarından ve ilk defa 19. Yüzyıl'da yapılmıştır. Vişne suyu ya da kiraz likörü ile hazırlanan bu kremalı çikolata parçacıklı pasta, ismini Baden Württemberg'in Kara Orman Bölgesi'nden almaktadır. Güneybatı Almanya'nın Svabya mutfağından çıktığına inanılan ve bir çeşit makarna olan Sp  tzle, güney Almanya'nın en sevilen yiyeceklerinden biridir. Tek başına da tüketilebilen Sp  tzle genelde et yemeklerinin yanında servis edilmektedir. Bu tür kültürel öğeleri yansıtan yiyecekleri turistler, tatmadan kendi ülkelerine dönmek istemezler. Bu da gastronomi sanatının bölgenin çekiciliği üzerine artı bir etkisinin yansımasıdır.

Fotoğraf 39: Yerel bir fırında yer alan Brezel   eşitleri

Fotoğraf 40: Yerel bir fırında yer alan Berlinerler

3.9 Konaklama

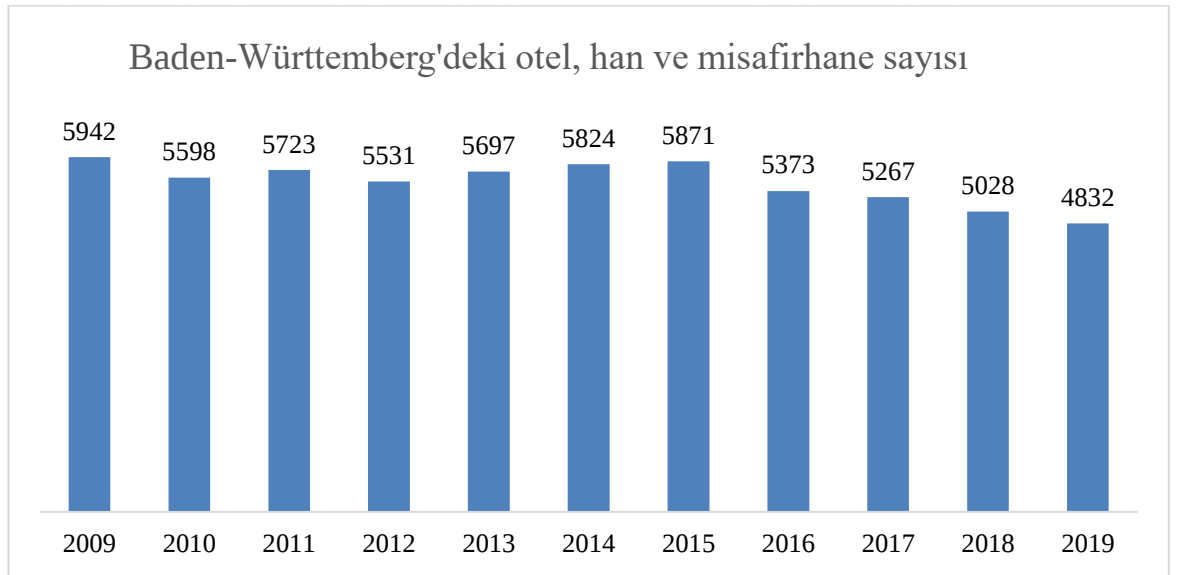
Verimli bir turizm yapısı; var olan çekiciliklere ve bu çekiciliklere birçok hattan kolayca gidilmesini sağlayan ulaşım ve her kesime uygun konaklama hizmetlerinin varlığına bağlıdır (Kapan,2018;160). Bunlardan, “Turizmin temel unsurlarının üçüncüsünü oluşturan konaklama, geceleme ve beslenmeyi ifade eden bir kavram” olmakla birlikte, bugünün turistleri için de birçok farklı seçeneklerde konaklama türü yer almaktadır (Özgüç, 2015; 102). Baden Württemberg’de de yerli ve yabancı turistler için hem otel gibi geleneksel hem de kamp alanları gibi tamamlayıcı, çeşitli konaklama türlerine sahiptir. Ayrıca özel tür içine dahil olan konaklamalarda vardır. Bunlar: Akraba-arkadaş veya sayfiye alanlarındaki konutlardır. Eyaletin güney kesimlerinde, özellikle Konstanz ve Titisee gibi göl manzaralı şehirler yaz turizminin yoğun olduğu yerlerdir ve bu bölgelerde birçok ikincil konut yer almaktadır. Neredeyse her köyün ve şehrin orta çağdan kalma tarihi yerleri (Altstadt) var olmakla birlikte bu tarihi eski dokulara zarar verilmeden izinsiz restore yapılmayan küçük yarı ahşap otel ve pansiyonlar yer almaktadır. Bir turizm bölgesi olan Kara Orman geceleme oranının en çok görüldüğü yerlerin başında gelirken farklı dinlenme ve eğlenme imkânı sunmaktadır (Özgüç,2015;296). Farklı konaklama alanlarının bazıları

şunlardır; “Hotel Garni” gibi apart otel olarak adlandırabileceğimiz küçük konaklama işletmeleri vardır. Bu işletme kahvaltıdan fazla konaklama dışında ekstra hizmet vermemektedir. Özellikle Almanya ve Fransa’da yaygın olarak karşılaşılan konaklama alanlarından birisi olmakta olup özel mülkiyete dahildir. “Gasthöfe” yani hanlar bir oda dışında başka dinlenme alanının olmağı işletmelerdir. “Pension” kısaca pansiyon, yeme içme hizmetleri yalnızca pansiyonda kalan insanlar tarafından yararlanılmaktadır. “Erholungs und Ferienheime” dinlenme ve tatil evleridir. Burada konaklayan insanlar herhangi bir kulüp ya da kuruluşa bağlı insanlardır ve spesifik kişilerin kullanıma açıktır. “Ferienhauser und Ferienzentren” tatil evleri ve tatil merkezleridir. Halkın konaklayabildiğı yemek hizmetlerinin olmadığı ancak mutfak gibi pişirmeye uygun alanın olduğu işletmelerdir. “Jugendherbergen und Hütten” Gençlik hostelleri ve kulübeler. Oldukça sade ve mütevazı olarak oluşturulan tesislerdir, yeme içme sadece gelen konuklar içindir. “Campingplatze”, çadır, karavan ya da isteğe bağlı yeri değiştirilebilen mobil evlerin belirli bir süre kurulmasına izin verilen kamp alanlarıdır. Özellikle paskalya gibi uzun uzun süreli atillerde birçok insan karavanla seyahat edip konaklamaktadır. Vorsarge und Reha-kliniken ise rehabilitasyon merkezleridir. Burada tedavi gören hastalar belirlenmiş tıbbi taslak doğrultusunda iyileştirilmektedir. Psikolojik rahatsızlıklardan, fizik tedaviye birçok konuda gereken süre boyunca konaklamaktadırlar. Baden Württemberg’de Almanya’nın en iyi rehabilitasyon merkezleri bulunmakla birlikte özellikle Kara Orman gibi yemyeşil manzaraya sahip şehirler en çok tercih edilen yerlerin başında gelmektedir.

Fotoğraf 41: Kara Orman Bölgesi'ndeki Titisee'de çevre ile uyumlu yarı ahşap yapılı bir otel

Grafik 3: Baden Württemberg'deki Otel, Han ve Misafirhane Sayısı

Kaynak: de.istatista.com

Tablo 15: Baden Württemberg’de 2015 ve 2021 Yılları Arasındaki Şirket, Yatak, Turist, Yabancı Turist, Geceleme ve Ortalama Turistlerin Günlük Konaklama sayısı

Yıl	Şirket Sayısı	Yatak Sayısı	Gelen Turist Sayısı		Geceleme Sayısı		Ortalama Turistlerin Konaklama Gün Sayısı
			Toplam	Yabancı Turist Sayısı	Toplam	Yabancı Turist Sayısı	
2015	6.701	394.410	20.379.883	4.861.888	50.763.289	11.124.133	2,5
2016	6.644	396.111	20.982.153	4.929.037	52.042.955	11.207.432	2,5
2017	6.609	401.335	21.627.664	5.078.988	52.932.457	11.398.056	2,4
2018	6.573	409.311	22.431.589	5.278.481	54.879.911	11.843.009	2,4
2019	6.603	423.909	23.274.159	5.434.334	57.187.271	12.238.042	2,5
2020	6.218	401.085	11.899.898	1.987.820	34.215.763	4.890.248	2,9
2021	6.157	413.943	11.992.077	1.908.603	35.613.626	4.777.998	3,0

Kaynak: (Statistisches Landesamt Baden Württemberg,2022).

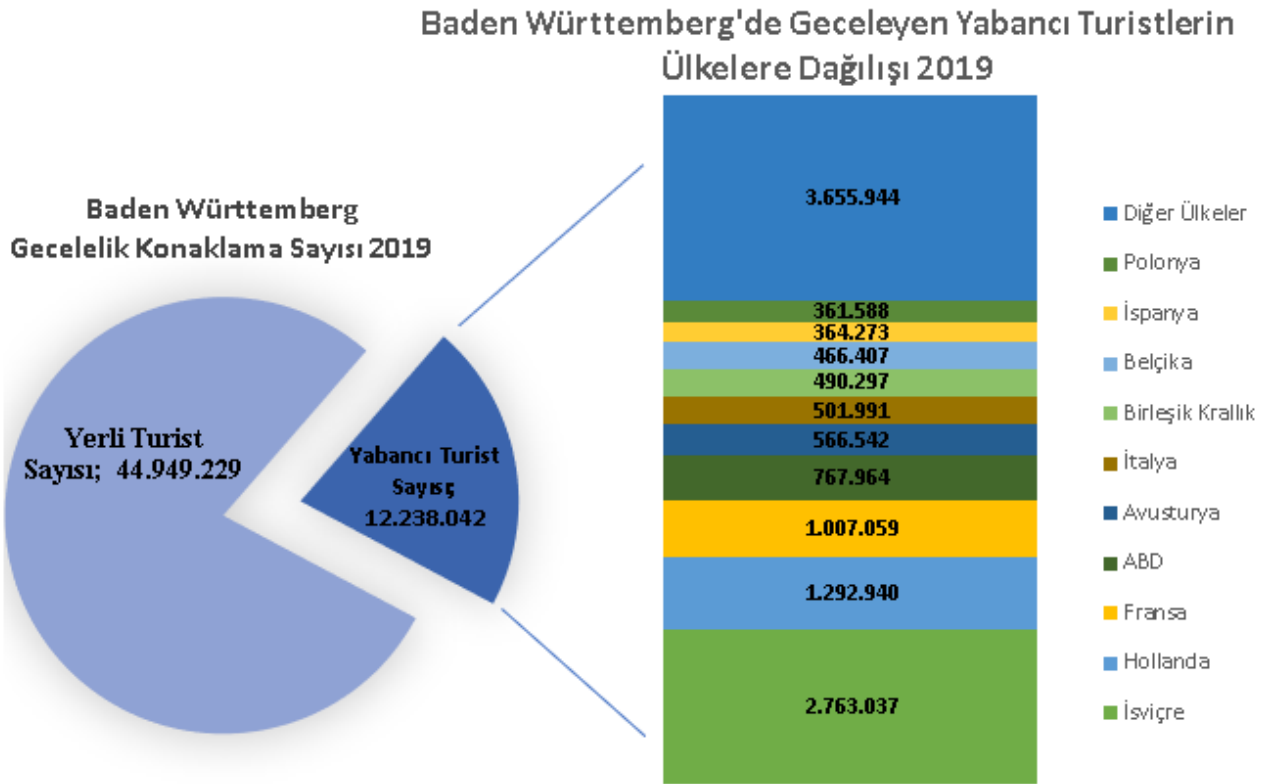
En fazla otel, han ve misafirhane sayısına 2009 yılında ulaşılmıştır. 2015 yılı sonrasında azalışlar meydana gelmiştir. En düşük otel, han ve misafirhane sayısı 2019 yılında ulaşılmıştır (Grafik 3).

Tablo 15’i incelediğimizde de görebileceğimiz gibi 2019’dan sonra gelen turist sayısı ve doğrudan etkilenen geceleme sayısı pandemi nedeniyle düşüşe geçmiştir. Ancak tablodan alabileceğimiz en önemli bilgi gelen turistlerin %80’den fazlasını yerli turistler oluşturmaktadır. Ve ortalama gelen turistlerin her biri 2,5-3 gün arası konaklamaktadır. En pik yapılan 2019 yılında gelen turistlerin geceleme sayısı 57 milyona ulaşmıştır.

Baden Württemberg, Korona Virüs tüm dünyada pandemisi etkisi yaratmadan önce bir destinasyon noktası olarak giderek artan bir popüleriteye sahipti.

2019 yılında yaklaşık 57 milyon geceleme sayısı ile rekor kırılmış olsa da devam eden pandemi koşulları nedeni ile hem 2020 hem de 2021 yılında, 2019’da alınan rekor başarının oldukça altında kalmıştır. Ancak 2021 yılında, 2020 yılına oranla geceleme sayısı %4,1 artış göstererek 35,6 milyona yükselmiştir.

Grafik 4: Baden Württemberg’e Gelen Turistlerin Geldikleri Ülke Dağılımı

Kaynak: (Statistisches Landesamt Baden Württemberg, 2020).

Yabancı turistlerin ülkelere göre dağılışını incelediğimizde diğer ülkeler kategorisinin en fazla olduğu görülmektedir (Grafik 4). Ancak en çok ön plana çıkan ülke yaklaşık 3 milyon turist sayısı ile İsviçre olmuştur. İsviçre’yi takip eden diğer ülke ise Hollanda’dır. Üçüncü sırada yer alan ülke ise Fransa olmuştur. Grafikte de görüldüğü gibi federal eyaleti ziyaret eden ülkeler daha çok lokasyon olarak birbirlerine yakın konumda olan ülkelerdir. Özellikle sınır komşusu olduğu İsviçre ile geçişler sık yaşanmaktadır. Öyle ki Konstanz halkının geçim kaynağının büyük çoğunluğunu

oluşturan İsviçre halkıdır ve bu yüzden de pandemi sırasında en çok sıkıntı çeken şehirlerden birisi olmuştur.

2019 Geceleme sayısına bakıldığında yerli turistlerin yabancı turistlere oranla daha fazla olması en dikkat çeken detaydır. Yerli turistler %79'luk bir dilime sahipken yabancı turistler %21'lik bir dilimi oluşturmaktadır.

Özellikle 1990lı yılların başından beri Almanya, yerli nüfusun vazgeçilmez tatil noktalarından birisi olmuştur. Ana tatillerin sayısı daha fazla olduğu için daha uzak destinasyonlar tercih edilmektedir. İkinci ve üçüncü seyahatler daha çok Almanya da ya da komşu ülkelerde geçirilmektedir.

5 günden fazla süren tatiller genelde ana tatil seyahatleri ve ek seyahatler olarak adlandırılarak ikiye ayrılmaktadır. Bir kural olarak ana tatil günleri 13 günden oluşmaktadır. İkinci ya da üçüncül seyahatler diyebileceğimiz tatiller ortalama 9 gün sürmektedir. İki ya da dört günlük kısa tatillerde ise daha çok ülke içi tercih edilmektedir. O yüzden tatil süreleri önem taşımaktadır. Ana tatiller daha çok yaz aylarını yani haziran ve ağustos arasını kapsarken, diğer tatiller yıl içinde dağılmıştır. İkinci ve üçüncü tatillerde popüler seyahatler Paskalya tatilleri ve Almanya'daki sonbahar tatilleri oluşturmaktadır (Wengel, 2013;5). Bu yüzden hafta sonu gibi kısa süreli tatillerde dahi doğa yürüyüşü gibi çeşitli aktive sporları yapılarak dağ ve tepelerde yer alan birçok kale ve şatoya günü birlik geziler düzenlenmektedir. Özellikle Alman Turizmi için önem teşkil etmektedir. En çok tercih edilen yurt içi destinasyonların başında da Bavyera, Mecklenburg-Batı Pomeranya, Schleswig-Holstein, Aşağı Saksonya ve Baden Württemberg eyaletleri'dir. Almanya yabancı turistler için daha çok İtalya gibi Akdeniz ülkelerine gitmek adına bir transit geçiş ülkesi konumundadır.

3.10 Ulaşım

Zaman ve mekânı fiziksel olarak birbirine yaklaştıran ulaşım sistemleri küreselleşen dünyada birçok faaliyet türü açısından önem taşımaktadır. Özellikle turizm faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi için bölgede yer alan çekiciliklerin erişilebilir olması gerekmektedir. Bu yüzden ulaşım ve turizm her daim birbirini tamamlayıcı bir etkiye sahiptir. Aralarındaki bu doğru orantı, turist ve gideceği destinasyon arasında gelişmiş

bir ulaşım ağı talebini beraberinde getirirken, yetersiz ulaşım olanakları turizmin gelişmesinde bir bariyer oluşturmaktadır (Özgüç,2015 ;89).

Baden-Württemberg, merkezi konumu ve gelişmiş altyapısı ile Almanya'nın en büyük ve en önemli trafik merkezlerinden birisidir. Bu nedenle, eyaletteki altyapı çalışmalarının genişletilmesi, bakımı ve onarımı Alman federal hükümeti ve diğer federal eyaletler için de oldukça önemlidir. Karayolu, demiryolu ve havayolu gibi çeşitli ulaşım ağlarının birbirine bağladığı Baden Württemberg, birçok açıdan bu bağlantıdan yararlanmaktadır.

3.10.1 Demiryolu

Demiryolu diğer ulaşım türlerine göre birçok açıdan daha elverişli olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle farklı iklim koşullarınca kullanıma uygun olması, gece-gündüz seferlerin kesintisiz devam etmesi, güvenli ve rahat bir ortam sunması, uzun mesafeli yolculukların yapılabilmesine olanak sağlamaktadır. Sanayinin hızla geliştiği ülkelerden olan Almanya'da henüz ulusal birliğin sağlanmadığı Prusya döneminde dahi ulaşım sistemleri ve özellikle demiryolu ağları hızla gelişim göstermeye başlamıştır. 1873 yılından 1.Dünya Savaşı'na kadar olan süre boyunca demiryolu hattı 21.200 kilometreden 637.000 kilometre seviyesine gelmiştir (Derya, 2015,101). Demiryollarının bir ülkeye veya bölgeye birçok açıdan oldukça yarar sağladığı bilinmektedir. Bu yüzden Alman topraklarındaki ilk demiryolu destekçileri bunların farkındaydı ve demiryolu ile tarımsal üretiminin artacağına, yaygınlaşacağına ve özellikle Baden Baden'deki önemli turistik kaplıcalara erişimin kolaylaşacağını vurgulamışlardır (Heinze ve Kill, 2019;128). Bu destek oldukça önem taşımaktadır çünkü kaplıcalar özellikle 19. Yüzyıl'da dönemin sosyetelerinin sosyalleşme merkezlerinden birisi olmuştur. Ayrıca yine 19. Yüzyıl Avrupa'sında Şark Ekspresi (Orient Express) önemli turizm hareketlerinden sayılmaktadır (Eralp,1983 ;111).

Württemberg Krallığı 1843 yılında ilk demiryolu şirketini kurmuş (Königlich Württembergische Staats-Eisenbahnen) ve 1845 yılında ise ilk demiryolu hattını açmıştır.1845 yılından 1854 yılına kadar başkent Stuttgart'ı ülkenin kuzey güney ve doğusundaki şehirlere bağlamıştır. Merkez hatları oluşturan Ludwigsburg Stuttgart Esslingen daha sonra doğu hattı Ulm'a, güney hattı Friedrichshafen üzerinden

Konstanz Gölü'ne uzatılmıştır. (Braun ve Franke ,2019 ;8). Batı hattı da komşu eyalet Baden'e bağlanmıştır. 1886 yılına kadar da ana demir yolu hattı büyük kasabaları ve şehirleri birbirine entegre edilmiştir. Daha sonraları birkaç kırsal alanda ana demiryolu hattına dahil olmuştur. Württemberg'in demiryolu uzunluğu 1854'te 290 kilometre iken 1886'da 1.560 kilometreye yükselmiştir (Braun ve Franke ,2019 ;9). Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra demiryolu şirketi Alman Demiryolları (Reichbahn) ile birleşmiştir. Bazı hatları önemini kaybetmiş olsa da ağın neredeyse tamamı bugün kullanılmaktadır.

Baden'deki demiryolu hattı (Großherzoglich Badische Staatseisenbahnen or G.Bad.St.E.) 1840 yılında inşa edilmeye başlanmıştır. Kuzeyde yer alan Mannheim'dan başlayıp bölgenin güneyine doğru devam etmektedir. 1845 yılında kilometre başına düşen 8170 yolcu sayısı ile Alman Demir Yolu hatları arasında yolcu-ağ oranı bakımından ikinci sıraya yerleşmiştir ve Baden'ni kuzey hatlarındaki bu canlılık 19. Yüzyılın en yoğun hattı olan Frankfurt 'dan Heidelberg giden Main - Neckar hattını da etkilemiştir. (Segal 2019, 225). 1855 yılında da Baden hattı İsviçre'nin güneyine kadar uzatılmıştır. Baden ve Württemberg'in demiryolu hatlarındaki birlikteliği de 1850 yılında yapılane anlaşma ile başlamıştır.

1870'ler de demiryolu artık hâkim ulaşım sistemi haline gelmiş, ekonomik başarısı ve diğer ulaşım sistemlerine göre olan üstünlüğü sayesinde hemen hemen her kasabaya inşa edilmiştir. (Heinze ve Kill, 2019 ;128). İkinci dünya savaşı sonrası demiryolu yapımı savaş sonrası ödenen tazminatlar nedeni le duraklamaya uğramıştır.

Demiryolları tarihinde görebileceğimiz en önemli yeniliklerden birisi 1994 yılında yaşanan demiryolu reformudur. Doğu Alman Demiryolları (Deutsche Reichsbahn) ve Batı Alman Demiryolları (Deutsche Bundesbahn) yeni bir işletme olarak Deutsche Bahn adı altında birleştirilmiştir (Peter,2008;13). Bu Ana demiryolları dört alt bölüme ayrılmıştır. Bunlar; Local and Regional Passenger transport, Long Distance Passenger transport, Freight transport ve Infrastructure. DB Bahn Long Distance, ulusal ve sınır ötesi uzun mesafelere demiryolu hizmeti sunarken, DB Bahn Regional kentleri ve kırsal alanları birbirine bağlayan tam kapsamlı bir bölgesel ulaşım hizmeti sağlamaktadır (Aslan,2012;16). Kırsal ve kentsel alanların birbirine bağlanması

oldukça önem taşımaktadır. Almanya'nın ve Baden Württemberg'in uluslararası ölçüde tanınmış kırsal turizm mekanları olan Kara Ormanlar ve Konstanz'ı endüstri ya da kent turizminin öne çıktığı Stuttgart ve Mannheim gibi önemli şehirlere bağlanması turistlerin bu mekanlara daha kolay ulaşabilmesini sağlamaktadır. Uzun yıllar boyunca devlet tarafından işletilen demiryolları 1994'teki reform ile eyaletler de kendi yerel yolcu hizmetleri için acenteler oluşturmuştur. Baden Württemberg'de bunlardan en önemlileri Nahverkehrsgesellschaft BadenWürttemberg (NVBW), Verkehrsverbund Rhein-Neckar (VRN), Verkehrs- und Tarifverbund Raum Stuttgart (VVS)'dir ve bunlar sırasıyla Heidelberg/ Mannheim ve Stuttgart şehirleri arasındaki bağlantıdan sorumludur (Laliv ve Schmutzler, 2007;7).

1970 yılından itibaren demiryolunun diğer ulaşım araçları ile rekabet edebilmesi için ilk yüksek hızlı trenleri devreye sokulmaya çalışılmıştır. Bugün Almanya 39.299 km ile Avrupa'nın en uzun demiryolu ağına sahip ülkedir ve Almanya Uluslararası demiryolları birliğinin bir üyesidir (UIC). Baden Württemberg'de Verkehrs- und Tarifverbund işlettiği S-bahn Stuttgart şehir içi yerel demiryolu trenidir. S-bahn birçok banliyöyü şehir merkezlerine bağlamaktadır. U-bahn yani yeraltından giden metroda birçok yere bağlantısı vardır. Yüksek hızlı tren olan InterCity Express (ICE) uzun mesafe trenidir ve saatte hızı 300 kilometreye ulaşmaktadır. Uzun mesafe bağlantıları açısından eski Batı Demiryolu hattının kullanımının yerini almıştır. Almanya da ve komşu ülkeler arasında çalışmaktadır. Büyük şehirleri birbirine bağlayan tren hattı tüm havalimanlarının ülkedeki kara ve demiryolu ağıyla bağlantısı vardır. ICE yolcularının rahatı için düşünülmüş pek çok özelliğe sahiptir ve en konforlu trenler arasında yer almaktadır. Baden Württemberg'de Mannheim -Stuttgart arası hızlı tren 1991 yılında açılmıştır ve eyaletteki ana yüksek hızlı hat olmakla birlikte Amsterdam, Münih Berlin ve Hamburg'a bağlantı sağlamaktadır. 2007 yılında Fransız şirketin dahil olması ile Paris -Frankfurt/ Stuttgart için yeni bir hat açılmıştır. Regional Express gibi bölgesel yani yalnızca eyalet içinde çalışan tren hatları da vardır.

Stuttgart'ın popüler caddelerinden Königstrasse'ye olan yakınlığı ile turistlerin de oldukça sık kullandığı Stuttgart Tren İstasyonu şehrin tam merkezinde yer almaktadır. Paris ve Bratislava arasındaki yüksek hızlı demiryolu güzergahındaki ana duraklardan birisidir. Bugün tarihi istasyon Stuttgart 21 projesi ile yeniden yapılandırılmaktadır.

Proje, en büyük şehir planlama projesi olmakla birlikte terminalin yeraltına taşınarak, trenlerin şehrin altından geçebileceği bir merkez haline getirmeyi amaçlamaktadır. İlk kez 1994 yılında halka duyurulan proje 2010 yılında başlatılmıştır ancak hala tamamlanamamıştır. İnşa çalışmaları günümüzde de devam etmektedir. Bugün Stuttgart çevresi, Mannheim ve Frankfurt arasındaki ağlar projesinin bir parçası olarak iyileştirilmektedir.

Bugün Almanya'nın ve Baden Württemberg'in en ünlü ve en turistik tren hatlarından biri Kara Orman Demiryolu'dur (Black Forest Line). Tıpkı Türkiye'deki meşhur turistik tren hattı olan Doğu Ekspresi gibi Baden Württemberg'deki bu tatil rotası görülmeye ve deneyimlemeye değer bir güzergâh olarak karşımıza çıkmaktadır. Offenburg ve Konstanz şehirleri arası yaklaşık 2,5 saat süren bu tren seyahati sırasında üzüm bağlarından, pitoresk köylerden ve sık ormanlarından geçip göz alıcı Konstanz Gölü kıyısına ulaşılmaktadır.

Fotoğraf 42: Stuttgart Tren İstasyonu ve devam eden inşaat çalışması

3.10.2 Havayolu

Baden Württemberg’de özellikle üç havalimanı oldukça önem taşımaktadır. Bunlar; Stuttgart Havaalanı, Karlsruhe- Baden Baden ve Friedrichshafen havaalanıdır. Bunların yanı sıra bölgede 18 ticari havalimanı bulunmaktadır.

Stuttgart-Echterdingen (STR) Havalimanı Baden Württemberg ‘in uluslararası tek havaalanıdır. Havaalanı, Stuttgart şehir merkezinin 14 kilometre güneyinde yer almakta ve Leinfelden-Echterdingen, Filderstadt ve Stuttgart sınırları içerisinde kalmaktadır. Karlsruhe ve Münih arasındaki ana batı-doğu otoyoluna doğrudan erişime sahiptir (Widmer ve Hidber, 2000; 93).

İkinci Dünya Savaşı’nda 1930’lu yılların sonunda Alman ordusunun kullanımı inşa edilen havalimanı daha sonraları ABD Hava Kuvvetleri tarafından kullanılmıştır ve bugün küçük bir helikopter üssünü işletmektedirler. İlk olarak 1948 yılında ticari uçuşlara başlayan havaalanı talebin artması ile genişletilmiş, orijinal terminal uzun yıllar kullanımdan sonra değiştirilmiştir. Günümüzde artık dört terminal binası bulunmaktadır.

Bölgedeki yolcuların yaklaşık %85’inin seyahatlerini başlangıç noktası olan Stuttgart Havalimanı 2009 yılında 8,9 milyon yolcu sayısına ulaşmış ve 125.486 uçuş sayısı gerçekleştirmiştir (Gelhausen, 2011; 117). 2019 yılında ise 12,721,441 yolcu sayısına ulaşılmıştır. 100’den fazla varış noktasına sahip olan Stuttgart Havalimanı Almanya’nın en işlek uluslararası havaalanları arasında yer alsa da diğer uluslararası havalimanları ile karşılaştırıldığında oldukça küçük sayılmaktadır. Frankfurt, Münih ve Zürih gibi havaalanlarına yakın olması Stuttgart Havaalanını turistler için daha çok bir aktarma noktası haline getirmektedir. Karlsruhe Baden-Baden Havalimanı ve eyaletin güney kesimindeki Friedrichshafen Havaalanı ise Baden Württemberg’in bölgesel havalimanlarıdır. Bunlar uluslararası havaalanlarına göre nispeten küçük ve az nüfuslu coğrafi bölgelerin hava trafiği için kullanılan havaalanlarıdır. Avrupa Birliği havacılık alt yapısının önemli bir parçasını oluştururlar. Dış turizmin artmasını teşvik ederken istihdamın oranının da artmasını sağlarlar. Ayrıca uluslararası havaalanlarındaki yoğunluğun azalmasına da yardımcı olurlar. Özellikle yaz

sezonunda İstanbul ve Antalya'ya uçuşlar düzenlenmektedir. Uluslararası havalimanındaki gibi gümrük vb. kontrol noktaları yoktur.

Fotoğraf 43: Uluslararası Stuttgart Havalimanı

3.10.3 Karayolu

Avrupa'da Romalılar ile başlayan karayolu serüveni, birbirleri ile oluşturduğu ağlar sayesinde birçok amaca hizmet ederken günümüzde artık modernizmin de bir göstergesi haline gelmiştir. Almanya'da 1929 yılında tüm dünyayı etkisi altına alan ekonomik krize bir çözüm olarak otomobil sanayinde hızlı üretime geçilmiş ve işsizlik oranı azaltılmaya çalışılmıştır. Bu dönemde Volkswagen 'in "Her aileye bir araba" mottosunu benimsemiş ve karayolu inşasına ağırlık verilmeye başlanmıştır (Eralp,1983;122). İkinci Dünya Savaşı öncesi ve sonrasında ağırlıklı olarak demiryolu kullanılırken, motorlu araç üretiminin artması askerî açıdan Almanya'ya oldukça avantaj sağlamıştır (Voightländer ve Voth,2014 ;9). Bugün Almanya ile bütünleşmiş ve geçmişi Nazi dönemine kadar giden "autobahn", Türkiye'de dahil olmak üzere birçok ülkenin de literatürüne girmiştir. İlk otobanını 90 yıl önce 1932 yılında açan Almanya günümüzde yaklaşık 13.000 km uzunluğundaki karayolu ile Avrupa'nın en uzun karayollarına sahip ülkelerden birisidir.

Baden-Württemberg'deki ilk otoyollar, İkinci Dünya Savaşı'ndan önce 1930'larda inşa edilmiştir (Jaeger, Schwarz-von Raumer, Esswein, Müller ve Schmidt-Lüttmann,

2007; 3) ve gözümüzde federal otoyol uzunluğu 1054 km iken trafiğe açık diğer etkin yolları ile toplam 27.422 km uzunluğunda bir yol ağına sahiptir. Bu da kıtanın ekonomik açıdan önde gelen ülkelerine ve federal devlet içindeki şehir ve bölgelere oldukça kolay erişilmesini sağlamaktadır. Almanya'da yollar Autobahn kelimesinin ilk harfi olan A harfi ile başlar ve yanına da bir sayı eklenerek belirtilmektedir. Özellikle Konstanz Gölü -Stuttgart-Heilbronn arasındaki A81 otobanı en çok kullanılan ve yoğun trafiğin yaşandığı otobanların başında gelmektedir (Jochem, Brendel, Reuter- Oppermann, Fichtner ve Nickel, 2016; 325). Herhangi bir hız limitinin olmamasıyla ünlü olan bu federal devlette, otoyolda tavsiye edilen hız sınırı 130 km/s olmakla birlikte en düşük hız limiti araca bağlı olarak en az 60 km/s olarak belirlenmiştir.

Her gün kullanılan ulaşım araçları ve yoğun sanayi faaliyetleri bölgedeki hava kirliliği oranını arttırmaktadır. Bu nedenle düşük emisyonlu bölgeler oluşturulmaya çalışılmaktadır. Stuttgart'ta şehir girişlerinde içten yanmalı motorlu araçlar ya da dizel araçların kullanımı yasaklanmış ve otobanlarda elektrikli araçlar sıklıkla tercih edilmeye başlanmıştır.

Fotoğraf 44: Baden Württemberg otoyolundan bir görünüm

SONUÇ VE ÖNERİLER

Baden Württemberg'in, jeolojik, morfolojik, hidrografik, iklim ve bitki örtüsü gibi çeşitli unsurları, bölgenin turizm ve rekreasyonel faaliyetlerinin var olmasında ve gelişmesinde önemli birer potansiyel kaynak olarak yer almaktadır.

Özellikle doğal çekicilik kaynakları (göller, su kaynağı, şelaleler, mağaralar, milli park ve tabiat parkları) ve tarihi, kültürel çekicilik kaynakları (saraylar, kaleler, şatolar, müzeler, dini yapıtlar ve diğer yapıtları) Baden Württemberg'in önemli bir turistik destinasyon olabilmesi için gerekli potansiyelini ortaya koymaktadır.

En çok turist gönderen ülkelerden bir olan Almanya, özellikle kuzeyinde yer alan ülkelerin, sıcak Akdeniz kıyılarına inmek için transit bir geçiş ülkesi konumunda olması, ülkenin dezavantajlı bir durum içerisinde yer almasına neden olsa da Baden Württemberg iklimsel açıdan ülkenin en sıcak ve güneşli bölgesidir. Bu sebeple turistik açıdan oldukça avantajlı durumdadır ve ülke içi ziyaretlerde ön plana çıkmaktadır. Yükseltinin arttığı sıcaklığın düştüğü dağlık alanlarda özellikle kış aylarında yapılan kayak sporları, kar yürüyüşleri ya da her mevsim yapmaya uygun olan doğa yürüyüşü ve bisiklet gibi birbirinden farklı aktiviteler ile değerlendirilmeye oldukça elverişli bir bölgedir.

Kara Orman ve Konstanz Gölü Baden Württemberg'in en turistik bölgelerinden birisini oluşturur. Kış turizmi ile öne çıkan Kara Orman en çok ziyaret edilen alanların başında gelmektedir. Almanya'nın bu alçak dağ silsilesindeki en yüksek nokta olan Feldberg ve Titisee-Neustadt kayak sporlarında Avrupa'nın en ünlü merkezlerindendir. Birçok insan uzak mesafelerden kayak yapmak amacıyla Kara Orman'a gelmektedir. Dolayısı ile kış turizminin olmadığı bir Kara Orman düşünülemez. Kış turizminden sonra termal turizm de bölgede en çok görülen turizm türlerinden birisidir. Tektonik oluşumlar Ren Grabeni'nin kenarında kurulan Baden-Baden'de dünyaca ünlü sıcak su kaynaklarının oluşmasını sağlamıştır. Roma döneminden bu yana kullanan Caracalla ve Friedrichsbad kaplıcaları tarihi ve modern termallerin bir karışımı halindedir. Kara Orman'da ormanlarla kaplı manzaranın içinde Schluchsee Gölü de birçok rekreasyon faaliyetlerine olanak tanımaktadır. Göl çevresinin eşsiz doğası ve temiz havasının da vermiş olduğu rahatlatıcı etki sayesinde

zihinsel ve fiziksel tedavilerin uygulandığı birçok rehabilitasyon ve sağlık merkezleri yer almaktadır. Schluchsee Gölü'ne oldukça yakın bir konumda yer alan Titisee Gölü'nde yaz tatili için vazgeçilmez mekanlardan birkaçını oluştururlar. Havanın güzel olduğu kış aylarında da turistlerin dinlenme ve eğlenme amacı ile sıklıkla tercih ettiği yerlerin başında gelmektedir. Ayrıca Kara Orman'ın doğal güzelliklerinin sürdürülebilir olmasına adına 10.000 hektarlık kısmı milli park ilan edilmiştir ve eyalette pek çok alan birden fazla tabiat parkı ile korunma altına alınmıştır.

Eyaletin güney kesiminde yer alan ve Almanya'nın en büyük gölü olan Konstanz Gölü diğer turistik bir çekim merkezidir. Gölde, yüzmeden yelkene birçok su sporu yapılabilmeyle beraber göl çevresi doğa yürüyüşü ya da bisiklet gibi pek çok rekreasyon faaliyetlerinin gerçekleştirilebilmesini sağlamaktadır. Konstanz Gölü üzerindeki çiçekleri ile meşhur Mainau Adası'nı özellikle bahar aylarında milyonlarca turist ziyaret etmektedir. Göl aynı zamanda sınır komşuları olan İsviçre ve Avusturya halkının da ortak bir aktivite alanıdır. Özellikle İsviçre'den Konstanz şehrini ziyaret eden oldukça fazla İsviçreli turist yer almaktadır. Ayrıca Konstanz Gölü kenarında kurulan Konstanz ve Meersburg gibi şehirler ve Kara Orman'ın Titisee-Neustadt'ı göle bağlı gelişim gösteren şehirlerdir. Dolayısı ile bu alanlarda yapılan rekreasyon faaliyetleri şehirlerin ekonomik anlamda gelişimi için de önem taşımaktadır.

Triberg, Urach ve Todtnauer Şelaleri ülkenin sunduğu doğal güzelliklerden bazılarıdır. Doğanın içinde ormanların arasında yer alan bu şelalelere ulaşmak meşakkatli olsa da kimi yerde merdivenlerle desteklenmiş işaretli patika yollar ve yürüyüş parkurları oluşturularak, gelen ziyaretçilerin ulaşabilmesi için kolay bir hale getirilmiştir. Karst topografyası ile tanınmış Svabya Alpleri, Barenhöhle ve Charlottenhöhle gibi mağaraları ile ünlüdür. Barenhöhle Mağarası'nın hemen yanında oluşturulan küçük eğlence parkı, mağara alanına ek bir çekicilik kaynağı daha yaratmış ve bu sayede rekreasyonel faaliyetler birbirini desteklemesi sağlanmıştır.

Bölgede yer alan akarsuların birçok olumlu etkisinin yanında birer turistik çekicilik yaratmaktadır. Örneğin Esslingen şehrinin içinden geçen Neckar Nehri manzara açısından fotojenik görüntüler sunmaktadır. Nehrin kenarına eklenen dinlenme

alanları, parklar ve restoranlar birçok rekreasyonel faaliyetlerin yapılmasına olanak sağlamaktadır.

Bozulmamış doğal güzelliklerine ek olarak tarihi yapıları ile birçok çekicilik kaynağına sahip olan federal eyalet, neredeyse her tepesinde ayrı bir tarihi yapının yer aldığı kale ve şatoları ile göz doldurmaktadır. Şehri ikiye bölen Neckar nehrinin aktığı orta çağdan kalma Heidelberg dünyanın en romantik şehirlerinden birisidir ve yaz kış turistlerin uğrak mekanlarıdır. Bir turistin, turistik bir mekânda görmeyi arzulayabileceği unsurların çoğuna sahip olan bu cazibe şehri, Heidelberg Kalesi ve Karl Theodor Köprüsü ile dikkat çekmektedir. Svabya Alpları'daki bir tepenin üzerine konumlanan görkemli Hohenzollern Kalesi, masalsi görünümü ile Lichtenstein Şatosu ve Konstanz'daki Meersburg Kalesi en çok bilinen, görülmeye değer tarihi ve kültürel yapıtların başında gelmektedir.

Başkent Stuttgart'taki Saray Meydanı ve Kral Caddesi şehrin merkezini oluşturmaktadır. Württemberg Krallığı döneminde inşa edilen Yeni Saray ve günümüzde müze olarak kullanılan Landesmuseum turistlerin ilk ziyaret ettiği alanlardan bazılarıdır. Ayrıca dünyada ilk otomobilin üretildiği yer olan Stuttgart, Porsche ve Mercedes Benz marka, araba markaları ile özdeşleşmiştir. Bu yüzden Porsche ve Mercedes Benz müzeleri sıklıkla ziyaret edilen müzelerden olup, kent turizmi açısından önem taşımaktadır. Şehrin sembolik yapılarından biri olan televizyon kulesi (Fernsehturm) de Stuttgart manzarasını kuş bakışı görebilmek ve adına ziyaretçileri kendisine çekmektedir.

Eğlence Parkları çeşitli eğlence imkanlarının oldukça fazla olduğu yapay çekicilik alanlarıdır. Bu mekanlar turistlerden gününbirlikçilere birçok insana hitap eden yerlerdir. Özellikle Baden Württemberg'in güneybatısındaki Rust'ta, Europa- Park 2019 yılında yaklaşık 5,8 milyon ziyaretçi sayısı bu alanların ekonomik açıdan ne kadar önemli olduğu göstermektedir. Stratejik konumu, kitle pazarına yakın olması uygun iklimsel koşulların olması, gençlere, ailelere veya yaşlılara birçok yönden hitap etmesi bu çekicilik kaynağının önemli bir boş zaman aktivitesi olarak karşımıza çıkmasını sağlamaktadır.

Doğal ve tarihi çekicilik kaynaklarının çeşitli rekreasyonlar ile çevrenmesi hem yabancı turistlerin hem de bölge halkının dinlenme ve eğlenme ihtiyacını karşılayabilmesi açısından önemlidir. Özellikle boş zamanların olduğu hafta sonları bisiklet ya da doğa yürüyüşü yapılarak çıkılan kaleler ve şatolar Almanların sıklıkla tercih ettiği rekreasyonel faaliyetlerdendir. Bu yapıların yanına oluşturan küçük kafe veya restoran gibi tesislerde konfor alanını arttırarak turistik açıdan sürekliliğin oluşmasını da sağlamaktadır.

Avrupa’da merkezi bir konumda yer alan Baden Württemberg son derece gelişmiş bir ulaşım hattına sahiptir. Otoyollarda turistik kaynaklar tabelalarda belirtilmiştir. Demiryolu hem yer altı hem de yer üstünde bir ağ gibi bölgeyi sarmaktadır. Diğer ulaşım araçlarına göre daha uygun fiyatlı olması ve turistik birçok şehrin birbiri ile bağlantısı olması açısından turistlerin sıklıkla bu ulaşım aracını kullanmasını sağlamaktadır. Federal eyalet yalnızca bir tane uluslararası havalimanına sahip olsa da Frankfurt Uluslararası Havalimanı’na oldukça yakın konumdadır. Dolayısıyla karayolu ya da demiryolu ile rahatlıkla Baden Württemberg’e ulaşılabilir. Avrupa’nın diğer gelişmiş şehirleri olan Basel, Strazburg gibi şehirlere de yakın olması, turistlerin buraya ulaşımını kolaylaştırırken gününbirlik geçişlerin de sık yaşanmasını sağlamaktadır.

İkinci Dünya Savaşı’ndan çıkan ülkede, 1952 yılında kurulan federal eyalet başlangıçta turizm anlamında iyi bir seviyede olamasa da ekonomik anlamda çabuk toparlanmış ve bu toparlanmanın turizme yansması ile arada dengesizliklerin yaşandığı yavaş ama istikrarlı diyebileceğimiz turizm alanında bir gelişim evresine girmiştir. Ulm Katedrali gibi İkinci Dünya Savaşı’nda zarar gören birçok tarihi yerler yeniden restore edilerek hem ibadete hem de turizme açılmıştır. 1950’lilerde başlayan ekonomik yükseliş ve Romantik Yol ’un pazarlanması konum olarak Baden Württemberg’in turizmine de olumlu anlamda yansmıştır. Savaş sonrası yıllarda konaklamanın sınırlı olduğu federal eyalette, günümüzde kamp, otel, misafirhane gibi çok çeşitli konaklama imkanları mevcuttur ve konaklama sayısının en fazla olduğu yerlerden biri Kara Orman’dır.

Baden Württemberg yüksek gelişmişlik seviyesini var olan ve sürekli gelişen ekonomisi ile elde etmiş ve bunu elde etmeye devam etmektedir. Ekonomideki en yüksek katma değeri %60'lık oranda finans ve sigorta gibi bölümlerin yer aldığı hizmet sektörü sağlamaktadır. Bunu %33 oranla sanayi takip etmektedir. Otomobilin ilk üretildiği yer olan Baden Württemberg'de sanayi alanındaki üretim gelirlerini de en çok motorlu araçlar ve römork yapımı ile sağlamaktadır. Ayrıca yüksek gelişmişlik düzeyini getirmiş olduğu diğer bir özellik ise %2,4 oranında oldukça düşük bir işsizlik oranına sahip olmasıdır. İstihdamın çoğu hizmet sektöründe gerçekleşmektedir ve bu sektörün içinde ticaret ulaşım bilgi işlem ve konaklamada %25 oranında çalışan yer almaktadır.

Turizmin ekonomik anlamda getirisi ülkeler için elzem önem taşımaktadır. Baden Württemberg'de 2019 yılında turizmin ne kadar önemli bir ekonomik faaliyet olduğu çok daha net bir şekilde gözükmemektedir. Baden Württemberg 2019 yılında yaklaşık 57 milyon gelen turist sayısı ile rekor kırmış ve aynı yıl gerçekleşen turizmin toplam cirosu yaklaşık 25,3 milyon euro olmuştur. Bunun turizme gelir katkısı ise yaklaşık 12 milyon euro civarındadır. 2020 yılında Covid-19 salgını nedeniyle yaşanan pandemi, gelen turist sayılarının azalmasına sebep olmuştur. 2020 yılında yaklaşık 34 milyon turist federal eyaleti ziyaret ederken 2021 yılında da devam eden pandemi koşulları sebebiyle yaklaşık 35 milyon kişi Baden Württemberg'i ziyaret etmiştir. 2020 yılında 8 milyon ciroluk kayıp yaşanmıştır.

Tüm bu doğal, tarihi ve kültürel çekicilik kaynakları değerlendirildiğinde özellikle turistik anlamda kırsal alanların metropol kentlerden çok daha fazla tercih edildiği görülmüştür. Dolayısıyla kırsal alanları ekonomik açıdan kalkındırmak ve bunu yaparken de doğal çekicilik kaynaklarını korumak ve sürdürülebilmek en temel gayelerin başında gelmelidir. Baden Württemberg ekonomik anlamda yadsınamaz bir başarıya sahiptir. Var olan doğal ve beşerî çekicilik kaynaklarının turizm ve rekreasyonel faaliyetler ile daha da ön plana çıkarılması turizmin önem kazanmasına ve ekonomi içerisindeki yerinin artmasına da yardımcı olacaktır.

Baden Württemberg'de turizm bilincini ve farkındalığını arttırmak gerekmektedir. Turistlerin her daim değişen talep ve beklentilerinin takibinde olunması bir zorunluluk

haline gelmiştir. Günümüzde turistler gitmek istedikleri destinasyonların çoğuna sosyal ağlar üzerinden karar vermektedir. Bu yüzden pazarlama stratejisinin doğru yönetilmesi önemlidir. Bu doğrultuda sosyal ağlarda Baden Württemberg'in doğal ve tarihi güzelliklerini vurgulayan reklam ve tanıtım çalışmalarına oldukça sık yer verilmesi gerekmektedir. Ülkeye gelen turist sayısında her geçen yıl artış gösterse de turistlerin konaklama süreleri kısadır. Bu konuda yalnızca tek bir çekicilik unsurunun görülmesinden ziyade birkaç farklı şehirlerde deneyimleyebileceği değişik aktivitelerin ya da seçeneklerin sunulması konaklama sayılarında olumlu bir artış gösterebilir. Ayrıca Baden Württemberg'de ziyaret edilen birçok turistik mekâna ait tanıtım broşürlerinin Almanca dilinde olması yabancı turistlerin bilgi almasını bu konuda zorlaştırmaktadır. Bu tanıtım broşürlerinin veya dergilerin dünya ortak dili olarak kabul edilen İngilizce dilinde basılması turistlerin çok daha kolay bilgi edinmesini sağlayabilmektedir.

KAYNAKÇA

- Ardıç Yetiş, Ş ve Çokal, Z. (2018) **Kış turizmi alanında yayımlanan makalelerin bibliyometrik profili.** Journal of Recreation and Tourism Research, 5 (1), 38-52
- Aslan, Ö. (2012) **European Railway Reform: A Study for Britain, Germany, France and The Case of Turkey. [Doctoral Dissertation Institute for Transport Studies, The University of Leeds].** https://www.jeanmonnet.org.tr/portals/0/scholars_database_thesis/ozcan_aslan_tez.pdf
- Barkmann T., Siebert, R. ve Lange, A. (2017) **Land-use experts' perception of regional climate change: an empirical analysis from the North German Plain.** Climatic Change 144:287–301
- Barthel R., Tutsch J. ve Jordan J. (2016) **The Gothic tower of Freiburg Minster, Germany: analysis and repair.** Proceedings of the Institution of Civil Engineers-Engineering History and Heritage, 169(2), 68-83.
- Birdir, S. S., Toksöz, D. ve Bak, E. (2016) **Karnavala katılım güdülleri: IV. Adana uluslararası portakal çiçeği karnavalı örneği.** Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 13(1), 21-39.
- Botti, D. (2019) **Phytoclimatic Stages and Vegetation in Baden–Württemberg and Emilia–**

- Romagna. Landscape Online, 67-67**
- Braun, S. T. ve Franke, R. (2019). **Railways, growth, and industrialisation in a developing German economy, 1829-1910.**
- Breuer, P., Chmielewski, T., Górski, P., Konopka, E. ve Tarczyński, L. (2008) **The Stuttgart TV Tower—displacement of the top caused by the effects of sun and wind.** Engineering Structures, 30(10), 2771-2781.
- Derya, H. (2015) **Almanya ve Japonya'nın Sanayileşme Sürecinde Korumacı Politikalarının Önemi.** Akademik Bakış Dergisi 48, 97-117
- Doğanay, H. ve Zaman, S. (2016) **Türkiye Turizm Coğrafyası.** Erzurum. Pegem Akademi
- Doğanay, H. ve Zaman, S. (2019) **Türkiye Turizm Coğrafyası.** Ankara. Pegem Akademi
- Doğaner, S. (2001) **Türkiye Turizm Coğrafyası.** İstanbul: Çantay Kitabevi
- Dwif Wegweisend Im Tourismus. (2020) **Wirtschaftsfaktor Tourismus Für Baden Württemberg 2019.** Germany
- Emekli, G. (1998) **Bergama'da Turizm ve Sosyo-Ekonomik Etkileri.** Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi
- Endler, C. ve Matzarakis, A. (2007) **Climate Change and Climate-Tourism Relationships in Germany. Developments in Tourism Climatology** (Edited by: A. Matzarakis, C. R. de Freitas

- and D. Scott), p.: 260-266, Commission Climate, Tourism and Recreation, Freiburg: International Society of Biometeorology.
- Endler, C., Oehler, K. ve Matzarakis, A. (2010) **Vertical gradient of climate change and climate tourism conditions in the Black Forest.** International Journal of Biometeorology, 54(1), 45-61.
- Endler, C. ve Matzarakis, A. (2011) **Climatic potential for tourism in the Black Forest, Germany winter season.** International Journal of Biometeorology, 55(3), 339-351.
- Edinsel, S. ve Adıgüzel, O. (2014) **Türkiye'nin Sağlık Turizmi Açısından Son Beş Yıldaki Dünya Ülkeleri İçindeki Konumu ve Gelişmeleri.** Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 4(2), 167-190
retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ckuiibfd/issue/32903/365526>
- Eralp, Z. (1983) **Genel Turizm.** Ankara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu.
- Ertek, A (1989). **Almanya: Fizikî ve Beşerî Coğrafya.** TDV İslâm Ansiklopedisi, Cild 2, İstanbul 1989, ss. 507-510. <https://cdn.islamansiklopedisi.org.tr/dosya/2/C02015506.pdf>
- Fiebig, M., Buiter, S. J. H. ve Ellwanger, D. (2004). **Pleistocene glaciations of South Germany.** Quaternary Glaciations Extent and Chronology - Part I: Europe, 147–

- Fuchs, G. ve Wassermann, S. (2004) **The Regional Innovation System of Baden-Württemberg: Lock-In or Breakthrough?** Institut für Sozialwissenschaften Abt. für Technik und Umweltsoziologie Universität Stuttgart. Arbeitsbericht
- Gerner D., Rybár P., Engel J. ve Domaracká L. (2009) **Geotourism marketing in Lake Constance' region).** Acta Montanistica Slovaca Ročník 14 (2009), číslo 1, 197-204
<https://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.215.967&rep=rep1&type=pdf>
- Genzmer, W. (1968) **Burg Hohenzollern. Burgen und Schlösser-Zeitschrift für Burgenforschung und Denkmalpflege**, 9(2), 43-46.
- Goer, M., Kolb, G. ve Wölbert, O. (2015) **Das Ulmer Münster als Gegenstand der Denkmalpflege. Die Bürgerschaft feiert 125-jähriges Jubiläum der Münstervollendung.** Denkmalpflege in Baden-Württemberg 4 2015
- Gelhausen, M. C. (2011) **Modelling the effects of capacity constraints on air travellers' airport choice.** Journal of Air Transport Management, 17(2), 116-119.
- Gümüş, E. ve Güçlü, Y. (2005). **Kıtalar ve Ülkeler Coğrafyası.** İstanbul. Lisans Yayıncılık.
- Haller, I., Stybel, N., Schumacher, S. ve Mossbauer, M. (2011) **Will Beaches be enough? Future Changes for Coastal Tourism at the**

- German Baltic Sea.** Journal of Coastal Research, Special Issue No. 61, 2011
- Hammerl, M. ve Gattenhoehner, U. (2003) **Lake Constance/Bodensee.** Bodensee Stiftung, Konstanz.
- Hannmann, E. (1974) **Die Burg Hohenzollern als Denkmal des Historismus.** Burgen und Schlösser, 1.
- Heieis, M. (2007) **Die Rekrutierung Touristischer Attraktionen Und Regionaler Markenzeichenaus Dem Fundus Sozialer, Kultureller Und Natürlicher Bezüge.** Sin Streifzug Durch Das Schwarzwälder Gutachtal.
- Heinze, G. W. ve Kill, H. H. (2019) **The development of the German railroad system** (pp. 105-134). Routledge.
- Hickmann, G. (2001) **Integriertes Verkehrsentwicklungskonzept Feldbergregion: Gutachten im Rahmen des Projekts" Mobilität und Tourismus am Feldberg".**
- Hillemanns, U. (2017) **Schwarzwald Süd und Mitte: die schönsten Langlaufgebiete; 134 Einzelloipen mit 24 Toptouren in 21 Langlaufzentren des Naturparks Südschwarzwald,** vom Hotzenwald über den Hochschwarzwald zum mittleren Schwarzwald; [klassische Loipen-Skatingpisten-Nordic Cruising]. Bergverlag Rother GmbH.

- Hosper, G. J. (2003) **Beyond The Blue Banana?** Intereconomics. 38(2), 76-85.
- Hoşgören, M. Y. (2013) **Jeomorfolojinin Ana Çizgileri.** İstanbul: Çantay Kitabevi.
- İskender, A. (2019) **Boş zaman ve rekreasyon ile turizm arasındaki ilişki üzerine akademik bir araştırma.** Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Turizm Fakültesi Dergisi, 22(1),50-59.
- Jaeger, J. A., Schwarz-von Raumer, H.G., Essewe,n, H., Müller, M. ve Schmidt- Lüttmann, M. (2007) **Time series of landscape fragmentation caused by transportation infrastructure and urban development: a case of study from Baden Württemberg, Germany.** Ecology and Society, 12(1).
- Jochem, P., Brendel, C., Reuter-Oppermann, M., Fichtner, W. ve Nickel, S. (2016) **Optimizing the allocation of fast charging infrastructure along the German autobahn.** Journal of Business Economics, 86(5), 513-535.
- Kapan, K. (2018) **Turizm faaliyetlerinin şehirselleşmeye etkileri: Antalya örneği.** İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. (Doktora Tezi).
- Kapan, K. ve Üncel, R. (2020) **Gelişen Web Teknolojilerinin (web 1.0-web 2.0 web-3.0) Türkiye Turizmine Etkisi.** Safran Kültür ve Turizm Araştırmaları Dergisi, 3 (3), 276-289.
- Kelletat,D. (1993). **Coastal Geomorphology and Tourism on The German North Sea Coast Tourism vs environment: The case for coastal**

- areas. The Geojournal Library. Vol. 26 (1993), 139- 165
- Kervankıran, İ. (2016) **Between Traditional and Modern: Thermal Tourism in Turkey.** In Alternative Tourism in Turkey (pp. 109-124). Springer, Cham.
- Klink, H. J. ve Liedtke, H. (1984) **Physical geography in the Federal Republic of Germany.**
- Korff, C. (2008) **Entwicklungen im Tourismus.**Gebhardt, H. (Hg). **Geographie Baden Württembergs.** Kohlhammer- Verlag, Stuttgart, 153-159
- Kozak, N. (1992) **Termal Turizm İşletmeciliği ve Önemi.** Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi, 3(3)., 33-38.
- Kössler, R. (2012) **Vom Fremdenverkehr zum Tourismus. Umwelt, Verkehr, Tourismus.** Statistisches Monatsheft Baden-Württemberg, 4(2012), 90-95.
- Kretschmer, U., vd. (2001) **Meeting the spirit of history.** In Proceedings of the 2001 conference on Virtual reality, archeology, and cultural heritage (pp. 141-152).
- Kum, G. ve Gönençgil, B. (2018). **Türkiye'nin Güneybatı Kıyılarında Turizm İklim Konforu,** Gaziantep University Journal of Sciences, 17 (1),70-87
- Lalive, R. ve Schmutzler, A. (2008) **Exploring the effects of competition for railway markets.** International Journal of

- Industrial Organization, 26(2), 443-458.
- Lang, F. (2017) **Lidar Based Classification of forest structure of Conifer Dominated Ecosystems In The Black forest National Park.** University Of Bayreuth. Master's Thesis.
- Lew, A. A. (1987) **A framework of tourist attraction research.** Annals of tourism research, 14(4), 553-575.
- Lund, J. W. (2001) **Balneological use of thermal waters.**
- Megerle, H. (2012) **Limited visibility and protection as well as insufficient recognition of geomorphosites: Background and challenges identified in South-West Germany.** Hochschule für Forstwirtschaft Rottenburg Schadenweilerhof, 87(3), 157-169.
- Meschede, M. ve Warr, L N. (2019) **The Geology of Germany: A process-oriented approach.** Regional Geology Reviews.
- Ministerium Für Wirtschaft, ArbeitUnd Wohnungsbau. (2020) **Economic Facts and Figures Baden Württemberg 2020.** Germany, Reports
- Ministerium Für Umwelt, Klima und Energiewirtschaft Baden-Württemberg, (2021) **Nachhaltige Nutzung mineralischer Rohstoffe in Baden-Württemberg,** Germany. Reports

- Ministerium Für Umwelt, Klima und Energiewirtschaft Baden-Württemberg (2015) **Strategie zur Anpassung an den Klimawandel in Baden-Württemberg. Vulnerabilitäten und Anpassungsmaßnahmen in Relevanten Handlungsfeldern.** Germany, Reports
- Oehler, K ve Matzarakis, A. (2007) **Climate change and tourism potential in the Blackforest- a tourism and climate approach for forest areas.** Develop in tourism climatology, 267-273.
- Özey, R. (2013) **Ülkeler Coğrafyası.** İstanbul: Aktif Yayınevi
- Özgüç, N. (2015) **Turizm Coğrafyası Özellikler ve Bölgeler.** İstanbul: Çantay Kitabevi.
- Panin, N., Tiron Dutu, L. ve Dutu, F.(2016) **The Danube Delta an Overview Of Its Holocene Evolution.** Mediterranean Revue géographique des pays Méditerranéens/Journal of Mediterranean geography, (126),37-54
- Panferov, O., Kreilein H., Meesenburg, H., Eichhorn J. ve Gravenhorst, G. (2009) **Climatic Condition at Three Beech Forest Sites in Central Germany.** Functioning and Management of European Beech Ecosystems. Ecological Studies 1999 winter storm “Lothar” International journal of biometeorology, 53(6), 543-554
- Paulsch A., Dziedzioch C. ve Plan T. (2003) **Applying the Ecosystem Approach in High-Mountain Ecosystems in Germany: Experiences with the Alpine Convention.** Federal Agency for Nature Conservation. Bonn, Germany

- Paunovic, I. ve Jovanovic, V. (2017) **Implementation of Sustainable Tourism in the German Alps: A Case Study.** Sustainability 9 (2), 226
- Pektaş, G. Ö. E., Mersin K ve Ormanlı, F. (2008) **Limanların Bölgesel ve Ekonomik Etkileri: Tekirdağ- Ren Karşılaştırması.** Uludağ Üniversitesi Fen- Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi,19(35),757-775.
- Peter, B. (2008) **Railway Reform in Germany: Restructuring, Service Contracts, and Infrastructure Charges.** Diplom-Volkswirt Diplom-Ingenieur Benedikt Peter aus Berlin. Von der Fakultät VII – Wirtschaft und Management der Technischen Universität Berlin zur Erlangung des akademischen Grades <https://d-nb.info/989518701/34>
- Petri, M. (2006) **Water quality of lake constance. The rhine,** 127-138.
- Pollmann, B. (2006) **Schwarzwald-Vogesen: 50 Touren zwischen Basel, Straßburg und Karlsruhe.** Bergverlag Rother GmbH.
- Roth, R. ve Kramer, A. (2013) **Anpassungsstrategie Baden-Württemberg an die Folgen des Klimawandels.**
- Rösch, M.ve Tserendorj, G. (2011) **Der Nordschwarzwald–früher besiedelt als gedacht? Pollenprofile belegen ausgedehnte vor-geschichtliche Besiedlung und Landnutzung.** Denkmalpflege in Baden-Württemberg–Nachrichtenblatt der

Landesdenkmalpflege, 40(2), 66-73.

Sanner, B. (2000)

Baden-Baden A Famous Thermal Spa With A Long History. Geo-Heat Center (GHC) Bulletin.

Sarışık, M. ve Özbay, G. (2015)

Gastronomi turizmi üzerine bir literatür incelemesi. Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi, 26(2).

Segal Z.M. (2019)

The Territoriality of Railway Travel. In: The Political Fragmentation of Germany. Palgrave Macmillan, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-19827-5_9

Schiefer, F., vd. (2020)

Mapping forest tree species in high resolution UAV-based RGB-imagery by means of convolutional neural networks. ISPRS Journal of Photogrammetry and Remote Sensing, 170, 205-215.

Schindler,D., Grebhan, K., Albrecht, A. ve Schönborn, J.(2009)

Modelling the wind damage probability in forests in Southwestern Germany for the 1999 winter storm ‘Lothar’. International journal of biometeorology, 53(6), 543-554.

Schmidt, C. (2015)

The Forests in Germany. Selected Results of the Third National Forest Inventory. Federal Ministry of Food and Agriculture. Germany

Schmitt, L., vd. (2019)

Sustainable management of the upper rhine river and its alluvial plain: Lessons from interdisciplinary research in

France and Germany.

- Schirmer, W. (1995) **Rhein traverse. Quaternary field trips in Central Europe.** 1, 475-558.
- Schwarz, K., Barth, J. A. C., Postigo-Rebollo, C. ve Grathwohl, P. (2009) **Mixing and transport of water in a karst catchment: a case study from precipitation via seepage to the spring.** Hydrology and Earth System Sciences, 13(3), 285-292.
- Somuncu, M. (2004) **Dağcılık ve Dağ Turizmindeki İkilem: Ekonomik Yarar ve Ekolojik Bedel.** Coğrafi Bilimler Dergisi. 2(1), 1-21
- Stadelbauer, J. (2009) **The Black Forest Tourist Region: Actual Changes of Demand, Supply and Organization** (Symposium: The reconstruction of mass tourism destinations in Japan and Germany). Geographical Sciences, 64(3), 151-167.
- Stewart, J., Walker, N. ve Williams, C. (2019) **The Rough Guide To Germany.** Dorling Kindersley Ltd.
- Strambach, S. ve Klement, B. (2013) **Exploring plasticity in the development path of the automotive industry in Baden-Württemberg: the role of combinatorial knowledge dynamics.** Zeitschrift für Wirtschaftsgeographie, 57(1-2), 67-82.
- Suchant R., Schäfer A. (2002) **Integrating Tourism and Grouse Habitat Protection in the Black Forest. Monitoring and Management of Visitor**

- Flows in Recreational and Protected Areas** Conference Proceedings ed by A. Arnberger, C. Brandenburg, A. Muhar 2002, pages 95-101
- Şengül, S. ve Genç, K. (2016) **Festival Turizmi Kapsamında Yöresel Mutfak Kültürünün Destekleyici Ürün Olarak Kullanılması: Mudurnu İpekyolu Kültür Sanat ve Turizm Festivali Örneği.** Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (23), 79-89.
- Tempo Travel. (2022) **Bahar Rotaları.** Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama
- The Voice of The Travel Industry. (2021) **Drv The German Travel Market.** Germany
- Thimm, T. (2020) **E-destination: the future of e-mobility in the Lake Constance region, Germany.** Journal of Tourism Futures.
- Tschanz, N. ve Klein, S. (1997) **Web-enabled cooperation in tourism-a case study from the region of Lake Constance.** In Proceedings of the Thirtieth Hawaii International Conference on System Sciences (Vol. 4, pp. 21-30). IEEE.
- Tümertekin, E. ve Özgüç, N. (2013) **Ekonomik Coğrafya.** Küreselleşme ve Kalkınma. İstanbul: Çantay Kitabevi.
- Uehlinger, U., Arnt, H., Wantzen, K. M. ve Leuven, R. S. E. W. (2009) **The Rhine River Basin.** Rivers of Europe, 199-245.

- Ufrecht W. (2008) **Evaluating landscape development and karstification of the Central Schwäbische Alb (Southwest Germany) by fossil record of karst fillings.** Z. Geomorph. N. F. 52 4 417–436 Berlin
- Ufrect W. (2011) Karstgenese, Karstformenschatz und Karsthydrogeologie der Mittleren Schwabischen Alb(Exjursion G am 29. April 2011). Jahresberichte und Mitteilungen des Oberrheinischen Geologischen Vereins,331-366.
- Umwelt Bundes Amt für Mensch und Die **Böden Deutschlands: Sehen, Erkunden, Verstehen.** Umwelt. (2010)
- Urry, J. (2009) **Turist Bakışı.** (Çev: Tataroğlu, E ve Yıldız, İ.) Ankara: Bilge Su Yayıncılık (2002)
- Voigtländer, N. ve Voth, H. J. (2014) **Highway to hitler** (No. w20150). National Bureau of Economic Research.
- Weber, R. ve Hauser, I. (2008) **Baden Württemberg A Portrait Of The German Southwest.** 6th Fully Revised Edition, Landeszentrale Für Politische Bildung Baden Württemberg. Stuttgart
- Wengel, A. M. (2013) Anforderungen an die Mitglieder der „KAG Thüringer Meer “zur Umsetzung der Leitstrategie Top-Erholungsregion (Doctoral dissertation, Hochschule Mittweida).
- Widmer, J. P. ve Hidber, C. (2000) **Effects of rail stations at airports in Europe.** Transportation research record, 1703(1), 90-97.

İnternet Kaynakları

Statistisches Landesamt Baden Württemberg. (2020). Übernachtungen von Auslandsgästen in Baden-Württemberg 2019 nach den wichtigsten Herkunftsländern. <https://www.statistik-bw.de/Presse/Pressemitteilungen/2020037> (Erişim Tarihi 15.07.2022)

Statistisches Landesamt Baden Württemberg. (2022). Langfristige Entwicklung des Tourismus. <https://www.statistik-bw.de/TourismGastgew/Tourismus/LRt1401.jsp> (Erişim Tarihi 15.07.2022)

Statista. (2022). Hotels Gasthöfe und Pensionen in Baden Württemberg bis 2019. <https://de.statista.com/statistik/daten/studie/1075259/umfrage/hotels-gasthoefe-und-pensionen-in-baden-wuerttemberg/> (Erişim Tarihi 23.05.2022)

Statista. (2022). Attendance at the Europa Park Rust theme park in Germany from 2009 to 2020. <https://www.statista.com/statistics/236193/attendance-at-the-europa-park-rust-theme-park/> (Erişim Tarihi 17.02.2022)

<https://www.globalsecurity.org/military/world/europe/de-north-german-plain.htm> (Erişim Tarihi 17.05.2021)

https://www.niedersachsen.de/download/116567/Broschuere_Heimat_der_Vielfalt_-_tuerkisch.pdf (Erişim Tarihi 20.05.2021)

https://www.dwd.de/EN/ourservices/annual_reports_dwd/annual_reports_pdf/annual_report_2018.pdf?__blob=publicationFile&v=4 (Erişim Tarihi 02.07.2021)

<https://tr.climate-data.org/avrupa/almanya-232/c/temmuz-7/#climate-table-year> (Erişim Tarihi 20.05.2022)

<https://www.worlddata.info/europe/germany/climate.php> (Erişim Tarihi 17.05.2021)

<https://ru-geld.de/en/country/weather-and-climate/precipitation.html> (Erişim Tarihi 20.05.2022)

<https://ru-geld.de/en/country/weather-and-climate/sunshine.html> (Erişim Tarihi 20.05.2022)

<https://www.liftverbund-feldberg.de/attraktion/skigebiet-feldberg-59e60db66e> (Erişim Tarihi 12.03.2022)

<https://www.black-forest-travel.com/landscape/titisee.html> (Erişim Tarihi 15.03.2021)

<https://www.geopark-alb.de/de/Urach-Waterfall> (Erişim Tarihi 20.04.2022)

https://www.giengen.de/de/english/Adventur_Cave_World (Erişim Tarihi 28.11.2021)

<https://www.naturpark-sfw.de/der-naturpark/landschaft-voller-leben/flora-und-fauna/> (Erişim Tarihi 18.10.2021)

https://www.baden-wuerttemberg.de/fileadmin/redaktion/m-wm/intern/Publikationen/Wirtschaftsstandort/FB_Wirtschaftsdaten_2020_englisch.pdf (Erişim Tarihi 01.03.2022)

https://agriculture.ec.europa.eu/system/files/2021-10/rdp-factsheet-baden-wuerttemberg_en_0.pdf (Erişim Tarihi 01.05.2022)

<https://thediggings.com/deu/baden-wuerttemberg-deu829> (Erişim Tarihi 02.04.2022)

<https://wm.baden-wuerttemberg.de/de/tourismus/leitoekonomie-tourismus/wirtschaftsfaktor-tourismus/#:~:text=Der%20Bruttoumsatz%20aller%20erbrachten%20Leistungen,der%20letzten%20Berechnung%20von%202017.> (Erişim Tarihi 19.05.2022)

www.hotel-hechten.com (Erişim Tarihi 19.05.2022)

<https://ru-geld.de/en/country/weather-and-climate/sunshine.html> (Erişim Tarihi 25.05.2022)

<https://tr.climate-data.org/avrupa/almanya/baden-wuerttemberg-363/> (Erişim Tarihi 18.05.2022)

<https://tr.climate-data.org/avrupa/almanya/baden-wuerttemberg/stuttgart-6363/> (Erişim Tarihi 18.05.2022)

<https://tr.climate-data.org/avrupa/almanya/baden-wuerttemberg/freiburg-im-breisgau-2134/> (Erişim Tarihi 18.05.2022)